

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

PL Mustafa ibn Mustafa, Mihalicli
175 Zübdet ül-beyan
M8
1880

2342

16/113

Mustafá ibn Mustafá, Mihālicli

— ❖ زبدة البيان ❖ —

Zübdet il-beyān

دار الشفقة الاسلاميه ده تدریس او نطق اوزره جمعیت
تدریسیه اسلامیه طرفندن انتخاب و قبول اولمشدر

—
مدرسیندن و دارالشفقه معلمیندن میخالیجی مصطفی
افندیك اثر بدر

هر حقوقی دارالشفقه یه ئاندر

—
دفعه ثانیه اوله رق

—
استانبول

باب عالی چاده سنده ۲۸ نومرولی (مهران) مطبعه سنده طابع اولمشدر

۱۲۹۷

« فهرس زبدة البيان »

PL

175

M 8

1880

صفحة

علم بيان و حقیقتك تعریفی	۷
مجازك تعریفی	۸
کنایه نك تعریفی	۱۲
برنجی باب مجاز بیاننده در	۱۳
مجاز مرسلر	۱۴
مصدریت	۱۵
مظهریت مجاورت	۱۶
جزئیت	۱۷
کلیت	۱۹
سببیت	۲۰
مسببیت	۲۱
کون سابق . کون لاحق	۲۲
محلیمت	۲۴
حالیت	۲۵
آلیت : اطلاق	۲۷

	صفحه
تقسیم	۲۸
عموم	۲۹
خصوص	۲۹
قوت	۳۰
لازمیت	۳۲
مازومیت	۳۲
علیت	۳۳
معلولیت .	۳۴
متعلقیت	۳۵
متعلقیت . شرطیت مشروطیت	۳۶
دالیت	۳۷
مدلولیت	۳۷
بدلیت . ضدیت	۳۹
مشاکله	۴۰
معرفه	۴۱
نکره	۴۲
غایت	۴۳
ایکنجی باب استعاره بیاننده در	۴۴
تشبیه بحثی	۴۴

- ٤٥ ارکان تشبیه در تدر
 ٤٧ تشبیهك تقسیمی
 ٤٨ تشبیهدن غرض و فائده
 ٥١ استعاره نك تقسیمی
 ٥٢ استعاره مصرحه نك تقسیمی .
 ٥٥ استعاره مصرحه مفرده . استعاره مصرحه مرکبه
 ٥٧ استعاره بی لفظ مستعار اعتباریله تقسیم
 ٥٧ استعاره مصرحه اصلیه
 ٦٥ استعاره مصرحه تبعیه
 ٦٨ حروف و ادواتده استعاره
 ٧١ استعاره تبعیه ده قرینه
 ٧٢ استعاره بی تحقق اعتباریله تقسیم
 ٧٥ استعاره مکنیده . درت قول وارد در . برنجی قول
 ٧٦ ایکنجی قول
 ٨٠ اوچنجی قول
 ٨١ دردنجی قول
 ٨٢ استعاره بی قرینه بی اعتباریله تقسیم
 ٨٤ مستعار منه و مستعار له اعتباریله تقسیم

مجاز درت قسمدر . مجاز لغوی	۸۵
مجاز عقلی	۸۵
مجاز باز یاده	۸۷
مجاز بالنقصان	۸۷
او چنجی باب کنایه بیانده در	۸۸
کنایه مکنی عنده اعتبار یله او چ قسمدر	۸۸
کنایه نك نکته لری	۹۳
خاتمه تعریض بیانده در	۹۴
تکمله حقیقت و مجاز و کنایه و تعریض بیملرنده	۹۷
اولان فرقک بیانده در	

— ❦ دیا جہ زبده البيان ❦ —

— ❦ بسم الله الرحمن الرحيم ❦ —

محامد لائقه فائقه اول ذات اجل واعلانك باركاه احديته اولسونكه نوع بنی آدمی نطق وافاده مرام ایله موصوف و ممتاز قیلوب هر برینک لسانلری حقیقت و عجاز و کنایه ایله تزیین ایلدی . وصلوات زاکیه نامتناهی اول مظهر اسرار (انا افصح من نطق بالضاد) ک حضور نبویارینه اولسونکه درجه قصوای بلاغی (ان من البيان لسعرا) مضمون بدیعله بیان ایلدی .

و رضیه جلیله جمیله انک آل واحسانک جمله سنه اولسونکه هر بری مسائل دینی بی حکمت بیان نبویدن اخذ و تلقی ایلوب (کلموا الناس علی قدر عقولهم) مقتضاسنه رعایتله طرق اداء مراده اشارت ایلدیلر .

ارذا نورسیدکان عثمانیه برهدیه ناچیر اولق نیت خیریه سیله هر بر مثالری ترکی العبارة و بین الناس مشهور و متعارف اولان ضروب امثالدن اوله رق و هر بر قاعده سی متعدد مثالر ایله ایضاح اولنه رق علم بیاندن اشبو رساله مختصره ترتیب اولنوب (زبده البيان) تسمیه اولندی .

و بر مقدمه و اوج باب و برخاتمه و بر تکمله اوزرینه تقسیم اولنوب مقدمه ده غلم بیان حقیقت و عجاز و کنایه نک تعریفلری . و برنجی بابده عجاز مرسلر . و ایکنجی بابده استعاره لر . و اوچنجی بابده کنایه و کنایه نک نکتہ لر . و خاتمده تعریض . و تکمله ده حقیقت و عجاز و کنایه نک استعماللری بیننده اولان فرقلری بیان اولندی . و من الله التوفیق .

—○— مقدمه —○—

—○— علم بیان —○—

بر علمدر که معنای واحدی طرق مختلفه و ترا کیب متنوعه
ایله ایراد و افاده آنسکه بیلنور . یعنی متکلمک مخاطبه
افاده سنده طرق مختلفه اولان بر معنایی اول طریققلرک ال
زیاده و اضح و آچیق اولانی ایله ا کلاتمق کنندیسه ایله
حاصل اولان بر علمدر .

ایمدی متکلمک مخاطبه مراد صحیحینی افاده ایتمک طریققلری
اوچدر . انلرده حقیقت . و مجاز . و کنایه در .

—○— حقیقت —○—

لغته ده ثابته و واقعه معناسنه اولوب بر شیئک کنه و اصل
و منتها سنه اطلاق اولنور . و بر آدمه رعایت و حمایتی لازم
اولان نسنه یه اطلاق اولنور . عرض و ناموس و وقار
و مودت کبی . لسانزده دخی فلان (حقیقتلی آدمدر) و یا خود
(حقیقتسنز آدمدر) دینلور که معنای مذکور مراددر .

(فن بیان اصطلاحنده حقیقت) کندیشیچون وضع
 اولندیغی معناده استعمال اولنان لفظدر . مثلا (ارسلان)
 دیوب (بیلدیگمز یرتجی حیوانی) مرادایتک کبی . واکر
 (ارسلان) ذکر اولنوب بوندن (قوتلی وشجاعتملی برآدم)
 مراد اولنور ایسه او ارسلان لفظی وضع اولندیغی
 معنائک غیریسنده استعمال اولنش دیمک اولغله مجاز اولور
 نته کیم (الی قلجلی برارسلان بکاسلام ویردی) دیوب شجاعتملی
 برکیمسه مراد اولنور . تفصیلی مجاز بحشده کله جکدر .
 وبولفظک وضع اولندیغی معنایه (معنای موضوع له)
 و (معنای حقیقی) و صکره کی استعمال اولدیغی معنایه دخی
 (معنای مستعمل فیه) و (معنای مجازی) تعبیر اولنور .

— ❖ — مجاز ❖ —

لغته کچمک معناسنه مصدردر . اسم مکان دخی اولور .
 بومناسبتله براوجندن او براوجنه کچیلان یوله دخی اطلاق
 اولنور (فن بیانده) موضوع لهنده استعمالنه قرینه مانعه
 بولندیغی حالده معنای موضوع له ایله معنای مستعمل فیه
 آره سنده بر (علاقه) یعنی اتصال و مناسبت ایله موضوع
 لهنگه غیری بر معناده استعمال اولنان لفظدر .

شـوئ حیثیتہ کہ کـندوسیہ تـخاطب و تکلم اولنـان
اصطلاحده استعمال اولندیغی معنا موضوع له اولان
معناک غیرسی اولمیدر .

مثلا (جمع) لفظی (فن لغتده) طـو پلامق
و بر کدیرمک معناسنه در و (فن نحو عربده) ایکیدن
یوقاری اولان شـیلرده استعمال اولنـان لفظه اطلاق
اولنور و (فن بدیعه) ایکی شیئی یا خود بر طاقم اشیاء
متعددده بی بر حکمده طوبلامق معناسنه استعمال اولنور
و (فن حسابده) بر جنسـدن اولان بر طاقم عددلری
طوبلابوب حاصلی بولمق معناسنده استعمال اولنور .
ایمدی (جمع) لفظی (فن لغتده) استعمال اولندقدده
اولکی معناده حقیقت صکره کی معنالده مجاز اولور .
(فن نحو عربده) استعمال اولندقدده ایکنجی معناده
حقیقت سائرلنده مجاز اولور . (فن بدیعه) استعمال
اولندقدده اوچنجی معناده حقیقت سائرلنده مجاز اولور .
(فن حسابده) استعمال اولندقدده دردنجی معناده
حقیقت سائرلنده مجاز اولور . كذلك (صـلات)
لفظی (لغتده) دعا معناسنه در و (شرع شریفده) افعال
معلومه وار کان مخصوصده دن عبارت اولان نماز معناسنه در

ایمدی (فن لغتده) صلوات ذکر اولنورسه
 دعامعناسنده حقیقت و نماز معناسنده مجاز اولور .
 و (شرع شریفده) استعمال اولندقدده نماز معناسنده
 حقیقت و دعا معناسنده مجاز اولور .

(شویله که) بر لغت کتابنده صلوات لفظی ذکر
 اولندقدده اکر اندن دعا معناسی مراد اولنورسه حقیقت
 و اکر نماز معناسی مراد اولنورسه مجاز اولور .

وبالعکس صلوات لفظی علم حال و سائر فقه کتابلرنده
 ذکر اولنسه اکر اندن نماز معناسی مراد اولنورسه حقیقت
 دعامعناسی مراد اولنورسه مجاز اولمش اولور .

اشته مجازک تعریفده (شول حیثیله که) دهرک
 تقییدک فائدهسی ظاهر اولدی حقیقتک تعریفده دخی
 بو حیثیت معتبر اولمغله حقیقت ایله مجاز بر برلندن فرق
 وتمیز اولنورلر . (علاقده) لفظی عینک قحیمه معنای
 موضوعه ایله معنای مجازی ییننده بر اتصال و مناسبتدن
 عبارتدر بوکا (جهت جامعه) دخی دینور مثلا
 (الی قلجلی بر آرسلان کورددم) دینلده که بو ترکیبدن
 (شجاعتملی بر آدم) کورددم دیمک معناسی مراد اولمغله
 موضوعه اولان یرنجی حیوان ایله شجاعتملی آدم ییننده

(علاقه و مناسبت) شجاعت اولور و بو ترکیده
 موضوع لهک مراد اولمدیغنه قرینه (الی قلجلی)
 لفظیدر . زیرا معهود حیوانک الینه قلج آلمدیغی
 ظاهر در . و (بو کون حاتم طی بکا بر کتاب و یردی)
 دیوب (سخنی بر کیسه پی) مراد ایتک و (چشمه آقدی)
 دیوب (صوبی) مراد ایتک و (فقاری یاق) دیوب
 (مومنی و بسکه فتیلنی) مراد ایتک دخی بویله در
 و بونلرک علاقه و مناسبتلری محل مناسبنده بیان اولنه جقدر .
 و مجازک تعریفنده ذکر اولنان (علاقه) غلط اولنلری
 اخراج ایچوندر مثلا بر آدم بر کتابه اشارت ایدرک
 (شو آتی آلیویر) دیسه مجاز اولماز بلکه غلط اولور .
 زیرا کتاب ایله آت یینلرنده علاقه معتبره یوقدر .
 (س) کتاب ایله آت ییننده (ایکی سیله ده انتفاع اولمق)
 و یا خود (ایکی سیله ده مطلقه و اصل اولمق)
 مثللو بر علاقه و مناسبت بولمق ممکن ایکن نیچون غلطه
 حمل اولنوب مجاز قیلندن قلمدی .
 (ج) علاقه نك مجرد بولمسی کفایت ایتیوب بلکه
 تکلم زماننده اول علاقه ملاحظه اولمق لازمدر
 بوندن ؛ کلاشمدیکه مثال مذکورده علاقه مذکورده پی

ملاحظه ایدرک کتاب آلان برطالب کتابی کوستره رک
 (بوکون اون غروشسه شو آتی آلدیم) دیسه علاقه
 معتبره اولغله مجاز اولوب غلط اعتبار اولنماز .
 دخی مجازک تعریفنده (قرینه) نک لزومی کنایه پی
 اخراج ایچوندر . زیرا معنای مجازی مراد اولندقدده
 معنای موضوع له اصلاً مراد اولنماز . اما کنایه مراد
 اولندقدده هم معنای کنوی و همده معنای حقیقی برابر
 مراد اولنمق ممکندر . و مراد اولنمان معنایه انتقال
 ایچون مجاز و کنایه نک هر برنده معنای حقیقی ذهنده
 تصور اولنمق لازمدر .

— ❖ — کنایه ❖ —

لغتنده بر نسنه پی تکلم ایدوب اول نسنه نک غیر یسنی
 مراد ایتک معناسنه در (واصطلاح بیانده) معنای
 موضوع لهنده استعماله قرینه مانعه اولیهرق
 موضوع لهنک لازمی اولان معناده استعمال اولنمان
 لفظدر . یعنی کنایه کنایه اولدیغی حالده موضوع لهنک
 استعماله مانع اولماز . مثلاً (فلانک قلبجمنک باغی اوزندر)
 دیوب بوکلامله (بوینک اوزون اولدیغنی)

مراد ایتک کبی . زیرا قلچنک باغنک اوزون اولسنه
 بوینک اوزون اولسی لازم کلور . ایمی بو ترکیبیه هم
 بوینک اوزن اولسی وهمده قلچنک باغنک اوزن اولسی
 مراد اولنق جائزدر . و بو ترکیب کندی حقیقه
 سویلنن کیمسه نک قلجی اولسون اولسون برابردر .
 بو تقدیرجه مجاز ایله کنایه بیننده فرق ظاهر اولدی .
 زیرا مجازده معنای موضوع له مراد اولنق اصلا
 جائز دکلدر مثلا (الی قلجی بر ارسلان کوردم)
 دیوب هم شجاعته الی آدمی وهمده اول حیوانی مراد
 ایتک جائز اولماز .

(تنبیه) اشبو (قلچنک باغی اوزن) ترکیبیه مرمی وزننده
 (مکنی به) و بویندن مراد اولان (بوینک اوزن اولسنه) ده
 (مکنی عنه) نسیمه اولنور سائر مثاللر دخی بویله در
 انشا الله تفصیلی کنایه باینده ذکر اولنور .

برنجی باب مجاز بیاننده در ❖ ❖ ❖

مجاز ایکی قسمدر . بر قسمی (مجاز مرسل) و بر
 قسمی دخی (استعاره) در . زیرا معنای موضوع له
 ایله معنای مستعمل فیه بیننده بولنن علاقه و مناسبت

مشابهت اولیوب بر وجه آتی ذکر اولنه جق
 علاقه لدن بری اولورسه (مجاز مرسل) درلر
 واکر علاقه مذکورہ مشابہت یعنی معنای مستعمل فیہک
 معنای موضوع لہہ بکزه مسی اولورسه اول مجازہ دخی
 (استعارہ) دیرلر .

(مجاز مرسل) ده اولوب مشابہت اولیان علاقه لر
 اوتوز اوچدر کہ بونلردر .

- ۱ « مصدریت » ۲ « مظہریت » ۳ « مجاورت »
- ۴ « جزئیت » ۵ « کلیت » ۶ « سببیت »
- ۷ « مسببیت » ۸ « کون سابق » ۹ « کون لاحق »
- ۱۰ « محلیت » ۱۱ « حالت » ۱۲ « آلیت »
- ۱۳ « اطلاق » ۱۴ « تقید » ۱۵ « عموم »
- ۱۶ « خصوص » ۱۷ « قوت » ۱۸ « لازمیت »
- ۱۹ « ملزومیت » ۲۰ « علیت » ۲۱ « معلولیت »
- ۲۲ « متعلقیت » ۲۳ « متعلقیت » ۲۴ « شرطیت »
- ۲۵ « مشروطیت » ۲۶ « دالیت » ۲۷ « مدلولیت »
- ۲۸ « بنیادیت » ۲۹ « ضدیت » ۳۰ « مشاکلہ »
- ۳۱ « معرفہ » ۳۲ « نکرہ » ۳۳ « غایت »

ومشابہت علاقه سیلہ علم بیانده علاقات معتبرہ مشہورہ

اوتوز درت اولور بعضاً بر مجازده بو علاقه لردن
 بردن زیاده سی بولنور نته کیم علاقاتی بیان ائناسنده
 اشارت اولنور خصوصاً کون لاحق علاقه سنده
 تصریح اولنمشدر .

۱ - مصدریت

علاقه سیدر که معنای موضوع له معنای مستعمل
 فیهک محل صدور اولمقدر (ال) ذکر اولنوب الدن
 صادر اولان (نعمت واحسانی) مراد ایتک کبی نته کیم
 (بو قدر کیمسه ن آتک الینه بقارن) دیوب (احسانه بقارن)
 دیمک مراد اولنور و (ایکی ال بر باش ایچوندر)
 دیوب الدن صادر اولان (تجارتی) مراد ایتک کبی
 و (دل) دیوب اندن صادر اولان (سوزی) مراد
 ایتک کبی نته کیم (دلم دلم ایتدی بنی دیم دیم)
 و (بلبلک چکدیکی دلی بلا سیدر) و (فلان آدم
 چوق دل یلسور) و (فلان آدم طاتلی دلی در)
 و (اولور مرهم جراحات سنانه علاج اولمز ولی زحم لسانه)
 دنیلوب بونلر ایله دلدن صادر اولان (سوز) مراد
 اولنور .

و (آغز) ذکر اولنوب اندن صادر اولان
 (سوز) ی مراد ایتک دخی بویله در نته کیم
 ایلک آغزینه باقان آچ قالور) و (صاقن آغزیک آچ) دیوب
 بونلردن (سوز) مراد اولنور .

۲ - مظهریت

علاقه سیدر که موضوع له مستعمل فیهک محل ظهوری
 اولمقدر (ال) ذکر اولنوب (قدرت) معناسی مراد
 اولنمق کبی نته کیم (بوایش آنک الینک آلتنده در)
 و (بوایش انک الیه تکمیل اولور) و (انک الی بوکلز)
 و (ال الدن اوستوندر) و (بلغارلی کیمک الیه عصیان
 ایتدکاری معلومدر) دینلوب جمله سندن قدرت مراد اولنور .

۳ - مجاورت

علاقه سیدر که موضوع له الیه مستعمل فیه آره سنده
 مجاوره بولمقدر . (بوستان دولابندن صو ایچدم)
 دیوب (قوغه) بی یاخود (اولوغی) مراد ایتک
 و (شو سبیلدن صو ایچدم) دیوب (طاسنی)
 و (قیونی قیرقدم) دیوب (یوکنی) و (شو حیوانی ایندیر)

دیوب (یوکنی) و (بو آقاچدن یی) دیوب (یشنی)
 و (جامعدن آبدست آلدن) دیوب مجاوری بولنان
 (چشمه یی) مراد ایتک کبی . زیرا دولاب ایله قوغه
 و سبیل ایله طاس و قیون ایله یوک و حیوان ایله یوک و جامع
 ایله چشمه آره لنده اولان مجاورت ظاهر در .

۴ - جزئیت

علاقه سیدر که معنای موضوع له معنای مستعمل
 فیهک جزئی اولمقدر . یعنی بر شیمک جزئی ذکر ایلوب
 کلنی مراد ایتمکدر (کوز) دیوب (اوزاقدن دشمنی
 کورن جاسوسی) مراد ایتک کبی نته کیم
 (ایچمزده یبانجی کوز وار) دیوب (یبانجی آدمی)
 مراد ایدر .

بو جزئیت علاقہ سی هر بر (جزئیت و کلیت)
 بولنان ماده لرده مطرداً جاری اولمیوب بروجه آتی
 ایکی شرطک بری بولمق لازمدر .

(برنجی شرط) جزؤ منعدم اولدقده کلدن غرض
 و منفعت منعدم اولمی (دل) دیوب (ترجانی) مراد ایتک
 کبی زیرا (دل) اولسه یا خود (بر لغتدن بشقه بر لغت بیلسه)

کل اولان (ترچان) ایله منفعت منعدم اولور
ایمدی (دل) کل اولان (ترچانه) مزید اختصاص
ایله مختص اولغله آره لنده جزئیت علاقہ سی جاری
اولور . نته کیم (فلان محله بر محاربه اولدیکه دشمنانی
دل کسه قیردیله) و (عثمانلور اوله محاربه ابتدیلر که
دشمندن بر دل بیله چیمدی) دیوب بر آدم مراد اولور .
(ایکنجی شرط) جزؤ منعدم اولدقده کل دخی
منعدم اولملی (باش) ذکر اولنوب (انسان) مراد
اولمق کبی نته کیم (باشک صاغ اولسون) دیوب
(جمیع بدننی) مراد ایدرلر . زیرا باشک انعدامیله سائر
عضولرینک دخی منعدم اوله جننی بدیهیدر و (بکابندن
اولور هر نه اولور سه باشم راحت بولور دلم طور رسه)
و (فلانک اوینده یدی باش وار) و (بوقدر بو غاز
کونده نهر) و (یکر می رقبه یه مالکدر) دیوب انسانی
مراد ایتک و (جزبه نی کتور) دیوب (قهوه طاقنی)
و (حقه نی کتور) دیوب (بازی طاقنی) و (چقماق)
دیوب (تفنکی) و (بر طام یا پمش) دیوب (اوی)
مراد ایتک جلدی ذکر جزؤ و اراده کل قبیلندندرلر .
لکن (ال وایاق و قولاق) کبی جزئک انعدامیله کلک

منعدم اولدیغی شیلردن برینی ذکر ایدوب کل مراد اولنق جائز اولماز . مثلا (ال) کوردم دیوب (آدم) مراد اولماز .

○ ○ کلیت ○ ○

علاقه سیدر که معنای موضوع له معنای مستعمل فیهک کلی اولمقدر . یعنی برشیمک کلنی ذکر ایدوب اندن جزئی مراد ایتمکدر (فلانک صداسنی اشتمک ایچون پر معنی قولانجه صوقدم) دیوب پر معنک او جنی یعنی طرنق اولان محالی مراد ایتک و (عربه قیرلدی) دیوب (تکرلکنی) و (ساعت بوزلدی) دیوب (برچرخنی) و (فایق دلندی) دیوب (برتخته سنی) و (علم بیانی او قودق) دیوب (بر مقـ دارینی) مراد ایتک کبی و (حروف جاره نک اولکیسی (با) در) آمنت یالله تعالی) کبی دیوب بو ترکیبدن (با) بی مراد ایتک دخی ذکر کل و اراده جزؤدر زیر مثال اولان انجـق (با) او اوب سائر کله لر بانک عملنی و معناسنی ایضاح ایچون کتورلمشدر . والحاصل مثال اوله رق ایراد اولنسان تر کبیلرک هپسی بویله ذکر کل و اراده جزؤ قبیلندن اولور نته کیم

(فلانك صداسنى اشتمك ايچون پر معنی قولانغه صوقدم)
 تركيبنده مثال اولان يالكز (پر-مق) لفظی
 اولغله ترکیبی ذکر ایدوب ایچندن يالكز پر معنی مراد
 ایتک دخی بوقیلدن اولور .

(استطراد) عربه لفظی رکوب و یا اشیا تحمیلی
 ایچون استعمال اولنان شیئک اسمیدر لسان ترکیده عین
 حرفی بولنیوب واصل چغتاییده همزه ایله (آراهه)
 اولدیغنه بناء عین ایله عربه یازلق غلط مشهور اوله رق
 قالمشدر عربیده قحتمینه (عجله) و فارسیده کاف فارسیه
 ایله (کردونه) دیرلر .

۶ - سببیت

علاقه سیدر که معنای موضوع لهک معنای مستعمل فیه
 سبب اولسیدر . یعنی سبب ذکر اولنوب مسبب مراد
 اولنور (یغموری) ذکر ایدوب (اولتری) مراد ایتک
 کبی نته کیم رنجبر طائفه سی (بو یغمور بزم حیوانلری
 طویوردی) دیوب اندن یغمور سببیه حاصل اولان
 (اولتری) مراد ایدرلر و (مدار تعیش اوله جق قدر
 بر خدمت بولدم) دیوب اندن خدمت سببیه حاصل

اولان (پاره‌بی) مراد ایتک کبی زیرا خدمت مدار تعیش
 اولمز و (افعل نک همزه سی کذک استمفعل نک سینی
 بر چوق معنار ایچوندر) دیوب (اول بابلری و اول
 بابلردن تصریف اولنسان کله لری) مراد ایتک دخی
 بویله در زیرا همزه ایله سین باشلی باشلرینه بر معنا افاده
 ایتیب بلیکه بابلرک اول معناری افاده ایتلرینه سبب
 اولورلر .

وبعضیلر بو مثالله (ذکر جزؤ و ارادهء کل)
 و بعضیلر دخی (ذکر حال و ارادهء محل) در دیدیلر .
 والحاصل بو مثاللرک اوچ وجهله توجیه و تطبیق
 ممکندر .

۷ - مسبیت

علاقه سیدر که معنای موضوعه معنای مستعمل
 فیهک مسبی اولمقدر (یغمور) یغارکن (اوتلر یغایور)
 دیوب (یغموری) مراد ایتک ویکجه بر تجارته هوس
 ایدن کیسه‌یه (پاره‌بی بولدی) دیوب پاره‌یه سبب اولان
 (ایشی) مراد ایتک و چشمه یاپدیران کیسه‌یه

(خیر و حسنات) ایشلمش دیوب خیر و حسناته سبب اولان
 (عملی) مراد ایتک و عربلر بیننده مثل مشهور اولان
 (نأبط شراً) یعنی (شری قولتقلدی) دیوب (قلجی)
 مراد ایتک کبی .

۸ - ❧ کون سابق ❧ -

علاقه سیدر که حکم زمانی اعتباریله معنای حقیقی
 معنای مجازی اوزرینه مقدم اولمقدر . یعنی بر نسنه به زمان
 اولده اولدیغی حالک اسمنی اطلاق ایلمکدر
 (حاکم افندی فلان یتیمک مالنی کندوسنه ویرمش) دنیلوب
 (اولدن یتیم اولان کیمسه بی) مراد ایتک کبی
 زیرا یتیم ایکن مالی کندینه ویرلیوب یتیمکدن چیققدن
 صکره ویریلور و بیوک بر کیمسه به وقبا صقاللی آدمه
 (چوجق) ویمشلی افاجه (فدان) دیمک کبی
 و بو مجازه (مجاز کونی) دخی دیرلر .

۹ - ❧ کون لاحق ❧ -

علاقه سیدر حکم زمانی اعتباریله معنای حقیقی معنای
 مجازی به لاحق اولمقدر . یعنی بر نسنه کلجکده اوله جخی

حالك اسمنى اطلاق ايلمكدر اوزم صيقان كيمسه نك
 (بكمز صيقه يورم) وشكر ازن كيمسه نك (شربت ازه يورم)
 وهيج اوقومامش چوجغه (خواجه وافندى)
 ويكجه قرآن از برلمكه باشليمان كيمسه يه (حافظ قرآن)
 وحج شريفه نيت ايدن كيمسه يه (حاج الحرمين)
 ومحاربه يه كتمك اوزره حاضرلنن كيمسه لره (غازى)
 تعبيرلى كېي. وبومجازه (مجاز اولى) دخی دیرلر كه
 (مايؤل اليه) اعتباربله مجاز ديمكدر.

وبمورطه جيملرك (اون پاره يه بر طاق) ديوب
 يمورطه يي مراد ايتدكلى تر كيمده (كون لاحق)
 و(مصدریت) علاقه لى بولنور.

زيرا يمورطه فى الاصل طاوقدن حاصل اولديغنه
 بناء (مصدریت) و صكره بومورطه بر طاق اوله جنى
 اعتباربله (كون لاحق) اولسور (اشته)
 بوتر كيمده ايكي درلو علاقه معتبره جمع اولدى
 (يمورطه لى) انتفاعده (طاوغه) تشبيه ايدوب استعاره
 قىلندن قىلىق دخی ممكندر.

۱۰ - محلیت -

علاقه سیدر که معنای موضوع لهک معنای مجازی به محل اولسیدر . یعنی محل ذکر اولنوب حال مراد اولمقدر . (بوخبری سن = بویه صور) دیوب (کویک اهلینغه صور) دیمکی مراد ایتک کبی . زیرا کویه سؤال توجه اولتمق ممکن اولماغله اول کویده ساکن اولان اهالی مراد اولنور . و بوکا (مجاز بالنقصان و مجاز حذفی) دخی دیرلر نته کیم بیان اولنه جقدر .

(شو مصلمته باب عالی قرار ویرمش) دیوب (و کلای عظام حضراتنی) و (باب سرعسگری ردیفلرک حدوده سوتقی ایچون امر ویرمش) دیوب (امرای عسگریه نی) و (نقدر کیملر وار ایسه ذات شاهانه بی سلامدیلر) دیوب (کیملرده اولان عسکرلری) و (بقالم بوایشه فتوینخانه راضی اولورمی) دیوب (مفتی افندیاری) و (هر حالده مجلسک قراری بوزلمز) دیوب (مجلسده بولنان ذواتی) مراد ایتک دخی (صرب عصیان ایتمش و قره طاغ تسلیم اولمش) دیوب اهالی بی

و (اولوق آقار . وچای آقدی ودره آقه یور .
 و دستی آقش . و تجره بی قایت . و جزبه بی طاشرمه .
 و چشمه ککسلمش و برداغی طولدر . و حوض
 طوکش) دیوب بولردن صوبی مراد ایتک
 و (حقه قوریمش) دیوب (مرکی) و (قندیل یانمش)
 دیوب (فتمینی) و (فناری یاق) دیوب (مومنی) و (محلجی نک
) (اون پاره به بر طبق) دیوب (ایچنده کی محلجی بی)
 و (بوتنکه براوقه در) دیوب (ایچنده کی مثلاً زیتون باغنی)
 مراد ایتک دخی بویله در .

۱۱ - حالت

علاقه سیدر که معنای حقیقی نک معنای مجازیده
 موجود اولسیدر . یعنی حالی ذکر ایدوب محلی مراد ایتکدر
 (پدر و والدهم اللهمک رحمتده اولسونر) دیوب رحمت
 کندیسنده حال و موجود اولان (جنتی) مراد ایتک کی
 و (حال) کله سی لامک تشیدیله در . و (قبان دقیق) دیوب
 (کندیسنده ترازوی بولنان محلی) مراد ایتک و (اسکدار)

دیوب (کندیسنده منزخانه بولنان قصبه بی) مراد
ایتمک و (واپور) دیوب (کندیسنده بوغ بولنا کمی بی)
مراد ایتمک و (شمندوفر) یاخود (تیموریول) دیوب
آنده حال اولان (عربه لری) مراد ایتمک و (نعللوخان)
دیوب کندیسنده (نعللوخان اولان قصبه بی)
مراد ایتمک و (مر کبی کتور) دیوب (حقه بی)
مراد ایتمک جمله سی ذکر حال واراده محل اولورلر .
(ایضاحات) (قپان) بیوک ترازوی معناسنه
اولوب (قپان دقیق) اون ترازسی دیمکدر صکره
اون ترازسی بولنان محله تسمیه اولمشدر
و (اسکدار) فی الاصل منزخانه دیمکدر صکره کندیسنده
منزل خانه بولندیچون قصبه مزبوریه اسکدار دینمشدر .
و (واپور) دخی اجنبی لغتنده بوغ معناسنه اولوب
صکره بوغ واسطه سیه اشلیمان کیلره واپور تسمیه اولمشدر
و (شمندوفر) کذلک اجنبی لغتنده (تیموریول) معناسنه در .
و (نعللوخان) انقره ولایتنده بر قصبه در که آنده غایت
بیوک برخان اولوب خانک قپوسنده بر بیوک نعل معلق بولمغله
وجه تسمیه به نادی اولمشدر .

۱۲ - آیت -

علاقه سیدر که معنای موضوع له معنای مجازینک آتی اولمقدر یعنی بر آتی ذکر ایدوب اول آتله حصوله کلان شیئی مراد ایتمقدر (یارب بندن صکره شور ساله می او قویانلرده بنم ایچون لسان صدق قیل) دیوب (باقی اولان کلام صادقی) یعنی ذکر خیری مراد ایتک کبی زیرا لسان کلامک آلتیدر .

و (اوراق بیچدم) دیوب (اوراق ایله بیچیلان شیئی)
و (چاپه قازمش) دیوب (چاپه ایله قازیلان باغچه بی)
مراد ایتک کبی .

۱۳ - اطلاق -

علاقه سیدر که معنای موضوع له مطلق اولوب معنای مجازی مقید اولمقدر یعنی مطلق ذکر اولنوب مقید اولان برشی مراد اولمقدر (قورشون آتدم) دیوب (تفنک ایله قورشون آتدم) دیمکی مراد ایتک کبی زیرا (آتمق) مطلق در ال ایله وسائر شیمه اولمق ممکن اولوب (تفنک ایله آتدم) دیدکده مقید اولمش اولور و (اوزم آتدم) دیوب (یاش اوزم)

یاخود (قورو اوزم آلم) دیمکی و (بو کون فلان یره
 کیتدم) دیوب (آت ایله) یاخود (عربه ایله) یاخود
 (واپور ایله کیتدم) دیمکی و (دشمنلریمز قتل اولندی)
 دیوب (طوپ ایله) یاخود (تفنک ایله) یاخود (قلیج ایله)
 دیمکی مراد ایتک کبی .

۱۴ ———— تقیید ————

علاقه سیدر که معنای موضوع له مقید اولوب معنای
 مجازی مطلق اولمقدر . یعنی مقید اولان شیء ذکر اولنوب
 اندن مطلق اولان برشی مراد اولمقدر (بو عسکر لر هپ
 اناقوزی سیدر) دیوب (انا اولادی) دیمکی مراد ایتک کبی زیرا
 (قوزی) قیون جنسنگ یوریسنه دیتیکله مقید اولوب
 بوندن مطلق اولاد مراد اولمشدر .

و (انال یاوریسنه زیاده مرحتلی در) دیوب مطلق
 (اولادی) مراد ایتک و (فلان آدمی چاغر) دیوب
 مطلقا (بر آدم چاغر) دیمکی مراد ایتک
 و (چاوش اوزمی آلم) دیوب (مطلقا اوزم آلم)
 دیمکی مراد ایتک کبی .

۱۵ - عموم

علاقه سیدر که معنای موضوع له عام اولوب و معنای مجازی خاص اولمقدر. یعنی عام اولان شیئی ذکرایدوب آندن خاصی مراد ایلمکدر (دابیهی) ذکرایدوب آندن (فرسی = آتی) مراد ایتک کبی نته کیم (حیوانی حاضر له) دیوب (آتی) یاخود (بار کبری) یاخود (قاطری) یاخود (جاری) یاخود (او کوزی) مراد ایدر لر .

و عموم علاقہ سنده خاص عامک واحدی و جزئی اولوق لازمدر. و بو واحد یا (واحد نوعی) اولور ذکرا اولنان مثالر کبی زیراً مثلاً (آت) حیوانک واحد نوعی سیدر و یا (واحد شخصی) اولور (شو حیوانه سویله اوصلی اوتورسون) دیوب (زیدی) مراد ایتک کذلک (بونصل انسان نیچون اوقومیور) دیوب ینه انساندن (زیدی) مراد ایتک (شو عسکره چاغر) دیوب (عمری) و (شو س-وخته درس-ه کیده یور) دیوب (بکری) و (شو کاتب یک معلوما تلیدر) دیوب (خالدی) مراد ایتک کبی و

۱۶ - خصوص

علاقه سیدر که معنای موضوع له خاص اولوب معنای مجازی

عام اولمقدر . یعنی خاص اولان بر شیئی ذکر ایدوب
اندن عام اولان بر شیئی مراد ایتک (فرسی) ذکر ایدوب
(دابهیی) مراد ایتک کبی نته کیم (بکا برآت حاضرله)
دیوب عموماً بنمکه صالح اولان حیوانلردن بری مراد اولنور
و (شو کور ینان حیوانمیدر یوخسه طاشمیدر) دیبان
کیمسه نك جوانبنده مثلاً (آندر) یاخود (انساندر)
یاخود (بار کیردر) یاخود (قاطردر) یاخود (قپلاندر)
دیوب بونلردن بر یله (حیواندر) دیمکی مراد ایتک
دخی بویله در .

زیر اسؤالک جوابی بالکز (حیواندر) یاخود (طاشدر)
دیمکله حاصل اوله جق ایکن مثلاً (آندر) دیوب (حیوانی)
مراد ایتش اولمغه ذکر خاص وارادهء عام اولمش اولور
(زیدی بکا چاغریویر) دیوب بر (انسان چاغریویر)
دیمکی مراد ایتک دخی بو قیلدندر .

۱۷ — قوت —

علاقه سیدر که معنای مجازینک معنای موضوع له ایله متصف
اولمغه صالح اولمیدر (قوت) شول سیدر که اول
شیئک اولمق شانندن اولوب ولیکن اولماز (اعمی نك بالقوة

بصیر اولسی) کبی بونک مقابله فعل دیرلر (فعل) دخی
شول شیدر که اولمق شانندن اولوب اولور (کوزی کورن
آدمک بالفعل بصیر اولسی) کبی .

وبو (قوت) ایکی درلو استعمال اولنور . بری فعل ایله
جمع اولسی . ممکن اولاندر بوکا (امکان ذاتی)
و (امکان عام مقید بجانب الوجود) دیرلر (یازی یازان آدمه
بالقوة کاتدر) دینلدیکی کبی .

(وبری) فعل ایله جمعی ممکن اولمیوب فعله منافی اولاندر
بوکاده (امکان استعدادی) و (امکان عادی)
و (امکان وقوعی) دیرلر .

بو مقامده مراد اولان ایکنجی معنادر . زیرامعنای اول
مراد اولنسه (مجاز اولی) قیلندن اولور .

بر اولمش قوزی بی کوروب (نه کوزل قوچ ایش)
دیمک کبی یعنی پیوسه نه کوزل قوچ اولغه استعدادی
وار ایش دیمک اولور .

ویره دوکلمش اوزم (شیراسنی) کوروب (نه طاتلو
بکمز ایش) یاخود (نه کسکین سر که ایش) دیمک کندک یره
دوکلمش شرابی کوردکده (مسکر کوردم)
و (مسرک فنا قوقوسی بورنمه کلدی) دیمک .

وقیریلوب یرندن قسومش بر آرمود فدانی کورد کده
 (واه واه نه کوزل و طاتلو آرمود اغاجی ایدی) دیمک کبی .

۱۸ — لازمیت —

علاقه سیدر که معنای حقیقی معنای مجازی به لازم اولمقدر
 یعنی لازمی ذکر ایدوب انک ملزومنی مراد ایلمکدر
 (زیدی تریه ایتدم) دیوب (دو کدم) دیمکی مراد ایتمک کبی
 دو ککه تریه لازم اولوب دو کک دخی ملزوم اولور
 (بو کون چوق یورلدم) دیوب (چوق کزددم) دیمکی
 (بو کجه اصلا او یومدم) دیوب (چوق درس مطالعه
 ایتدم) دیمکی و (بو جعه ایاصوفیه جامعنه کیتدم) دیوب
 (جعه نمازنی آنده قیلدم) دیمکی مراد ایتمک کبی .

۱۹ — ملزومیت —

علاقه سیدر که معنای حقیقی معنای مجازی ملزومی اولمقدر
 یعنی ملزومی ذکر ایدوب لازمنی مراد ایلمکدر (بو کون
 چوق چالشم) دیوب (یورلدم) دیمکی (بو کون
 صباحدن برور شی ییتم) دیوب (قارنم آچقدی) دیمکی
 و (فلان ایشی اول آدمه سویلدم) دیوب (اول آدمی کورددم)

دیمیکی مراد ایتک کبی . و (ییلدی) کله سنه مفرد
 غائب (ییلدک) کله سنه مفرد مخاطب (ییلدم) کله سنه
 مفرد متکلم و بوفعالره معلوم دیمک و (ییلندی ییلندک ییلندم)
 کله زینه مجهول دیمک لازم اولان فاعلرینک اسمنی
 فاعلره تسمیه قیلندن اولوب ذکر مازوم و اراده لازم اولور .
 یوخسه (ییلدی) کله سنه غائب و (ییلندی) کله سنه
 مجهول و (ییلدم) کله سنه متکلم دیمک صحیح اولماز
 زیرا (غائب) کوزه کور نیمان و (مجهول) بیلمنیان و (متکلم)
 سوز سویلیان معنارینه اولغله معنای حقیقلرینی مراد ایتک
 صحیح اولدیغنی ظاهر در .

و یاخود مثلا (ییلدی کله سی غائبدر) دیمک (ییلدی
 کله سنک فاعلی غائبدر) دیمک اولوب بر مضاف حذف اولمش
 اعتبار اولنور بوضورتده ذکر اولنان فاعلره
 (غائب و مخاطب و متکلم) دیمک (مجاز حذفی) قیلندن اولور
 بوکا (مجاز بالنقصان) دخی دیرلر نته کیم ذکر اولنه بقدر .

۲۰ — علیت —

علاقه سیدر که معنای حقیقی معنای مجازی یه علت اولمقدر .
 (علت) عینک کسر یله مرض معناسنه اسم و مصدر اولور

جمعی (علل) در علیلی اشغال ایلدی کچون تسمیه اولمشدر
 و (عذر) و (بهانه) و (سبب) و (باعث) معنالیته
 مستعملدر و بو مقامده علت ایله (مؤثر) معناسی مراد اولنور.
 ایمدی هر بر حکم ایجاب طریقیه الله تعالی حضر تدرینه
 و تسبب جهتیله علتته و باعثه نسبت اولنور مثلاً (طویور مق
 خلق جهتیله الله تعالی حضر تدرینه و سبب جهتیله طعامه)
 نسبت اولنور نته کیم (الله تعالی قرغمی طویوردی)
 و یا خود (شوا کیم قرغمی طویوردی) کلاملامری
 صحیح اولور.

علیته مثال (آتش) دیوب (حرارت) معناسی مراد
 ایتمک کبی نته کیم (شوخته نک وجودنده چوق آتشی وار)
 دیوب (چوق حرارت وار) دیمک مراد اولنور
 و (بو آدمک قانی چوق) دیوب وجودینک صیحا قلفنی
 مراد ایتمک و (صفراسی چوق) دیوب یوزینک صار یلغنی
 مراد ایتمک کبی.

۲۱ — معاولیت —

علاقه سیدر که معنای حقیقی معنای مجازی به معلول اولمقدر
 (حرارتی) ذکر ایوبوب (آتشی) مراد ایتمک کبی

نته کیم (اوجانگ حرارتی تجرہ بی قابندی) دیوب
 آتشی مراد ایدرلو و (بوکون چوق بوزوار) دیوب
 (صوو غی) و (کون طوغدی) دیوب (کونشی)
 مراد ایتک دخی بویله در .

۲۲ — متعلقیت —

علاقه سیدر که مصدری ذکرایدوب اندن اسم فاعلی یا خود
 اسم مفعولی مراد ایلدکدر لامک کسریله (متعلق) مصدر
 و لامک قحیماه (متعلق) اسم فاعل یا خود اسم مفعولدر
 (ضربی) ذکرایدوب (ضارب) ی مراد ایتک کبی
 نته کیم (شاهد عدل) دیرلو که (شاهد عادل) معناسنه در
 وقواعد عربیه کتابلرنده (رفع نصب جر جزم) دیوب
 (مرفوع منصوب مجرور مجزوم) مراد اولندیغی مشهوردر .
 وتر کیده (چاقق) دیوب (چاقیلان) شیئی و (قیماق)
 دیوب (قیان) شیئی و (قیمه) دیوب قییلان و قییش
 شیئی و (امک) دیوب (اکیلان) شیئی و (ایسته)
 دیوب (ایسیدن) شیئی مراد ایدرلو و (یناشمه) دیوب
 (یناشان) آدمی و (حیمه کتور) دیوب (کندیله چامدن)
 چیقیلان ائوابی) مراد ایتک دخی بویله در .

۲۳ - ❖ متعلقیت ❖ -

علاقه سیدر که اسم فاعل یا خود اسم مفعولی ذکر ایدوب
 بونلردن بریله مصدری مراد ایتکدر (کلام صاق کلام
 کاذب) دیوب بونلرک مصدر لری اولان (صدق و کذب)
 مراد ایتک (امر معسور) دیوب مصدری اولان (عسری)
 مراد ایتک که معناسی (کوچ ایش) دیمکدر ترکیده
 (یازی یازان مکتوب او قویان بیلورمیسک)
 دیوب (یازی یازمق مکتوب او قومق بیلورمیسک)
 دیمکی مراد ایتک کی.

۲۴ - ❖ شرطیت ❖ -

علاقه سیدر که معنای حقیقی معنای مجازینک شرطی اولمقدر
 نماز قیلان کیمسه یه (الله ایمانکی ضایع ایتسون) دیوب
 (نمازینکی) دیمکی مراد ایتک و (آبدست آلانک او کندن
 کچلمن) دیوب (نماز قیلانی) مراد ایتک و (بو کون
 جعه آبدستی نهره ده آلدک) دیوب نمازی مراد ایتک کی.

۲۵ - ❖ مشروطیت ❖ -

علاقه سیدر که معنای حقیقی معنای مجازینک مشروطی اولمقدر

یعنی مشروطی ذکر ایدوب شرطی مراد ایتمکدر
 (حدث نمازه ضرر ویرمز) دیوب (ایمانه)
 ضرر ویرمز) دیمکی مراد ایتمک و (نمازده عضولرینی
 اوچر کره ییقامق سنتدر) دیوب (آبدستی) مراد ایتمک
 و حین محاربهده (مصالحهیه قرار ویرلادی) دیوب
 (شرطلرینه) دیمکی مراد ایتمک کبی.

۲۶ - دالیت

علاقه سیدر که بر معنایه دال اولان لفظ ذکر اولنوب
 آندن او لفظک مدلولی مراد اولنمقدر (زید کلادی)
 ترکیمنده (زید) فاعلدر دیوب آندن (زید) لفظنک
 مدلولی یعنی اول اسمک صاحبی اولان ذاتی مراد ایتمک کبی.
 و (عمر و کتابی او قودی) ترکیمنده (کتابی) مفعول به در
 دیوب آندن بولفظک مدلولی اولان شیئی مراد ایتمک کبی
 زیرا (زید و کتابی) کلمه لرینک لفظلری فاعل و مفعول به
 اولمیوب بلکه بونلرک مسمی لری فاعل و مفعول به اولدیغی
 ظاهر در.

۲۷ - مدلولیت

علاقه سیدر که مدلول ذکر اولنوب دال مراد اولنمقدر

ترکیده (فاعل فعلدن اول ذکر اولنور و مفعول بهک آخرینه بر «ی» زیاده قلمنور) دیوب (فاعله دلالت ایدن لفظ فعلدن اول ذکر اولنور و مفعول بهه دال اولان لفظك آخرینه بر «ی» زیاده قلمنور) دیمکی مراد ایتک کبی زیرا فاعل اول اشی اشیان و مفعول به ایش کندی اوزرینه واقع اولان شیء اولمغه بونلرده فعلدن اول اولمق و آخرینه «ی» کلمک تصور اولنماز .

و عربیده (موصوف اول و صفت صکره کلور و ترکیده ایسه بونک عکسنه اوله رق صفت اول کلوب موصوف صکره کلور) دنیلد کده دخی مراد صفت و موصوفه دال اولان لفظلردر یوخسه (قیرمزی او) ترکیبنده قیرمز یلق اودن اول حاصل اولور دیمک دکلد (بلکه) صفته دال اولان (قیرمزی) لفظی موصوفه دال اولان (او) لفظندن اول کتوریلور دیمکدر .

و (قواعد عربیه) کتابلرنده (فاعل مرفوعدر . مفعول منصوبدر . مضاف الیه مجروردر) مثلوا ایراد اولنان ترکیبلر کذلک ذکر مد اول واراده دالدر . زیرا مرفوع اولان حقیقتده فاعل دکلدر بلکه فاعله دال اولان لفظدر (ضربزید) ده مرفوع اولان زید لفظی اولدیغی کبی .

۲۸ — بدایت —

علاقه سیدر که بدینک برینک اسمنی آخره تسمیه ایتمکدر .
 یعنی بدیندن برینی ذکر ایدوب بشقه سنی مراد ایتمکدر .
 (فلان آدم برآیده ... شوقدر لیر ایدی) دیوب (لیر ایله النان
 شیلری) مراد ایتمک و براو باغشلیان کیمسه یه (شمدی بکا
 ... شوقدر لیر اوردی) دیوب (اوی) مراد ایتمک
 (وفلان آدم یالی پی وقونانغی یددی واکنی ترلاده ایکن
 وبستانی چیمکده ایکن یددی و خانی و حامی صرف ایدوب
 ساعتی بیله یددی) دیوب جمله سندن بونلرک بدلی اولان
 آقچه پی و آقچه ایله آلمان شیلری مراد ایتمک .
 و (یکرمی لیر ائی اسکمدی) دیوب (اثوابی) و (اون
 لیره پی بوینونه طاقش) دیوب (ساعتی) و (کونده اوچ
 غروشی بقار) دیوب (توتونی) مراد ایتمک کی .
 علم فقه اصطلاحنده بوکاسیبیت علاقہ سی دیرلر (فلان آدم
 پدینک قاننی یددی) دیوب (قانی بدلنده اعطا اولنان دیتی)
 مراد ایتمک کی .

۲۹ — ضادیت —

علاقه سیدر که بربرینه ضد بولنان ایکی شینک برینی ذکر

ایدوب دیگرینی مراد ایتکدر (مهلکه یه مفازه)
 و (اعمی یه بصیر) و (مریضه صحیح) و (شره خیر)
 و (سیاه کوله یه مرجان) و (احق آدمه ذکی)
 و (عارسزه ادیب) و (جاهله عالم) و (قورقغه یکیت)
 تسمیه لری **کبی** بو مثلولرک بعضیسی مقام مدحده
 و بعضیسی مقام ذم و هجوده استعمال اولنورلر
 وصول الایله یازی یازان آدمه (شمالی) دیمک لازم ایکن
 (یعنی ویساری) دینلدیکی و اکثریاعبادنده تکاسل ایدن آدمه
 (صوفی) تعبیری بوقیلمدندر .

۳۵ — مشاکله — ۵

علاقه سیدر که بربرلینه بکزبان ایکی شیئی ذکر ایدوب
 بریله بشقه بر معنایی مراد ایتکدر . بوکا (عکس کلام)
 دخی دیرلر بعضیلر بونی (ضدیت) علاقہ سندن اعتبار
 ایتدیلر مثلاً فس صاتان کیمسه نک (پاره بی پاره یه
 ویره جکسک) دیوب (اعلافس آلاجقسک) دیمکی مراد
 ایتدیکی و افندینک تبعه سندن برینه (اوغلم سن بکا خدمت
 ایدرسک بنده سکا خدمت ایدرم) دیوب (سن بکا خدمت

ایدرسک بنده سکا احسان ایدرم (دیمکی مر ادایتدیکی کبی
 ودلالک (کل صاحبنی سویندر اللهدہ سنی سویندیرسون
 دیدیکی و (ایلک ایدن ایلک بولور کتولک ایدن کتولک
 بولور) دینلیدیکی کبی .

و بو علاقہ بہ (مسبیت) علاقہ سی دخی دیر لڑ کہ بو صورتہ
 مسبیت علاقہ سنندہ داخل اولور .

۳۱ - معرفہ

علاقہ سیدر کہ بر معرفہ بی ذکر ای دو ب نکرہ بی مر ادایتدکر
 (عمر کی بوشہ کچورمہ کتابکی ال درسی از برلہ کیسہ بہ باقہ
 ہانی سکا ویردیکم نصیحتلری خاطر کدہ طوتہ یورمیسک)
 عبارہ سنندہ (عمر کی کتابکی درسی کیسہ بہ ہانی سکا
 ویردیکم نصیحتلری) کلمہ لوی معرفہ اولوب بونلردن نکرہ
 معناسی مر ادر تقدیر کلام (بوشہ عمر کچورمہ کتابال
 درس از برلہ نصیحتلر طوت) دیمکدر .

زیر السان ترکیدہ (کی . ی . ہ . م) حرفلری ادات
 تعریفدیر لڑ کہ کلمہ نک آخرینہ کتوریلور لڑو (ی)
 حرفی ا کر معرفہ بہ لاحق اولور ایسہ مفعول بہ اداتی
 اولور (زیدی چاغز) کبی .

واگر نکره به لاحق اولور سه هم مفعول به اداتی و همده ادات
تعریف اولور (کتابی آلدیم خواجه بی کوردم) کبی .
(ه) دخی بویله در ولیکن اکثریا مفعول به غیر صریح
اداتی او اور (زیده او غره قپویه باق او ه کیمسه کیر مسون) کبی

۳۲ - نکره -

علاقه سیدر که عموم افاده ایتک ایچون مثبت اولان کلامده
معرفه پرینه نکره بی ذکر ایتکدر (علمک شرفنی انسان ییلور)
ترکیبنده (انسان) نکره اوله رق ذکر اولنوب
عموم افاده ایتشدر که هر انسان ییلور دیمکدر ایمدی منفی
اولان کلامده نکره عموم افاده ایتدیکی کبی مثبت اولان
کلامده دخی عموم افاده ایدر . و بو علاقه به بعضیلر
(ذکر جزو و اراده کل) و یا خود (عموم) علاقه سی دیمشدر .
(آدم قیمتی آدم ییلور . قیون بجاغندن آصیلور . بالی
باشندن قوقار . آت اولور میدان قالور . یکیت اولور
نام قالور . کشی ایتدیکنی بولور . کتاب آل . درس
اوقو . عبا او کرن . یازی یاز . ارایان مولی سنی بولور .
الله دییان محروم قلاماز) ترکیملرنده واقع اولان نکره لر
کبی که جمله سی عموم افاد ایتشدر .
زیرا تقدیر (هر آدم . هر قیون . هر بالی . هر آت

هر یکیت . هر کشی . هر کتابی . هر درسی هر علمی .
 هر یازی بی . هر اریان . هر الله دیمان محروم قالماز (دیمکدر .
 (هر) کلمه سی ترکیده داخل اولدیغی ایتمک افرادینی
 استیعاب ایدوب استغراق معناسی افاده ایتمکله ادات
 عموم اولور عربیده (کل افرادی) مقابلیدر فارسیده
 دخی بومعنایه مستعملدر .

۳۳ — غایت —

علاقه سیدر که بر شئی ذکر ایدوب انک غایتی مراد
 ایتمکدر . کتاب تألیفنه باشلیوب مقدمه سندن بر مقدار
 یازان کیسه نک (بو بر کتابدر که حقیقت و مجاز و کنایه دن
 بحث ایدر) و (بو کتابی او قویان مرافی افادده لسانی
 خطادن حفظ ایدر) و (بو کتابی آکلیمان کندوسنه
 سویلنان سوزلوی لایقی وجه اوزره آکلایه من) دیوب
 یازمش اولدیغی بر قاج سطر عباره نک غایتی بیان ایتمکله
 غایت علاقہ سی تعبیر اولندیغی کی .

و بر محاربه یه شروع ایده جک موحدین (بو محاربه بزم
 حقه زده منافع کثیره بی منج اولور) دیوب غایتی مراد
 ایتک کی . بو علاقہ بی بعضی ایلر (کون لاحق) علاقہ سنده
 ادخال ایلدیله .

اهل بیانندن بعضیلر . مضافک . ومضاف الیهک . ومبتدائک
 وخبرک . حذفلرینی دخی مجاز مرسل علاقه لوندن اعتبار
 ایشلرایسه ده بونلرک مجاز مرسلدن اولدقلری مشهور
 اولمیوب (مجاز حذفی ومجاز بالنقصان) قیلندن اولملری
 مشهور اولغله انشا الله تعالی محل مناسبنده بونلردخی
 ذکر اولنور .

— ❖ — ایکنجی باب استعاره بیاننده در ❖ —

معنای موضوع له ایله معنای مستعمل فیه آره سنده بولنان
 علاقه مشابہت اولورسه اکا استعاره دیرلر (مشابہت)
 بر نسنه بر نسنه یه بکزه مک معناسنه در نته کیم ذکر اولندی .
 ایدی استعاره یی بیلک تشبیهی بیلکه متوقف اولغله
 مباحث تشبیه اجلا بو محله ذکر اولنق مناسب کورلدی
 بونده اوچ بحث واردر .

— ❖ — رنجی بحث تشبیهک تعریفی وارکانی بیاننده در ❖ —

(تشبیه) بر نسنه یی بر نسنه یه بکزه تمک معناسنه در . اهل
 بیان عندنده بر معناده بر شئیک بر شئیه مشارکتی اوزرینه
 دلالتدن عبارتدر (زید شجاعتمده ارسلان کیدر)
 ترکیبده اولدیغی کبی بو ترکیبده معنادن مراد (شجاعت)

وشیء اولدن مراد (زید) وشیء ثانی دن مراد (آرسلان)
لفظی اولوب بوتر کیمله زیدک آرسلانه شجاعتده مشارکتی
اولدیغنه دلالت اولنور .

— ارکان تشبیه درتدر —

۱ (مشبه) ۲ (مشبه به) ۳ (وجه شبه) ۴ (ادات تشبیه) در .
(مشبه) کندیسسی آخره تشبیه اولناندر که مثال مذ کورده
(زید) کبی (مشبه به) کندیسنه بشقه بر شی تشبیه
اولناندر مثال مذ کورده (آرسلان) کبی
(وجه شبه) مشبهك مشبه بهه بکزه دیکي شیدر بوکا
(جهت جامعه) دخی دینور مثال مذ کورده (شجاعت)
کبی که زید آرسلانه شجاعتده بکزه مشدر .
(ادات تشبیه) کندیسندن تشبیه معناسی مستفاد اولان
اداتر مثال مذ کورده (کبی) لفظیدر وتر کیده ادوات
تشبیه بونلدر « کبی . نته کیم . سی . سانکه . این . جلین . »
(مثالرده کچدیکی کبی . نته کیم سـ ویلدک . بوراسی
امتخانی بر بچدر . اویله بر طوره یورسک که سانکه
اکلامامشسک . مجنونلین وقتکی بوشه کچورمه . زیرا

سنجلین آدملر چ-وق معلومات تحصیل ایتش-لردر)
 ترکیبلی کبی . و بعضا ادا ت تشبیه حذف اولنوب
 اکا (تشبیه بلیغ) دیرلر (فلان آرسلاندر) کبی .

بو مشبه ایله مشبه به ایکیسیده یا (حسی) اولور یعنی
 حواس خمسہ ظہرہ دینلان (کورمک و ایشتمک و قوقلیق
 و یا شمق و طتمق) فعللریله بیلنان شیلردن اولور

(بیاض کاغذ ایله مرمر و کوزل صدا ایله چرکین صدا و آغز
 قوقوسی ایله عنبر و یومشق دری ایله ایپک و بال ایله بکمز) کبی
 ایمدی (کاغذ کبی بیاض مرمر) دینلد کده ایکیسنگ دخی
 بیاضلقلری کوز ایله کورمکله حاصل اولور سائر لینگ دخی
 مشابہتلی ذکر اولنان فعللردن بریله حاصل اولور .

یا خود (مشبه ایله مشبه به) ایکیسیده (عقلی) اولورلر
 (علم ایله حیوات) کبی نته کیم کندیسیله استفاده
 اولتمقده (علم حیوات یعنی دیریلک کبیدر) دینلور
 یا خود مشبه (حسی) و مشبه به (عقلی) اولور نته کیم انسانه
 صفا ویرمکده (عنبری کوزل خویه) تشبیه ایلدوب
 (عنبر کوزل خوی و طبیعت کبیدر) دینلور .
 یا خود مشبه (عقلی) و مشبه به (حسی) اولور نته کیم

ضرر لی و منفعت لی آدم لری بر برندن تفریق ایتوب هلاک
ایتکده (اولومی برنجی حیوانه) تشبیه ایتک کبی .

— ایکنجی بحث تشبیهک طرفلی اعتباریله —

— تقسیمی بیانده در —

(مشبه ایله مشبه به) ایکسیده یامفرد اولورلر (زید) ایله
(آرسلان) کبی .

یاخود ایکسیده مر کب اولورلر (فتوی شریف استمد کده
گاه فتوایی یازمق اوزره دوات قلمی الینه آلوب و گاه براغان
افندی بی بریره کیتک اوزره آیاغنی گاه ایلرو و گاه کیر و ایلتوب
کتیرن آدمه) تشبیه ایدوب اول افندی به خطابا (افندم سنی
ایاغنی بر کره ایلرو و بر کره کیر و آتار کوره یورم) دیمک کبی
یاخود (مشبه مفرد و مشبه به مر کب) اولور

(کلنجک) چچکنی یشل ز بر جدن مرز اقلر اوزرنده آپلمش
قرمز یاقوتدن بیر اقلره تشبیه ایدوب اول چچکلری کورن
کیمسه نک (بو کون یشیل ز بر جدن یا پلمش مرز اقلر اوزرنده
آپلمش قرمز یاقوتدن بیر اقلر کوردم) دیمسی کبی .

یاخود (مشبه مر کب و مشبه به مفرد) اولور

(اراضی مر تفعه نک چچکلری کندیسنه قاریشوب سیسلی

اولان کوندزی مهتاب اولان « کچه » به تشبیه ایدوب
 (بیرام نمازینی بر کچه ده قلدق که کونشی خیلچه مرتفع
 اولش ایدی) دیمک کبی بونارک استعاره لری انشالله یاقنده
 بیان اولنه جقدر .

(وجه شبه) دخی یا تحقیقی اولور (زید ایله آرسلان)
 آره لرنده اولدیغی کبی و یاخود تخییلی اولور
 (اولوم ایله برنجی حیوانک) تشبیهنده اولدیغی کبی .

✧ اوچنچی بحث تشبیهدن غرض وفائده نه اولدیغی ✧

✧ بیانده در ✧

تشبیهدن غرض و مقصود یا (مشبهک) حالی و یاخود
 (مشبه بهک) حالی بیلدیر مکر .

(اولکیسی) مشبه ایچون بعید کوریلان بر شیئک ممکن اولدیغی
 بیلدیر مک وانی بشقه بر شیئه تشبیه ایدهرک اول امکانی اثبات
 ایلمکدر (اگر سن ناسدن ایکن ناسه فائق اولورسک
 بوسنک توفیق ایتمک بعید کورلمز زیرامسک غزالک قانندن
 بعضدر لکن سائر قانلره تفوق ایدوب حتی قان جنسندن صابلمز
 اولدی) دیوب مادح مدح ایتدیکی ذاتک ناسدن ایکن ناسه

تفوق ایتمسک ممکن اولدیغنی مسکک قان جنسنندن ایکن تفوق
ایتمسوله اثبات ایلدی .

یاخود مشبهک نه حال و نه صفتده اولدیغنی بیان ایدر
(سیاهلقده بر ثوبی بر ثوبه تشبیه ایتک) کبی بو صورتده
مخاطب مشبه بهک حانی بیلک لازمدر .

یاخود مشبهک قوت وضعف و زیاده و نقصان و بیوکک
و کجوککده مقدارینی بیان اولور (زیدی آرسالانه)
و (بر ثوبی سیاهلقده زیاده اولان فارغه و قوزغونه)
و (بر کتابک قطعده سنی دیگر کتابک قطعده سینه)
تشبیه ایتک کبی .

یاخود مشبهک حالی کندیسنه تقریر ایدوب آکلاتمق ایچون
اولور (سنک بو ایشک صواوزرینه یازی یازمق کبیدر)
و (جاهلار کبی اویله عمر کی بوشه کچور مکده فائده یوقدر) کبی
بو درت صورتده مشبه بهک وجه شبهه ایله مشهور اولمسی
لازمدر . یاخود مشبهه تعظیم و ثنا و آنک حالنه سائرینی ترغیب
ایتک ایچون اولور (فلان آدم سخاوتده حاتم طی کبیدر)
و (فلان آدم عبادتده امام اعظم کبیدر) ترکیبلرنده
اولدیغنی کبی .

ویامشبهی هجو و تعبیح و اهانت ایچون اندن کوتوو آچق

بر شیبہ تشبیہ اولنور (دوہ قوشی کبی بر ایشہ پرامن)
 و (وارہ یوغہ کوپک کبی اورر) و (ایاغی یانمش ایت کبی کزر)
 دیمک کبی .

(ایکنجیسی) وجہ شہدہ مشبہ بہک مشبہ دن اکل اولدیغنی
 ایہام ایتک ایچون ایراد اولنور . شویله کہ وجہ شہدہ ناقص
 اولانی مشبہ بہ و کامل اولانی مشبہ قیلار قافادہ مرام ایتمکدر .
 بوکا (تشبیہ مقلوب) دیرلر (آیک اون دردنجی کیجہ سی
 خلیفۃ الاسلامک یوزیتہ بکزر) دینلیدیگی کبی کہ بوندہ کمال
 تمدح واردرو (سخاوتدہ حاتم سنک کبی ایدی) دیمک کبی
 یاخود مشبہ بہہ اہتمام ایچون ایراد اولنور
 (آچ آدمک یوزینی مدور اولمقدہ چور کہ تشبیہ ایتک) کبی
 بو تشبیہ دخی (اظہار مقلوب) دیرلر (باقر پارہ شمعی
 لیرہ کبیر) دیمک دخی بویله در .

ایمدی تشبیہدن غرض وجہ شہدہ ناقص اولانی کامل اولانہ
 الحاق ایلکدر و بعضا کمال و نقصان مراد اولنمہ رق مشبہ
 ایله مشبہ بہ بینی مجرد جمع ایتمکدن عبارت اولور
 (صلوات شریفہ لر) دہ اولان تشبیہلر بو قبیلنددر .

— ❦ استعاره ❦ —

(ایکی قسمدر بری مصرحه و بری مکنیه در)
 (استعارهٔ مصرحه) مشبهده استعمال اولنان مشبه به
 لفظیدر (الی قلجلی بر آرسلان کوردم) دیوب (شجاعتملی
 اولان مثلاً زیدی کوردم) دیمکی مراد ایتک کبی بو ترکیبده
 (زید) مشبه و (آرسلان) مشبه به اولوب مشبه به اولان آرسلان
 ذکر اولنوب مشبه اولان زید مراد اولمشدر . و مشبه بهک
 تصریح اولندیغنی باعث تسمیه اولمشدر و علم نحو ده اعراب
 و علم صرفه اعلال و اشتقاق تقریر اولندیغنی کبی علم پیانده
 دخی بو مثللو ترکیبلرده استعاره تقریر اولنور . شو یله که
 (الی قلجلی بر آرسلان کوردم)

ترکیبنده (زید) شجاعتمده (آرسلان) تشبیه اولندی
 زید آرسلان جنسندن اولسی ادعا اولندی مشبه به اولان
 (آرسلان) ذکر اولنوب مشبه اولان (زید) مراد اولندی .
 (استعارهٔ مصرحهٔ اصلیه) اولدی دینلور .

و (استعاره) لغتده ا کرتی بر شیئی آلمق معناسنه اولوب بودخی
 بر (مستعار) و بر (مستعار منه) و بر (مستعار له) اقتضای ایتکله
 (ارکان استعاره) دخی اوچ اولور .

ترکیب مذکورده (ارسالان) لفظی (مستعار) و او
لفظك دلالت ابتدیی حیوان (مستعار منه) وزید دخی
(مستعار له) اولور . و بو ترکیبی تکلم ایده نه دخی (مستعیر)
دیور .

(تفریز استعاره)

(الله طوغری یولدن آیر مسون)

ترکیبنده کشی بی مطلوبنه ابصالده دین طوغری یوله
تشبیه اولندی . دین طوغری یول جنسندن ادعا اولندی .
طوغری یول ذکر اولنوب دین مر ادا اولندی .
(استارهء مصرحهء اصلیه) اولدی

— استعارهء مصرحه اوچ وجهله تقسیم اولنور —

وجه اول طرفینی اعتباریله . وجه ثانی لفظ مستعار
اعتباریله . وجه ثالث تحقق اعتباریله تقسیمدر .

— وجه اول طرفینی اعتباریله تقسیمدر —

(استعارهء مصرحه طرفینی اعتباریله ایکی قسمدر)
۱ (استعارهء مصرحهء مفرده) ۲ (استعارهء مصرحهء
مر کبه) در .

— استعاره مصرحه مفرده —

مفرد اولان مشبه ده استعمال اولنان مشبه به مفرد
(نه کیم مثلیری کچدی)

— استعاره مصرحه مرکبه —

ذهنده بر قاق شیدن حاصل اولوب بر هیئت مجتمعه اولان
مشبه مرکبه . استعمال اولنان مشبه به لفظیدر بوکا
(استعاره تمثیلیه) دخی دیرلر .

(فتوی ویر مکده متردد اولان مفتییه) خطابا (بن سنی
بر کره ایاغنی ایلرو و بر کره کورو اتار کوره یورم)
دینلدیکی کبی . ایمدی (ترکیب اول مشبه و ترکیب ثانی
مشبه به در) و بو ایکی ترکیب بر طاقم شیردن مرکبدرلر .
زیرا ترکیب اولده مفتی وار . فتوی وار . مفتینک فتواده
ترددی وار . بونلرک بر برلینه تلاصق و تقارنلری وار .
بونلرک جله سندن بر هیئت وحدانیه آنوب حفظ اولنور .
و ترکیب ثانیده . مخاطب وار . مخاطبک ایاغنی وار .
و ایاغک ایلرو و کورو کتسی وار . بونلرک بر برلینه تلاصق
و تقارنلری وار . بونلرک جله سندن دخی بر هیئت وحدانیه

آلنوب حفظ اولنور . بعده هیئت اولی (اقدام احجام)
 یعنی بر کره ایلو و کیدوب و بر کره کیرو طور مقده هیئت
 ثانیه تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادعا اولنور .
 و هیئت ثانیه ذکر اولنوب هیئت اولی معناسی مراد اولنور
 (استعاره مصرحه تمثیلیه) اولور .

(برایشی کیمسه به طیور مقسزین یا پوب کندک یا پاماش کبی
 طوره یورسک) دیه جک یرده (صمانک آلتنه صوی
 صالی و پروب کندک اوزرینه چیقویره یورسک) دینلدیکی
 و (دائما ایشک عکسنه اوله یور و سنده علم و معارف
 تحصیلنده سعی ایتدیگک ایچون کوندن کونه کیرو و ملکه
 سین) دیه جک یرده (مویتاب چراغی کبی کیرو کیرو
 کیده یورسک) دینلدیکی دخی بو استعاره قییلندندر .

ذکر اولنان ترکیبار هم مشبه و همده مشبههک مر کب
 اولدقلرینک امثله سیدر و بعضا مشبه مر کب و مشبه به مفرد
 اولوب مفرد اولان مشبه به ذکر اولنه رفق مر کب مراد اولنق
 جائز اولور (یوکسک یرلک چچکلری ویشیل اولتری
 اوزرلینه بولوتسز کونش اوروب اول اولترک رنکلری
 سیاهه مائل اولان کونده بیرام نمازینی قیلدم) دیه جک
 یرده (مهتاب « کجه » ده بیرام نمازینی قیلدم) دیمک کبی

ترکیب اول مشبه و مر کبدر و ترکیب ثانی مشبه به و مفرد در که
بالکز « کجه » لفظیدر .

(تقریر استعاره)

مہتاب « کجه » ده بیرام نمازینی قیلدم دیوب یوم مذ کوری
مراد ایتد کده اولامشبنده کوندز وار . یوکسک یرلرک
چیچکلری و او تلی و ار . و کونش ایله بونلرک اختلاطی
وار . و بونلرک بر برینه تلاصق و تقار نلی و ار .
بونلردن بر هیئت و حدانیه آنوب بو هیئت و حدانیه (ضیانک
ظلمتدن بر شیمه اختلاطنده) مہتاب کجه یه تشبیه اولنور .
و جنسندن اولسی بعد الادعا . مشبه به اولان مہتاب کجه
ذکر اولنوب مشبه مراد اولمغله (استعاره مصرحه
تمثیلیه) اولور .

وبعضا مشبه مفرد و مشبه به مر کب اولوب یعنی مر کب
ذکر اولنوب مفرد مراد اولنور (بو کون یشیل زبر جدن
معمول مر زاقلر اوزرنده آچلمش قرمز یاقوتدن بیر اقلر
کوردم) دیوب « کلنجک » چیچکنی مراد ایتک کی .
(تقریر استعاره)

ترکیب مذ کورده . زبر جدن مر زاقلر وار . یاقوتدن
بیر اقلرک زبر جدن مر زاقلر اوزرنده آچلمسی وار . بونلرک

بر برینه تلاصق و تقارنری وار . بونلردن بر هیئت
 وحدانیه آنوب حفظا و لندی . کنبجک چپچی گاه اشغی
 و گاه یوقاری و گاه ایکی یانلرینه میل ایدوب باقانلره صفا
 و یرمکده . بو هیئت وحدانیه به تشبیه اولندی و جنسندن
 اولسی بعد الادعا هیئت وحدانیه مذکورہ بی متضمن اولان
 ترکیب ذکر اولنوب « کنبجک » مراد اولندی
 (استعاره مصرحہ تمثیله) اولدی .

بو مجاز مرکب استعاره اولدیغی کبی (ذکر ملزوم
 و اراده لازم) قیلندن مجاز مرسل دخی اولور (پدرمینه
 محاربه یه کیده یور و بنده بوراده یا لکز قاله یورم) دیوب
 (محزونم) دیمکی مراد ایتک و (عسکریمز دشمن عسکرینه
 دائما غالب بود دشمنلریمزک عسکری پریشان اولمقده در) دیوب
 بوندن دخی (مسرورم - ممنوم) معنالی نی مراد ایتک
 کبی که ترکیب اوله (محزونم) دیمک و ترکیب ثانی یه
 (مسرورم) دیمک لازم کلمکله ذکر ملزوم و اراده لازم
 قیلندن اولورلر و برینه (اظهار تحزن) دیکرینه
 (اظهار مسرت) تعبیر اولنور .

استعاره طریقیله ذکر اولنان ضرور بامثال تغیر اولنوب
 وارد اولدیغی کبی سویلنور مثلا سائلرک (صدقه و یر)

معناسنه (نه ویررسک الک ایله اوده کیدر سنک ایله)
 دیدکاری و (بن سکا اینانم) معناسنه (یلانجینک اوی
 یانمشده کیمسه اینانمش) دینلیدیکی و (اسراف ایته)
 معناسنه (بول بول بیان بل بل بقار) دینلیدیکی کبی .

— ❖ ❖ ❖ — وجه ثانی لفظ مستعار اعتبار یله تقسیمدر — ❖ ❖ ❖ —

استعاره^۲ مصرحه لفظ مستعار اعتبار یله ایکی قسمدر . بری
 اصلیه دیکری تبعیه در . ا کر لفظ مستعار (اسم جنس)
 و یاخود (علم) و یاخود (مصدر) اولورسه (استعاره^۲
 مصرحه^۲ اصلیه) اولور و ا کر لفظ مستعار (مشقاتدن)
 یاخود (حرف - ادات) اولورسه (استعاره^۲
 مصرحه^۲ تبعیه) اولور .

— ❖ ❖ ❖ — استعاره^۲ مصرحه^۲ اصلیه — ❖ ❖ ❖ —

(استعاره^۲ مصرحه^۲ اصلیه) اسم جنس و علم و مصدرده
 جاریدر (اسم جنس) دن مراد مشخصاتدن اولیوب
 او صافدن بر وصفدخی اولیان اسمدر (انسان . ارکک .
 دیشی . ارسلان . قیلان . آت) کبی .

یو خسه اسم جنس دن مراد علم نحو اصطلاحنده تعریف
 اولندیغی کبی (بر شیئہ و اول شیئہ بکزیان شیر اوزرینہ
 اطلاق اولنمق ایچون وضع اولنان لفظ) مراد دکلدیر .
 ایمدی علم بیان اصطلاحنده مصدر لر دخی اسم جنسده داخل
 اولور (الی قلبلی بر ارسلان بکا سلام و یردی) مثللو
 ترکیبلرده اولان استعاره لر کبی نته کیم بو مثللو استعاره لر
 بیان اولندی . مصدر لرک استعاره لر ی دخی یقینده بیان
 اولنه جقدر و (علم) دن مراد بر صفتله مشتهر و مشهور اولان علم
 شخصدر کال علم و تقوی ایله مشهور اولان (ابو حنیفه)
 لفظی کبی . زیرا استعاره دن مراد مشبه مشبه بک عینی
 اولسنی و یا خود مشبه مشبه بک جنسندن اولسنی ادعا
 ایتمکدر بونلر ایسه بر صفتله مشهور اولمیان عملرده ممکن
 اوله من بعضیلر صفت مشهره ایله تأویل ایتمه رک علم
 شخصیلرده استعاره یی تجویز ایبدیلر . مثلا بر صفتله
 مشهور اولمیان (عمروی کوردم) دیوب بوندن (زیدی
 کوردم) دیمکی مراد ایتمک کبی بو تقدیرجه
 بو ترکیبدن مراد (عمرو) زیدک عینی اولسنی ادعا
 ایتمک اولور .
 والحاصل علم شخصیلرک استعاره سنده اوچ مسلك واردر .

(۱) علم شخص بر صفتله مشترک اولسون اولسون مشبه
 مشبه بهک عینی اولسنی ادعا ایدهرک استعاره ایتمکدر
 نته کیم ذکر اولندی .

(۲) بر صفت مشتهره ایله تأویل اولتمقسزین علملرده
 استعاره جائز اولمیوب اول علم یابر صفتله مشهور اولمی
 یاخود بر صفت مشتهره ایله تأویل اولنوب بعده استعاره
 اولملیدر .

(۳) علم شخصیلر بر صفت ایله مشتهره اولدقده اول علم
 شخصی مشتق ایله تأویل ایندوب اول علمده استعاره
 تبعیه اجرا ایتمکدر .

(بو کون ابو حنیفه بی کوردم) دیوب بوندن
 (عالم اولان زیدی کوردم) دیمیکی مراد ایتدکده اشبو
 قولده اوچ مسالک اوزره استعاره تقریر اولنور شویله که .

(۱) (بو کون ابو حنیفه بی کوردم)

قولنده (کمال علم نافعده) زید عالم متبحر ابو حنیفه
 تشبیه اولندی . زید عالم ابو حنیفه نك عینی اولسنی ادعا
 اولندی ابو حنیفه لفظی ذکر اولنوب . زید عالم مراد
 اولندی (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی .

(۲) قول مذ کورده (ابو حنیفه) لفظی (علم نافعده)

نهایت بولش) دیو تأویل اولندقدنصکره (کمال علم نافع) ده
 (زید عالم ابوحنیفه) ید تشبیه اولنوب جنسندن
 اولسی ادعا اولندی (علم نافعده نهایت بولش)
 دیو تأویل اولنسان (ابوحنیفه) ذکر اولنوب
 (زیدعالم) مراد اولندی (استعاره مصرحه اصلیه)
 اولدی .

(۳) قول مذکورده (ابوحنیفه) لفظی
 (متناهی فی العلم) وزید عالم (کامل فی العلم) ایله تأویل
 اولندقدنصکره (کامل فی العلم) ک مصدری اولان
 (کمال فی العلم) علمک زیاده اولسنده (متناهی فی العلم) ک
 مصدری اولان (تناهی فی العلم) تشبیه اولندی جنسندن
 اولسی ادعا اولندی (تناهی فی العلم کمال فی العلم) معناسنده
 استعمال اولنوب (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی .
 بو استعاره به تبعاً (متناهی فی العلم) ایله مشهور اولان
 (ابوحنیفه) ذکر اولنوب (کامل فی العلم) اولان (زید)
 مراد اولندی (استعاره مصرحه تبعیه) اولدی .

کمال علم ایله مشهور اولان (سید شریف وسعدالدین)
 وکمال سخاوتله مشهور اولان (حاتم طائی) وکمال عدالتله
 مشهور اولان (نوشروان) وکمال فصاحتله مشهور اولان

(سحبان) و کمال احقاق حق ایله مشهور (موسی علیه السلام) و کمال ابطال حق ایله مشهور (فرعون) و فهامه دینکله معروف (باقل) و کمال بخلاشه مشهور (مادر) و غایت تحف و مضحک کلام سویلکله مشهور (نصرالدین افندی رحمه الله) و (اینجولی چاوش) و ترکستانده اور یجیلق و کسچیک ایله مشهور (کوراوغلی) کبی برصفتله مشهور اولان علم شخصیلرده دخی ذکر اولندیغی وجه اوزره اوچر صورتله استعاره اولنور . ذکر اولنان علم شخصیلرک مسمی لری اولان ذواتک اجمالا ترجمه حاللری فائده دن خالی اولمغله تحریری مناسب کورلدی (سیاشریف و سعدالدین) ایکیسی دخی علوم شتی ده ماهر و تألیفات کثیره لری ایوم یادی علماده تدریس اولمغده در . (حاتم طائی) حاء مهمله ایله حاکم وزننده اولوب جود و سخاده ضرب مثل اولنان کیمسه در لسان عامه ده تانک قحیمه متداول ایسه ده غلطدر بعثت نبوی علیه الصلوة والسلامه قریب زمانده وجوده کلشدر .

(نوشروان) عادل و دادگر معناسنه اولوب اکاسره عجمدن بر معروف پادشاه اسمیدر فخر کائنات علیه اکل الصلوات افقد من حضر تلری انک زمانده پیرایه بخش ساحه وجود اولدیله (سحبان) سلمان ورننده بر مشهور و فصیح و بلیغ و سخنورک

اسمیدر که فصاحت و بلاغتی ضرب مثل اولنور شرف
اسلامه مشرف اولمشدر .

(موسی) بر پیغمبر ذیشان صلوات الله علی نبینا وعلیه
حضر تلرینک اسم شریفلریدر که بین الانام احقاق حق
و فرعونه غلبه ایله مشهور اولمشدر و نفس الامر ده بویله در .
(فرعون) عصر موسی علیه السلامه بولنان و ابطال
حق ایله معروف بر شخصدر نته کیم (هر بر مبطل ایچون
بر محق وارد) دیه جک یرده (لکل فرعون موسی)
ضرب مثلی مشهوردر .

(باقل) بر عاجز کیمسه نک اسمیدر که بین العرب (اعبی من باقل)
مثلینک منشائیدر بر کون اون آقچه یه بر (آهو) آلوب
قوجاغنده کتورر کن بر کیمسه بو آهو بی قاچ آقچه یه آلدک
دیوسوؤال ایلدکده . اون بر آقچه یه آلدیم کی اداره
ایده مدیکندن . اشارتله تفهیم ایدرم زعیله اون پر مغنی
کوستروب آوجلرینی برابر آچر . ویر عددده اشارت ایچون
دخی دلنی چیقارر آهودخی قوجاغندن قچار بو مناسبتله فهامه
دینلدی (اعبی من باقل) دیمک (باقلدن دهماجز) دیمکدر
(مادر) نادر و زنده بر کیمسه نک لقبیدر که لئیم و ناکس بر شخص
ایدی دوه سنی حوضدن صواردقدن صکره حوضک دیننده

بر مقدار صوتی بقالسه بشقه لینگ دوه سی ایچمسون دیو
حوضک اطرافنی نجسسه صواردی بوسببلاه (مادر) دیو
تلقیب اولندی زیرا (مادر) صوایجی دیمکدر .

(نصرالدین افندی رجه الله) عربی و ترکی و سائر لسانلرده
اکانسبت اولنان حکایه لر ترجمه اولمش و حالاً آقشه رده
مدفون برذاتدر هر برسوزینه کولمک الدن کلز .

(اینجولی چاوش) بر تحف کیمسه نک اسمی اولوب بعض
حکایه سی سویلمکده در .

(کور اوغلی) اناطولیده بولی جوارنده کور اوغلی
طاغی و کور اوغلی یایلاسی وینه کونیک و کوستیک ایله
مدرنی آره سنده کور اوغلی نک آت یایلاسی مشهوردر
مومی ایله اورالده ظهور ایدوب آئنده ورونده کاربان
وبازر کانه تسلط ایدهرک نامی مشهور اولمشدر نته کیم
(کور اوغلی کبی نام ویردی) ضرب مثلی متعارفدر .

ایمدی بر آدم (بو کون فلان جامعه سیدو یاسعد الدینی
درس تقریر ایدر کوردم) و (بو کون حاتم طائی بکا شو
کتابی ویردی) و (بو کون زید ایله اولان دعوا حزی
نوشروان فصل ایلمدی) و (سبحان ایله چوق مکالمه ایلمدم)
و (موسی فرعونه بو کون غالب اولدی)

و (بو کون باقل یا نمند کچوب س-سلام بیله ویره مدی)
 و (مادری کوردم ایسه ده حالی سویلدم) و (نصرالدین
 افندی ایله کورشدک) و (اینجولی چاوشه بو کون دورلو
 حکایه لر سویلتمک) و (کوراوغلی غوغا ایدر کوردم)
 دیوب بولر ایله صفتده ذکر اولنانلردن برینه مشابه
 بولان برکیمسه بی مراد ایتمک ایچون (ابوحنیفه) لفظنده
 اجرا اولنان استعاره کی استعاره اولنور .

ذوات مذ کوره نک ترجه حاللرینی اجمالاً بیان ایتمک ایکی
 فائده یه مینیدر . (برنجیسی) مقصدیمز اولان استعاره لر
 تقریرده سهولت ایچون بر صفت ایله مشتهر اولدقلرینی بیاندر
 (ایکنجیسی) دنیاده ایولک ایده نک ایو آدی .
 و کتولک ایده نک کتو آدی قالدیغنی بیلوب دائمائیک نام
 قزانمغه طالبینی ترغیب و تحریض در .

حتی برکیمسه اخلاق حمیده صاحبی اولوب کندو حالنده
 اولسه دنیاده آثار خیریه سی اولسه بیله ینه دعادن فراموش
 اولنمیوب جمله مؤمنلر اکا دعا ایدرلر .

زیرا مؤمنیندن نقدر صلوة مفروضه و مسنونته بی ادا ایلن
 اولورسه ج-له سی تشهدلرنده (السلام علینا وعلی
 عبادالله الصالحین) دهرک اخلاق حمیده صاحبی اولان
 صالحلره دعا ایدرلر .

— استعاره مصرحه تبعیه —

مشتقات ایله حروفده جاریدر . یعنی اگر لفظ مستعار مشتق اولور سدیا خود ادواتدن اولور سه استعاره سنه تبعیه تعبیر اولور مشتقدن مراد (فعل . واسم فاعل . واسم مفعول و صفت مشبهه . واسم تفضیل . واسم مکان . واسم زمان واسم آلت) درو (آل) معناسنه اولان (مه) و (یتشور) معناسنه اولان (اه) کبی اسم فعلار دخی فعل حکمنده در لر بونلرک استعاره سنه (تبعیه) تعبیر اولندیغی شو نك ایچوندر که مثلا فعلده استعاره اولنمق مراد اولندقده اولافعلک مشتق منه اولان مصدرده استعاره اولنوب بعده فعلده استعاره اولنور و حرفلرک دخی اولا متعلقنده استعاره اولنوب صکره اول حرفده استعاره اولنور .

ایمدی مصدرک و متعلقک استعاره لر ی (اصلیه) و فعل ایله حرفک استعاره لر ی (تبعیه) اولور .
(تقریر استعاره)

(فلان آدمک حالی سویلدی) دیوب (حالی دلالت ایتدی)
دیوبکی مراد ایتدکده (مرامی افاده ایتدکده) اولا

(دلالت ایتدی) فعلنک مصدری اولان (دلالت ایتک)
 لفظی سویلدی فعلنک مصدری اولان (سویلک)
 لفظنه تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادما ثانیاً (سویلک)
 (دلالت ایتک) معناسنده استعاره اولنوب
 (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی .

بو استعاره یه تبعاً (سویلک مصدرندن مشتق قلنان (سویلدی)
 (دلالت ایتک) مصدرندن مشتق قلنان (دلالت ایتدی)
 معناسنده استعمال اولنوب (استعاره مصرحه تبعیه) اولدی

(دیگر استعاره)

(بو چو جوغی باباسی هر کون اولدر رینه اوصلانمز) قولنده
 (اولدرر دو کر) معناسنده استعمال اولمشدر شو یله که
 (دو کر) فعلنک مصدری اولان (دو کک) زیاده تأثیرده
 (اولدرر) فعلنک مصدری اولان (اولدرمک) لفظنه
 تشبیه اولنوب شدتله دو کک اولدرمک جنسندن اولسی
 ادما و (اولدرمک) لفظی (دو کک) معناسنده استعمال
 اولنوب (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی .

بو استعاره یه تبعاً (اولدرر) فعلی (دو کر) معناسنده استعمال
 اولنوب (استعاره مصرحه تبعیه) اولدی .

(دیگر استعاره)

(پادشاه اسلام سلمه السلام دشمن آوردوسی بوزدی) قولنده
 (نسبت سببیه مطلقه) فعلده تأثیراتی که (نسبت فاعلیه
 اولان اسلام آوردوی همایوننه) تشبیه اولنوب جنسندن
 اولسی ادعا اولندی (نسبت فاعلیه مطلقه) بحسب الاراده
 (نسبت سببیه مطلقه) ده استعمال اولنوب
 (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی .

بو استعاره یه تبعاً (نسبت فاعلیه مطلقه) نک جزئیاتندن
 برجزئی اولان (پادشاه اسلام بوزدی) هیئت (نسبت
 سببیه مطلقه) نک جزئیاتنده استعمال اولندی . یعنی
 (اسلام آوردوسی دشمن آوردوسی بوزدی) دینله جک
 یرده (پادشاه اسلام دشمن آوردوسی بوزدی) دینلوب
 (استعاره مصرحه تبعیه) اولدی .

(دیگر استعاره)

(درسنه چالیشوب تحصیل کالات ایدن چوجق دنیا و آخرتده
 سعادت بولدی) قولنده (کله جکده بولق) وقوعنک
 تحققنده (کچمشده بولق) مصدرینه تشبیه اولندی جنسندن
 اولسی ادعا اولندی و (کچمشده بولق کله جکده بولق)
 معناسنده استعمال اولنوب (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی

بو استعاره به تبعاً (یکم شده بولق) مصدرندن دشتق
 قلنان (بولدی) فعلی (کلجکده بولق) مصدرندن
 مشتق قلنان (بولور) معناسنده استعمال اولمغله
 (استعاره مصرحه تبعینه) اولدی .

(علم تحصیل ایتیمان چوجق محزون اولدی) دیوب
 (محزون اولور) معناسنی و (زاویله فناشیئی ایشلیر) دیوب
 (ایشلیدک) معناسنی و (غازیله جنت قیوسی آچلدی) دیوب
 (آچیلور و آچیله جق) معناسنی و (اجل کلدی دیرلر
 کوکلم اینانمز) دیوب (کلور دیرلر) معناسنی
 و آلیش ویرشجیلرک صاندقلری شیء ده وار ایکن
 (کیه نقدر کتدی قلدی) دیوب (کیدر قالماز)
 معناسنی و امتحان وقتندن اول (ایشته امتحان وقتی کلدی
 بزایسه حالا برشی او کرئدک) دیوب (امتحان وقتی کلیور)
 معناسنی مراد ایتک کبی که بو ترکیه لرده دخی وجه
 مشرح اوزره استعاره یاپیلور .

— حروف وادواتده استعاره —

ادواتده استعاره نك تبعیه اولدیغی ذکر اولندیغی وجهله
 اولادواتک متعلقلرنده اجرا اولنوب بعده ادواتده اجرا
 اولندیغی ایچوندر و متعلقدن مراد هر براداتک نه اداتی

اولدیغنی بیان ایدر کن سویلنمان لفظدر مثلاً (ده) اداتنک
 متعلق (ظرفیت) و (دن) اداتنک متعلق ابتدائیت
 و (اوزره) اداتنک متعلق (استعلاء) و (کبی) اداتنک
 متعلق (تشبیه) و (دك) اداتنک متعلق (انتها) اولدیغنی کبی
 اعمدی بو ادا تدر ذکر اولنان متعلقنرک جزئیاتنده استعمال
 اولنور و اولامتعلقلر بر پرینه تشبیه اولنوب استعاره اولندقدن
 صکره ادا تدرده استعاره اولمغله متعلقلرده اولان استعاره یه
 (اصلیه) و ادا تدرده اولان استعاره یه (تبعیه) دیرلر .

(تقریر استعاره)

(فلان ادم بو کون دکزده در) دیوب (دکز اوزرنده در)
 دیمکی مراد ایتدکده (ده) اداتی (اوزره) اداتی
 معناسنده استعمال اولنمش اولور شو یله که .

اولا (استعلاء مطلقه) شامل اولمقده (ظرفیه مطلقه یه)
 تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادا اولنور ثانیاً (ظرفیه
 مطلقه استعلاء مطلقه) معناسنده استعمال اولنوب
 (استعاره مصرحه اصلیه) اولور .

ثالثاً بو استعاره یه تبعاً (ظرفیه مطلقه نك) جزئیاتندن
 بر جزئنه موضوع اولان (ده) لفظی (استعلاء مطلقه نك)

جزئیاتندن بر جزئی اولان (فلان آدمک دکز اوزرنده
بولنسی اعتباریله) (استعلاءً جزئیده) استعمال اولنوب
(استعارهً تبعیه) اولور .

بونده قرینه فلان آدمک دکز ایچنده اولمیوب اوزرنده
بولنمیدر .

(دیگر استعاره)

(انسانک سلامتی لسانی حفظ ایتکده در)

بو قولده اولا (عموم و شمول) بر شئی احاطه ایتکده
(ظرفیهً مطلقه یه) تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادما
اولندی و (ظرفیهً مطلقه) ذکر اولنوب (عموم و شمول)
معنایی اراده اولندی (استعارهً مصرحهً اصلیه) اولدی
بو استعاره یه تبعاً (ظرفیهً مطلقه) نك جزئیاتندن بر جزئنه
موضوع اولان (ده) عموم شمول معناسینک بر جزئنده
استعمال اولنوب (استعارهً مصرحهً تبعیه) اولدی .
قرینه (حفظ ایتکده) لفظنک حقیقه ظرف زمان
و ظرف مکان اولدیغیدر .

برنجی باب عامل بیاننده در . و بو ایشده الداندی . و بو
عقلده آدم بولمز . و درس اوزرنده ایکن لاقردی سویلمز .

آنده (اوزرنده) طوران وار طور میان وار . مکتبه
 (اوزرنده) ناظر در . بوتجارتدن (ده) چوق فائده کوردی .
 یلانجی اولدیغندن (اولدیغچون) کیمسه یوزینه باقر .
 درس وقتی ساعتدن (ایله) بیلنور . کچنمسی اوقیوب
 یازمقده (یازمق ایله) در . بوت ترکیب لر دخی اشارت
 اولندیغی اوزره بربرلینک معنالنده استعمال اولنورلر .
 سائر ادوات دخی بونلره قیاساً معلوم اولور .

— استعارهٔ تبعیه ده قرینه —

استعارهٔ تبعیه ده قرینه بعضا فاعل اولور (کتاب ایچون
 کلدیکنی زینک حالی سویلدی) کبی و بعضا مفعول اولور
 (بزم افندی بخلی اولدردی) دیوب (ترک ایتدی)
 معناسی مراد اولندیغی کبی و (بند کزی مجددأ احیا
 بیورملری باندی) دیوب (مسرور بیورملری) معناسی
 مراد اولندیغی کبی . و بعضا کندیسنه ادواتدن بری
 لاحق اولان کلمه لر اولور . ذکر اولنان استعاره لرده
 اولدیغی کبی .

— وجه ثالث تحقق اعتباریله تقسیمدر —

استعاره مصرحه تحقق اعتباریله ایکی قسمدر ۱ (تحقیقه)
 ۲ (تخیلیه) در اکر معنای مراد حساً و یا عقلاً تحقق
 ایدر سه (استعاره تحقیقه) دیرلر حساً تحقق ابتدیی
 (رجل شجاع) معناسنده مستعمل اولان (ارسلان لفظی
 کبی عقلاً تحقق ابتدیی (دینده) مستعمل اولان (طوغری
 یول) لفظی کبی نته کیم استعاره لری سبقت ایتدی.
 و اکر حساً و یا عقلاً تحقق ایتیموب بلکه مراد اولنان معنی
 صورت و همیه دن عبارت اولور سه (استعاره تخیلیه)
 دیرلر نته کیم (اولوم پنجه سندن کیمسه قور تلز) دیوب
 (اولوم) یرنجی حیوانه تشبیه اولندقدده (وهم) اول
 صورتی احتراع ایدر زیرا (اولومی) یرنجی حیوانک
 صورتنده تصور ایدوب یرنجی حیوانک پنجه سی کبی اولومه
 دخی پنجه اثبات ایدر ایتدی و همک تصور ابتدیی
 (پنجه نخیل) حسده و عقلمده موجود اولیوب بلکه انجق
 خیالده موجوددر.

بونک ایچون بو مثللو استعاره به (تخیلیه) تسمیه اولندی.
 و بر قوله کوره (استعاره تخیلیه) مشبه بهک لازمی
 مشبهه اثبات ایتمکن عبارتدر ذکر اولنان مثالده مشبه به

اولان یرتجی حیوانک لازمی اولان پنجه بی مشبه اولان اولومه اثبات ایتمک کبی . نته کیم استعارهٔ مکنیه بی بیان اثناسنده ذکر اولنور ایمدی بو قوله کوره (استعارهٔ تخیلیه استعارهٔ مکنیه) به لازمه اولور .

بو تقدیرجه استعارهٔ تخیلیه (ما وضع لهٔک غیر یسمنده مستعمل لفظدن عبارت اولان مجاز لغوی) اولیوب بلکه (ما وضع لهٔک غیر ی به بر شیئک اثبات اولنمنندن عبارت اولان مجاز عقلی) قیلندن اولور .

لکن بعضیلر مشبههٔک رادفنه یعنی تابع وملائمه مشابه اولان مشبهٔک رادفی یعنی تابعی وملائمی بولندیغی وقتده استعارهٔ مکنیه به لازم اولان شیئک مجاز لغوی اولسنی تجویز ایتدیلمر (الله تعالینک عهدینی بوزمه) ترکیننده اولدیغی کبی بو ترکیبده مشبه اولان عهدک رادفی ابطالدر ومشبهه اولان حبلک رادفی نقض یعنی بوزمقدر وبو ابطال مشبههٔک رادفی اولان نقضه مشاهددر .

ایمدی بو مثالده اولاعهد بو کلمش جمله تشبیه اولنوب ثانیاعهدک رادفی اولان ابطال حبلک رادفی اولان نقضه تشبیه اولنور شویله که قول مذ کورده (بر شیئی بر شیئه ربط ایتمکده) یاخود (مطلوبه وصلته سبب اولقده) عهد

خبله تشبیه اولنوب (عهد حبل) جنسندن اولسی ادعا اولندی (حبل) لفظی عهدده استعمال اولنوب ذکرین طی و ترک اولندی و مشبه بهک ملایمی اولان (بوزمه) عهدده اثباتله استعاره مذکوریه رمز اولندی ذلک المرموز (استعاره ممکنیه) و ذلک الاثبات (استعاره تخیلییه) اولدی .
(دیگر استعاره)

(جلوه کاه اولیادر یقیمه قلبن کیمه نك)

ترکینده اولان (قلب) لفظی کندیسیمه انتفاعده (بنایه) تشبیه اولنوب (قلب بنا) معناسنه استعمال اولنور و ثانیابالفاظی ذکرین طی و ترک اولنوب بنانک لازمی اولان یقیمه قلبه اثبات اولنورق اول استعاره یه رمز و اشارت اولنور کندوسنه رمز اولنان (استعاره ممکنیه) و اول اثبات دخی (استعاره تخیلییه) اولور .

بوندنصکره فائده نك عدم حصولنده قلبک رادف و ملایمی اولان (محزون قیلق) بنانک رادف و ملایمی اولان (یقیمه) تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادعا اولندی (یقیمق محزون قیلق) معناسنده استعمال اولنوب (استعاره مصرحه اصلیه) اولدی یواستعاره یه تبعاً (یقیمق) مصدرندن (یقیمه) و (محزون قیلق) مصدرندن (محزون قیلمه)

مشتق قلموب (یقمه محزون قیلله) معناسنده استعمال اولندی
 (استعاره مصرحه تبعیه) اولدی .
 و کوکلی بنایه تشبیه ایدرک (بر خراب اولمش کوکل تعبیر
 اتمکدرهنر) دیدکاری . و خاطری بر اعلاصو بر داغنه
 تشبیه ایدرک (خاطرینی قیرمه) دینلدیکی . و لاقردی بی
 بر اوزن ایپه تشبیه ایدرک (اوزاتمه لاقردی بی کس) دینلدیکی .
 و حکمی بر ثوبه تشبیه ایدرک (فلان آدم حکمی کیدی)
 دینلدیکی و قورشونی حبه تشبیه ایدرک (فلان شخص
 قورشونی ییدی) دینلدیکی . و صوپه بی آجی بر شیمه
 تشبیه ایدرک (فلان اوصلی طور مدیغندن صوپه بی ییدی)
 دینلدیکی کی که بونلرک جمله سنده استعاره تحیلیه
 تقریر اولنور .

— ❖ — استعاره مکنییه ❖ —

(بونده درت قول وارذر)

— ❖ — برنجی قول ❖ —

(استعاره مکنییه) ینده (استعاره مصرحه) کی (مشبه) ده
 استعمال اولنان (مشبه به) لفظیدر لکن (استعاره مکنییه) ده

(مشبهه به) لفظی مذکور اولیوب بلکه مشبه بهک
 لازمی وملایمی مشبهه اثبات اولنهرق استعمال اولنور
 (فلان کیمسه به اولوم طرفلرینی طاقدی) قولنده اولوم
 یرنجی حیوانه تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادعا اولندقدن
 صکره مشبهه به اولان یرنجی حیوانک لازم وملایمی اولان
 طرفلر اولومه اثباتله یرنجی حیوان لفظی ذکر دن طی وترک
 اولندی (استعاره مکنیه) اولسدی ومشبه بهک ترک
 اولنسی استعاره مکنیه تسمیه اولنسنه سبب اولدی نته کیم
 مشبه بهک ذکر اولنسی (استعاره مصرحه) تسمیه سنه
 سبب اولمشدر وبونده وجه شبه (نفاع ایله ضرار بیننی
 فرق ایتمک) در .

زیرا یرنجی حیوان منفعتلی ومضر تلی بیننی فرق ایتمیوب
 هلاک ایتدیکی کبی اولوم دخی منفعتلی ومضررلی وصالح
 وطالح بینلرینی فرق ایتمیوب وقتی کلدکده هلاک ایدر .

— ایکنجی قول —

(استعاره مکنیه) مشبهه ده مستعمل اولان (مشبهه مذکور)
 لفظی ایدر .

(فلاکیمسه یه اولوم طرفلرینی طاقدی) قولنده (اولوم)
 لفظی کبی زیزا (اولوم) (یرتجی حیوانه) تشبیه
 اولنوب و اول یرتجی حیوان ایکی صنف اعتبار اولنور .
 بری متعارف اولان صنف در که صنف حقیقی اولوب
 ییلدیکمز هیکل مخصوصدن عبارتدر و بر صنفی دخی غیر
 متعارفدر که صنف ادعائیدر و اول صنف ادعائی بر امر
 معنویدر که حال و شانی منفعتلی ایله ضررلی بینلرینی فرق
 ایتیموب اهلک ایتمکدر و اول امر معنوی دیدیکمزده اولومدر
 ایمدی اولوم بو صنف ادعائیده استعمال اولنمشدر .

(تقریر استعاره)

. (فلان کیمسه یه اولوم طرفلرینی طاقدی) .
 قولنده (اولوم) نفاع ایله ضرار بیننی فرق ایتیموب
 اهلکده (یرتجی حیوانه) تشبیه اولنوب عینی اولسی
 ادعا اولندی (یرتجی حیوان) ایچون ایکی فرد حاصل
 اولدیکه بری فرد متعارف و دیگر بری فرد غیر متعارفدر
 (اولوم) لفظی فرد غیر متعارفده استعمال اولنوب
 (استعاره مکنیه) اولدی .

قول مذ کورده (اولومی) (یرنجی حیوانه) تشبیه
 زمانده قوه متصرفه نك (اولوم) ایچون اختراع
 ایلدیکی (مخیل طرفلر) مابه الاهلاک اولمده (محقق اولان
 طرفلره) تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادعا اولندی .
 محقق اولان طرفلره موضوع اولان (طرفلر) لفظی (مخیل) ده
 استعمال اولنوب (استعاره مصرحه تخییلیه) اولدی
 استعاره تبعیه نك قرینه سنی استعاره مکنیه قیلوب
 استعاره تبعیه نك صورتی استعاره مکنیه صورتیه ارجاع
 ایتمک جائز اولور بو تقدیرجه بو قوله کوره (استعاره تبعیه)
 اولیوب انجق استعاره مکنیه ایله اکتفا اولنور .

(تقریر استعاره مکنیه)

(فلانک حالی سویلدی)

ترکیبنده (حال) مرامی افاده ایتمکده (انسان متکلمه)
 تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادعا اولنور . انسان متکلم
 ایچون ایکی فرد حاصل اولور که بری فرد متعارف دیگر
 فرد غیر متعارفدر (حال) لفظی فرد غیر متعارفده استعمال
 اولنوب (استعاره مکنیه) اولور .

(و تقریر استعارهٔ تخیلیه)

حالی انسان متکلمه تشبیه زمانده قوهٔ متصرفه نك كندی
 عندندن حال ایچون اختراع ایلدیکی (نطق مخیل) افاده ده
 (نطق محققه) تشبیه اولنوب جنسندن اولسی ادعا
 اولنهرق (نطق محققه) موضوع اولان (سویلك)
 نطق مخیلده استعمال اولنوب (استعارهٔ تخیلیه) اولدی .
 والحاصل (سویلدی) لفظی (دلالت ایلدی) معناسنده
 استعاره اولنورسه استعارهٔ تبعیه اولوب فاعلی اولان (حال)
 قرینه اولور نته کیم یوقاریده بیان اولندی .
 واکر (حال) مرامی افاده ده (انسان متکلمه) تشبیه
 اولنهرق استعاره ایدی لورسه (استعارهٔ مکنیه) اولوب
 (سویلدی) کلمه سی انك قرینه سی اولور نته کیم
 آنفا بیان اولندی .

(قره طاغ عصیان ایتدی) دیوب (قره طاغ) لفظنی
 برآدمه تشبیه ایدرك و (اولوق آقدی) دیوب (اولوغی)
 صویه تشبیه ایدرك و (چوملاك قینادی) دیوب
 چوملكی صویه تشبیه ایدرك و (فمار) یاندی دیوب (فنار)

لفظنی (مومہ) تشبیہ ایدرک (استعارهٔ ممکنیه) تقریر
ایتمک جائزدر . بونلرک مجاز مرسلدن اولدقلری دخی
بیان اولنمشیدی .

— اوچنجی قول —

(استعارهٔ ممکنیه) ارکان تشبیہک مشبه دن ماعداسنی
ترکله متکلم نفسنده برشیئی برشیئه تشبیہ ایتمکدن عبارتدر .
ومشبه بهک لازمی ذکر اولنوب نفسده مضمر اولان تشبیہه
دلالت ایسون ایچون مشبهه اثبات اولنور و بواثبات دخی
تخیلییه اولور . بو قولده مصرحه مجاز لغویدر . و ممکنیه مجاز
لغوی و عقلی دکلدر . و تخیلییه مجاز عقلیدر .
(تقریر استعاره)

(اولوم طرفلرینی فلان آدمه طاقدی)

قولنده (اولوم) نفاع ایله ضرار بیذنی فرق ایتمکسزین
اهلاکده (یرنجی حیوانه) تشبیہ اولنوب جنسندن اولمسی
ادعا اولنور وارکان تشبیهدن (مشبه اولان) (اولوم) دن
ماعداسی ترک اولنورق مشبه بهک ملایمی اولان (طرفلر)
مشبهه اثباتله بو تشبیہه رمز و اشارت اولنور . ایمدی ذلک
الرموز (استعارهٔ ممکنیه) و ذلک الاثبات (استعارهٔ تخیلییه)

اولور (کتاب یوزیمه کولدی) و (یازانی اوزاتدی)
 و (قیش پالاماری چوزدی) ترکیبارنده دخی یوقاریکی
 کبی استعاره اولنه ییلور .

— ❧ — دردنجی قول ❧ —

(استعاره مکنیه) تشبیه مقلوب قیلندندر (تشبیه مقلوب)
 مشبه اولانی مشبه به و مشبه به اولانی مشبه اعتبار
 ایتکله اولور صانکه مشبه به وجه شهیده ناقص اولوب
 مشبه لاحق اولمش دیمک اولدیغندن مشبه ده وجه شهیک
 کالنی افاده ایدر نته کیم .

(صباح غره سی یعنی ضیادار اولسی خلیفه نك یوزینه
 بکزر) دینلور که بونده خلیفه نك و جهنمک و ضوع و ضیاده
 غره صباحدن زیاده و اتم اولدیغنی اشعار واردر .

(فلان آدمک یوزی آیک اون دردینه بکزر) دیه جک ایکن
 (آیک اون دردی فلان آدمک یوزینه بکزر) دیمک و بزم
 او ارتفاع و هوانک کوزلاکنده (پادشاهک سراینه بکزر)
 دیه جک ایکن (پادشاهک سرایی بز او بکزر) دیمک کبی
 و ذکر سبقت ایدن (فلان کیمسه یه اولوم طرفلرینی طاقدی)

ترکیمنده (اولومی یرنجی حیوانه) تشبیه ایده جک ایکن
 یرنجی حیوانی اولومه تشبیه ایدرک استعاره اولنور شویله که
 قول مذکورده نفاع ایله ضرار بیننی فرق ایتمکده یرنجی
 حیوانی اولومه تشبیه ایلوب جنسندن اولسی بعدالادما
 اولوم ذکر اولنوب یرنجی حیوان مراد اولنهرق
 (استعاره مکنیه) اولور ایمدی بو تشبیه بلاریب ولاشک
 اولومک وقوع بوله جفندن کنایه اولور .

وبو استعاره صورتا مصرحه بکزر ایسه ده اصل تشبیه
 اعتباریله (استعاره مکنیه) دینلمشدر .

اشبودرت قولدن یرنجیسی علماء بیاندن (سلف) ایکنجیسی
 (امام سکاکی) اوچنجیسی (خطیب دمشق) دردنجیسی
 (عصام الدین) قولیدر .

— مطلقا استعاره قرینه سی اعتباریله —

— اوچ قسمدر —

معلوم اوله که مصرحه اولسون مکنیه اولسون مطلقا
 استعاره قرینه سی اعتباریله اوچ قسمدر ۱ (مطلقه)
 ۲ (مجرده) ۳ (مرشحه) در .

(۱) استعاره قرینه سیله تمام اولدقدنصکره کرک مستعار منه و کرک مستار له دن برینک ملایمنه مقارن اولنورسه (استعارهء مطلقه) دیرلر .

(اوق اتان بر ارسلان کوردم) کبی زیرا بو ترکیبده (اوق اتان) قرینه سیله ارسلاندن شجاعتملی بر آدم معناسی مر ادا اولندیغی بیلنوب بو قرینه ایله اکتفا اولنهرق مستعار منه اولان معهود حیوانک و مستعار له اولان شجیم آدمک ملایملرندن هیچ بریسی ذکر اولنماشدر .

(۲) استعاره قرینه ایله تمام اولدقدنصکره مستعار لهک ملایمی دخی ذکر اولنورسه (استعارهء مجرد) دیرلر (اوق اتان بر ارسلان کوردمکه آته بنش ایدی) کبی بو ترکیبده (اوق اتان) قرینه اولوب بو قرینه ایله استعاره تمام اولدقدنصکره مستعار لهک ملایمی اولان (آته بنش ایدی) لفظلری دخی ذکر اولندی . بر عالم کیسه کوردکده (بو کون بر دکز ایله کورشدمکه بکا چوق مسئله لر خبر ویردی) دیمک دخی بویله در .

(۳) استعاره قرینه ایله تمام اولدقدنصکره مستعار منهک ملایمی ذکر اولنورسه (استعارهء مر شحه) دیرلر (انلر که دینلرینی دنیا یه صماتیلر تجارتنری منفعت ویرمز)

کبی بو تر کبیده فاسقنری آیش ویریش ایدن احق تاجرله
تشبیه ایدرک تاجرلک ملایمی اولان (تجار تلی منفعت ویرمز)
کلامی استعاره یه علاوه اولندی .

ایکنجی ایله اوچنجی بعضا بر ترکیبده جمع اولورلر
(الی سلاحلی برارسلان کوردمکه تویلری اورپر مش
و طرنقلری کسلامش ایدی) کبی .

ذکر اولنان استعارات ثلثه دن مر شحه سائرلر نندن بلاغتملی در .
زیرا تشبیهده مبالغه بی مشتملدر (مر شحه) بسلامش و تریبه
اولمش و قوتلمش معنالی نه در . بوندن صکره دخی بلاغتملی
اولان (مطلقه) در .

— ❦ — مستعار منه و مستعار له اعتباریله استعاره — ❦ —

— ❦ — ایکی قسمدر — ❦ —

(۱) (وفاقیه) در (بر خراب اولمش ک کوکل تعمیر
ایتمکدر هنر) ده اولان استعاره کبی که کوکل بر خراب
اولمش بنایه تشبیه اولنه رق استعاره اولمشدر .

(۲) (عناده) در بوکا تهکمیه و تلخیصیه دخی دیرلر
(کیت فلان آدمه باباسینک اولدیکنی مرده ایت) دیمک

و (مژده اول دشمنلره كه ايتدكلريني بولديلر) ديوب
استعاره ايلك كبي (تهدكيم) استهزا ايلك (تلميح) برشيئه
چالوب آله باقق معناسنه در كه نظر منظور ك كند و تمامه
متعلق اوليه (استهزا صورتنده باقلديغي) كبي .

— مجاز مايطاق عليه لفظ المجاز تاويليله —

— درت قسمدر —

۱ — مجاز لغوي —

قرينه ايله و علاقه سببيه ماوضع لهنگ غيريسنده مستعمل
اولان لفظدر نته كيم تفصيلي سبقت ايلدي .

۲ — مجاز عقلي —

متكلمك ظاهر حالنه نظراً برشيئي ماهولهنگ غيريه نسبت
ايتدكلر بو نسبت كرك نسبت تامه اولسون (يغمور او تلي
بتوردي) كبي و كرك نسبت ناقصه اولسون (اوت
بتريجي يغمور) كبي و كرك نسبت اخباريه اولسون (قار
انساني طو كندير يچيدر) كبي و كرك نسبت انشائيه اولسون

(نولیدی یازعمیوه لری یتشدیری دی) کبی و بو مجازه
(مجاز حکمی) و (مجاز فی الایبات) و (اسناد مجازی)
تسمیه اولنور .

ایمدی (یغمور او تلی بتوردی) ترکیبی مؤمن موحددن
صادر اولدیغی و قتده ماهوله نك غیریه نسبت اولمش
اولور زیرا موحدك اعتقادنده حقیقتمده او تلی بتورن
جناب کبری اجل شانہ حضر تلی اولوب بو ترکیبده جناب
مسئیب الاسباب حضر تلرینك او تلیک تمه سنه سبب قیلدیغی
یغموره نسبت اولمشدر اکر ماهوله نده استعمال اولونسه
(الله تعالی او تلی بتوردی) دینلور ایدی تقدیر ترکیب
دخی (الله تعالی یغمور سببیه او تلی بتوردی) دیمک اولور
(مارت بزی او شوتدی یا قتده روز حضر قوزولوی
یتشدیرر) و (مارت آبی اکثریا بویله قیش یاپار)
و (نیسان دخی نافع یغمور لری یا غدیرر) و (ایام بهار انسانه
نشانه ویرر) و (بولوتلو هوا انسانی محزون ایدر)
ترکیب لری دخی بو قیلدندر .

ذکر اولنانلرک بعضیسنده علاقه فاعلیت و بعضیسنده
سببیتدر و بعضا ظرف مکان اولور (بو تر لا چوق کوزل
بغدای یاپار) کبی اضافلرده اولان مجاز لری دخی بویله در

(کوندزك آفتندن و كچه نك آتشدن) و (يوم قيامتك
 عذابندن) حق تعالى اسپر كسون و (كستمانه پیره سی
 وقوجه قاری صووغي وقوچ قاتیمی فورتنه سی) ترکیب لری
 وبونلره مماثل اولنلر دخی یوله در والحاصل موضعك
 غیریده استعمال اولنان هر بر نسبت (مجاز عقلی) اولور .

۳ — مجاز بالزیاده —

لاجل المبالغه بر لفظی زیاده ایدرك سویلنان ترکیب لردر (سنك
 قرنداشك یوقدر) دیه جك یرده (قرنداشكك قرنداشی یوقدر)
 دینلور که ینه معنا قرنداشك یوقدر دیمك اولوب بری زائد
 اولور و (حق سبحانه و تعالینك مثلی یوقدر) دیه جك یرده
 (حق سبحانه و تعالینك مثلنك مثلی یوقدر) دینلدیکی کبی

۴ — مجاز بالنقصان —

اصل ترکیب دن بعض لفظ لرك حذفیه تکلم اولنان ترکیب لردر
 (جامعك قپوسی آچلدی) دیه جك ایکن مضافی حذف ایدرك
 (جامع آچلدی) دیمك و (صربستانك اهالیسی عاصی)

اولدی) دیه جک ایکن (صربستان عاصی اولدی) دیمک
 کبی بو مثل اولر ک مجاز مرسل اولدق لری دخی بیان اولمش ایندی
 (صوپه کلیور اوصلی اوتور و دینک کلیور درسه چالاش)
 دیوب بونلر النده اولان آدم کلیور دیمکی مراد ایتک دخی
 بویله در .

— ❧ — اوچنجی باب کنایه بیاننده در ❧ —

(کنایه) موضوع لهنی اراده دن قرینه مانعه اولمیه رق
 موضوع لهنک لازمی اولان معنا کندوسیه مراد اولنان
 لفظدر (فلان ادمک قلیجنگ باغی اوزندر) دیوب بوندن
 (بوی اوزندر) معناسنی مراد ایتک کبی .
 ایمدی (قلیجنگ باغی اوزندر) تر کینه مر می وزنده (مکنی به)
 و بوندن مراد اولان (بویتهک اوزن) اولسنه (مکنی عنه)
 دیرلر نته کیم بیان اولندی .

— ❧ — کنایه مکنی عنه اعتبار یله اوچ قسمدر ❧ —

۱ (مکنی عنه ذات اولور) یعنی بر صفت ذکر اولنوب اندن
 اول صفتله موصوف اولان ذاته انتقال اولنور و بونده

مکنی به بر لفظ اولورسه اکا (قربه) دیرلر (سویلیچی کوردم) (پاک دامن - اتکی پاک اولان بزه کلدی) دیوب (سویلیچی و پاک دامن) لفظلریله بر ذاتی مراد ایتک کبی واکر مکنی به بر قاج لفظدن عبارت اولورسه اکا (بعیده) دیرلر (بوی طوغری طرفلری اکللی دریمی تویسر بکا کلدی) دیوب بو الفاظدن (بر انسانی) مراد ایتک کبی .
 والحاصل بر شینک بر چوق اوصافی ذکر اولنوب اندن بر ذات مراد اولنان ترکیب بو قبیلندندر (هانی افندم قلمه کج کلور ارکن کیدر کونده اون سطر یازی ایله وقتنی پچورر سوز اکلامر کیسه بی دکلز خیر سویلز ایشته بنم کوردیکم اودر) دیوب بو صفتلریله بر ذاتی مراد ایتک . کذلک (هر درلو یازی یازان و هر فنونه آشنا کولر یوزلی طاتلی سوزلی اولانی ییلورسک یا) دیوب بوندن دخی بر ذاتی مراد ایتک دخی بویله در . و بو صفتدن مراد علم خوده معتبر اولان صفت اولمیوب بر ذات ایله قائم اولان شی دیسکدر (علم و سخاوت و بخل) کبی .
 ۲ (مکنی عنده صفت اولور) یعنی بر صفت ذکر اولنوب اندن صفت اخیری به انتقال اولنور . بو دخی (قربه و بعیده) اولور

شویله که اگر مکنی به ایله مکنی عنه اراسنده واسطه
اولمقسنزین افادهء مرام اولنورسه اكا (قریبه)
دیرلر ذکر اولنان (فلانك قلیچنك باغی اوزرندر) دیوب
اندن (بوینك اوزون اولسنی) مراد ایتك کبی که بونده
واسطه سزجه مرام افاده اولنور بوضورتده انتقالا کر
قولایلقله حاصل اولوب دوشونمکه محتاج اولنورسه اكا
(واضحه) دیرلر ذکر اولنان مثال کبی واکر مکنی به دن
مکنی عنه انتقالده بر مقدار دوشونمکه محتاج اولنورسه
اکاده (خفیه) دیرلر (فلان آدمك قفاسی قالین یا خود
قفاسی بیوک و قفاسی انلو) دیوب بونلردن او آدمك
(ایله واحق) اولدیغنی مراد ایتك کبی . ایمدی بو مثالده
مکنی به ایله مکنی عنه بیننده واسطه یوق ایسه ده قفاسینك
قالین ویا بیوک ویا انلو اولسنه احق اولسنی لازم کلك
ظنیاتدن اولمغله بو کابونك مثل لوره (خفیه) تعبیر اولندی .
واکر مکنی به دن مکنی عنه انتقالده واسطه به محتاج اولنورسه
اکا (بعیده) دیرلر . بونده دخی واسطه آزا اولورسه
(واضحه) دیرلر (فلان آدمك چوق بیکی پیشر) دیوب
(مسافری سورومهماننواز) در دیمکی مراد ایتك کبی که
بونده (چوق بیکی پیشر) دن (بیکی بیان چوق بولنور)

دیمکه واندن دخی (مسافری چوق کلور) دیمکه واندن
 دخی (مسافری سور و مسافری آغرل) دیمکه انتقال
 اولمغله مکنی به ایله مکنی عنهار اسنده ایکی واسطه اولمش اولور
 (فلان آدم ایکنه دشمندر . و یاسفره سی میدانده در . و یا
 قپوسی آچقدر . و یالی آچقدر) دیوب بونلرک هر برندن
 (مهمانواز و سخی آدمدر) دیمکی مراد ایتک دخی بویله در .
 واکر مکنی به دن مکنی عننه انتقال ایتک ایچون بر چوق
 واسطه له محتاج اولنور سه اگاده (خفیه) دیرلر (فلان
 آدمک کولی چوقدر) دیوب بوندن اول آدم (مسافری
 سور و مسافره محبت و اکرام ایدر) دیمکه انتقال ایتک
 ایچون درت واسطه یه محتاج اولنور اوللا (فلان آدمک کولی
 چوقدر) دیوب بوندن لازمی اولان (اوجاقده اودونک
 چوق یاغسنه) واندن (بیکنک چوق پیشمه سنه) واندن
 (بیکنک یا نلرک چوق اولسنه) واندن (مسافری سومسنه)
 انتقال اولنور . و بویله و سائطک قلت و کثرتیه دلالتک
 وضوح و خفا جهندن اختلافی لازم کلور .
 و برخواجه بی مدح ایدر کن (فلان ذات کتابه چوق پاره
 ویرر دیوب) بوندن (چوق کتاب آلور) دیمکه واندن
 (چوق کتاب مطالعه ایدر) دیمکه واندن (مطالعه ایتدیکنی

اکلار) دیمکه و اندن (چوق علمی وار) دیمکه انتقال
دخی بویه در که اراده اوچ واسطه ایله مطلوب اولان
معنایه انتقال اولنور .

۳ (مکنی عنه ذات ایله صفت اراسنده نسبت اولور)
یعنی بر شئیك بر شیئه اثبات یا خودنی اولنمیدر (کرم فلانك
اونده در) دیوب (کرم فلانده در) دیمکی مراد ایتک
کبی و (فلانك اونده خیریوقدر) دیوب (کندیسنده)
دیمکی مراد ایتک کبی (عجز و تقصیر و نسیان نامه
فقیراننده . و عفو و تصحیح و احسان ارباب انصافک
خامه مصلمانه لرنده) در

کنایه نك نکته لری

کنایه نك نکته و سبب استعماللری غایت چوق ایسه ده
مشهور اولنلرندن بعضیسی بو محله ده ذکر اولنور .
(۱) موصوفک حالی ایضاح و بیان ایچون استعمال
اولنور (پاک دامن) یعنی اتکی پاک دیوب (اهل عرض)
دیمکی و (الی آچقدر) دیوب (سخیدر) معناسنی
مراد ایتک کبی .

(۲) موصوفك حالينك مقداريني بيان ايچون استعمال اولنور (اوينده بر كچه بول نماز برده كوندز) ديوب بوندن (چوق كزر) معناسني و (چوق وقتني درس مطالعه سيلاه كچورر) ديوب (آز كزر) معناسني مراد ايتك كبي .

(۳) موصوفي مدح ايچون استعمال اولنور (سفره سي ميدانده) ديوب (سخني اولديغني) (و كچه سني صودن چيقاردى) ديوب (حالي خوشدر) ديمكي مراد ايتك كبي .
(۴) موصوفي ذم ايچون استعمال اولنور (الى بيراقلى) .
ويوزينك دريسي صيولمش) ديوب بونلردن (ادب سز .
واوتانغز) معنالريني مراد ايتك كبي .

(وايپليكي بازاره چيقدى . وبوياسي ميدانده) ديوب (نه اولديغني هر كس اكلادى) ديمكي مراد ايتك كبي .
(۵) كلامي اختصار ايچون استعمال اولنور بر آدمك بڑ طاقم اوصاف ممدوحه سني سويليان كيسه يه (جانم او آدم زمانه مزده بر در) ديمك و اوصاف مذمومه سي سويلنان كيسه حقمنده (اوزاده يور سنك او آدمك عار طهرى چاتلمش) ديتلديكي كبي .

(۶) مرادني هر كيسه يه اكلاتمامق ايچون استعمال اولنور (اولان اولدى كلان كلدى) كبي .

(۷) کوچ اولان شیدن قولایلقاه وچرکین اولان شیدن
کوزل براسم ایله تعبیرده استعمال اولنور .

نکاحه (حלות) وجماعه (معامله زوجیت . ومباشرت)
وزنایه (فجور . و فعل شنیع) وبول وغائطه (قضاء
حاجت . و آبدست بوزق . و آبدست تازهملك) وعزله
(عفو) ویورغونلقدن دکلمکه (تنفس) و حیض ونفاسه
(آبدستسز . ویانمازسز . ویایای حالی) وسرخوشلغه
(نشئه لیمک . و کیف اولمق) واعمی به (محبوب) وکوسه یه
(خفیف اللحیه . و آزجه صقاللی) و فقیر لکه (خفیف الحال)
ورشوت وار تکابه (ارقداشجه اعانه) وموته (انتقال)
تعبیرلی کبی .

— ❦ خاتمه ❦ —

(تعریض بیانده در)

(تعریض) ایله (کنایه) دینلرینی بعضیلر تفریق
ایتمه رک ایکسینی ده برمعناده استعمال اینشور ایسه ده علماء

بیانن ا کثریسی بینلرینی تفریق ایتدکلرینه بناء بزدخی
تعریضک آبروجه بیاننی مناسب کوردک .

ایمدی کنایه ماسبقده بیان اولندیغنی وجه اوزره برشیئی
ذکرایدوب اندن اول شیئک لازمنی مراد ایتدکدر نته کیم
مفصلا بیان اولندی .

(تعریض) مقصود اولان معنایه احتمالی اولدیغنی کبی
مقصود اولان معنائک خلافتنه دخی احتمالی اولان لفظدر که
متکلمک حالی اول معنائک اکلاشلمنه قرینه اولور .

وبوتدیرجه (تعریض) ایله معنای حقیقی ومعنای مجازی
مراد اولنمیوب همان قرائن و اشارات ایله کمدوسسندن
برمعنا اکلاشیلان لفظ اولور .

شویله که بر اثوابه محتاج اولان آدم اثواب استرم دیمیه رک
(هوآرده صغودی آرقه مده چپلاق یاره مده یوق) دیوب
بر کیه جک استرم دیمکی مراد ایتک کبی حالبو که بو الفاظدن
مراد ایتدیکی معنانه حقیقه ونه ده مجازا مراد اولنه بیلور
بلکه انجق بطریق القرائن مفهوم اولور .

ومسلینه اذایندن بر کیمسه یه خطابا (مسلم شول کیمسه در که
سائر مسلمر انک اندن و دلندن ادین اولور) دیوب اذایندن
کیمسه نک عدم اسلامیتنی تعریض ایتک کبی .

و بتعريض كناية دن دها خفيجـدر . زیرا كنايةك دلالاتی من جهة المبحاز و تعريضك دلالاتی من جهة المفهوم در . و كناية مفرد و مر كب اول و بتعريض انجق مر كب اولور . چونكه تعريضده معنا اشارت و تلويح ايله اكلا شيلور . و بومعنا لفظ مفرد ايله افاده اولنه مدیغندن تعريضك لفظ مر كب اولنسی لازم اولور . ايشته شو جهتله ايله كناية و تعريض بيناری تفريق اولنور . (مثال)

بر كيمسه يه خطابا (الله ديماں محروم قالماز) ديوب هر ايشكده الله ديمديكندن يعنى الله تعالى حاضر نلرينه متوكل اولمديغندن چوق شيلردن محروم اوليورسك ديمكي مراد ايتك و (يلانجيناك اوى يانمشده كيمسه اينانمامش) ديوب يلان سويله ا كر بر كره يلانك ميدانه چيقارسه طوغرى دخی سويلسك كيمسه اينانمزديه رك بر طاقم نصيحتله ايموا اشارت و اول آدمه تعريض ايتك كبي .

(مثال ديكر)

عديم الاقتدار اولديغيمى معترف ايكن مشاغل كثيره
موانع و فيره اره سنده بويله رسالهك تحريرينه مباشرت

مجرد عون الهیة به متوکلاً . و اماله نگاه رغبت بیوره جق
ذواتک اصلاح و تصحیح همت بیوره جق برینه اعتماداً در) کی

« فذلک »

تعریض ایکی قسم اولوب بر قسمی متکلم صریح کلامنده
مراد اولان معنا بولمیب مخاطبه انکله مراد اولان معنایی
ا کلامقدن عبارتدر نته کیم مفصلاً بیان اولندی . و بر
قسمی دخی ظاهرده بر کیمسه به خطابه مراد اولان معنایی
تصریح ایدوب اول کلامی مخاطبک غیرینه آ کلامقدر .
مثلاً ایکی کیمسه بریده . ایکن انلردن برینه خطابا (اوراده
بوش اوتورمه درسیمکن چالش عمریکی حیلزلقله کچورمه
نصیحت دکله آدم اول) دیوب بو سوزلایله یاننده کی
کیمسه بی مراد ایتک کی . بوندن عربلر (اقوللک یا جاریتی
فایمعی یا بنیتی) یعنی جاریهم سکا سویلرم قز جغزم سن
دکله مفهومیله تعبیر ایدرلر .

و بزم لسانمزمده دخی (قزم سکا سویلرم کانم سن دکله)
تعبیری مشهوردر .

تکمله

(حقیقت ایله مجاز . تشبیه ایله استعاره . تصریح ایله کنایه و تعریض بینلرنده اولان فرقک بیاننده) در بودخی اوج نوع مسائل کلیه ایله ییلنور .

۱ (مجاز حقیقتدن ابلغدر) یعنی مجاز ایله مرادنی افاده ایتک حقیقت ایله افاده ایتکدن زیاده بلاغتملی و مخاطبک ذهننده تقرر ایدر زیرا مجاز ایله تکلم دعواسنی بر طاقم ادله بیانیله اثبات کبیدر مثلا (زید بکا شو کتابی ویردی) دیمک ایله زیدی حاتم طائی یه تشبیه و حاتم طائی لفظنی زید معناسنده استعاره ایده رک (حاتم طائی بکا شو کتابی ویردی) دیمک البته دهاز زیاده بلاغتملیدر چونکه بو قول (زیدک) سخاوتنی دلیل و بنیه ایله اثبات کبی اولور شویله که بو ترکیبک حاصلی (زید سخاوتلیدر . زیرا زید حاتم طائی یه بکزر . هر کیمسه که حاتم طائی یه بکزر سخاوتلیدر . ایمدی زید سخاوتلیدر) ی نتیجه ویرمکله بو دعوی اثبات اولمش اولور .

۲ (استعاره تشبیهدن ابلغدر) یعنی استعاره ایله مرادنی

افاده ایتک تشبیه ایله افاده ایتمکدن بلاغتملیدر . مثلا (ارسلان کبی زید بکا سلام ویردی) دیمکدن (بکا ارسلان سلام ویردی) دیمک البته دهها قوتلیدر . زیرا استعاره ایله مرادنی افاده بینه و دلیل ایله دعواسنی اثبات ایتک کبیدر نته کیم بیان اولندی .

۳ (کنایه و تعریض تصریحدن بلغدرلر) یعنی صراحة مرادنی بر لفظله افاده ایتمکدن . کنایه و یا تعریضا افاده ایتک دهها کوزل اولور مثلا بر کیمسه یه (شوآدم سخیدر) دیمکدن (شوآدمک او جاغنده کولی چوقدر دیمک) دهها بلاغتملیدر . زیرا بو کلام اول آدمک سخاوتنی بینه و دلیل ایله اثبات ایتک کبیدر .

شویله که (کولی چوق اولمغه اودونک چوق بانمسی لازم کلور . و اکاده ییمکک چوق پیشمسی . و اکاده ییمی بیان چوق اولمسی . و اکاده مسافرک چوق کلوسی . و اکاده اول آدمک مسافری چوق سووب و سخاوتلی اولمسی) لازم کلوب (بر شیمه لازم اولانه لازم اولان او شیمه لازم اولور) قیاس مساواتی واسطه سیله کونک چوق اولمسنه اول آدمک سخاوتلی اولمسی لازم کلور . و مطلوب دخی بو وجهله حاصل اولور .

اشبو (زبدة البيان) نام رساله مختصره استانبولده بايزيد
جامع شريفى مدرسیندن . و دار الشفقه الاسلاميه معلمیندن .
فقير و حقير اسير الذنوب و التقصير . ميخاليجى مصطفى
(غفر الله تعالى له و عفى) نك خامه عاجزانه سيله . هجرت
سيدالكائنات عليه ازكى التحيانك بيك ايكيوز طقسان درت
سنه سى ذى القعدة الشريفه سنك سكرنجى چهارشنبه
كونى تمام اولدى .

وفى ۲۵ ربيع الآخر سنه ۱۲۹۷ بازار ايرتسى كونى
دفعه ثابته اوله رق طبع و تمثيل اولندى .

الحمد لله اولوا آخرا و الصلوة والسلام على سيدنا
محمد وآله و صحبه اجعين مقدا و مؤخرا
وسلام على المرسلين و الحمد لله
رب العالمين

م م

م

نمونہ انشا

تیسرا نمونہ

(اثر)

احمد عاصم بک

مکافات ثانیہ باقرار مجلس کبیر معارف

اشبو کتاب مکاتبہ استعمال اولئق اوزرہ مجلس
مذکور طرفتدن تحسین اولئمشر

ادرنه قیوسی خارجنده مصطفی پاشادر گاهی شیخی

یحیی افندی نیک مطبعه سننده ۱۲۸۸ سنه سی

ربیع الاولنده برنجی دفسه اوله رف

طبع اولئمشر

نونه انشا

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و ثنای الهی و صلوات و سلام جناب رسالت پناهی
و دعوات مفروضه حضرت پادشاهی ادا قلند قدن
صکره حالا نظارت معارف عمومیہ ذات معالیمات
آصفانہ لریلہ موشی مشیر مشتری تدبیر فلاطون نظیر
ولی نعم دولت و صفوت پاشا و فقہ اللہ تعالیٰ فی نشر معارف
علی ماشی حضرت تلمیذینک شعار همت و دثار لطف
و عنایت دستورانہ لری اولیق اوزره صحیفہ پیرای
ظهور اولان بونجه آثار مقبولہ ایچنندہ (هر قچین کاسہ
شماره کيسه کيسه بيم وزر * بعض کابل بعض

ناقص در دکل جمله تمام) و ففجه بو اثر ناچیز دخی
 ترتیب اولمقدمه بولنان ایکی مرتبه ده انشار ساله لری نیک
 سهل و ساده مباحثک در جیله انله نمونه اوله رق
 و خطیاتی کسه به سرایت ایتماک اوزره دیگرک
 اثرندن اقتباس واستعانه اولمیه رق قلمه النوب
 تقدیم عز حضور مکارم نشور لری قلمشدر * لیکاتبه
 انموزج الشی لا قدر بعیره * اذلا یغایر ما فی الدن والجم
 (معلوم اوله که انسان استدیکنی سو بلیه بیلک ایله سائر
 جانلی حیوانلردن فصل آیراش ایسه سو بلیه جکنی
 هر کسک بکنه جکی صورنده یازه بیانلردخی
 یازه میانلردن او قدر فرق لیدر

علم نشا استدیکنی مقبول اوله جق طرز اوزره
 یازه بیلک قاعده لرندن عبارتدر
 علم انشا اوج شی اوزرینه بنا اولمشدر * اولکی
 اختراع مرامه وایکنجی زیاده و اتمامه و او چنخی تنسیق
 کلامدر

بولنرک هر بری بر مجشده بیان اولنه جقدر

برنجی بحث اختراع مرام

* بیانده در *

اختراع مرام بر کسه یازہ جغنی اولاً کوز لجه دوشونوب
 بیلک وجله سنی حاضرله مقدر که یازر کن اوزون
 اوزادی دوشونوب سویلیه جگی سور لده مناسبت
 بولق ایچون زحت چکمامکی اقتضالدره بوجهتله کشی
 کوزیله کوردیکی ویا خود بشقه در او طویوب
 اکلا دیغی وایوجه ییلدیکنی البته بیلیاندن کوزل یازر
 مثلاً سور همایونی پدرینه مکتوب ایله ییلدیره جک
 برچوجق دو کون پرندہ کرمش وکوندوز او بنایان
 اویونلری وچالینان موزیقه و غلبه لکی وکیجه خیال
 و فشنک کی شیرلی کورمش و بونلره آیری آیری
 دقت ایتمش اولمایدر که تفصیل ایله یازر بیلسون
 و برده یلان اولیوب طوس طوغری و اولدیغی کی
 یارلق لازمدر که هر کسک عنندنه مقبول اولسون
 مثلاً بهارک وصفندنه دینلدیکی کی
 اول بهارده قیش موسنک شدتلی صفوقارینه فتور

کله رک بلوط لردن آزر آزر یاغان یغمور ایله جایرلر
 او یانوب یشیل اوستنه نقش اولش قاش کبی درلو
 درلو چیچکلرله طونانه رق طرف طرف کلرا چلمش .
 ودره لر چوش و خروشه گلش و قوش لرك جیولنیسی
 ایله اور مانلر قهقهه ایدر کبی طاتلی صدرا ایله
 طولمش . ویاور یلری یاننده حیوانات سور یلری مر عاله
 یایلمش . و چقنچیلر کابه کوشه سندن چیقوب صحرا یوانی
 طو تمش اولغله دنیا بر کوزل حالت کیر مشدر که
 کویا شدن باشه لطافتدن عبارت اولمشدر

✽ ایکنجهی مبحث زیاده و اتمام ✽
 * بیانده در *

زیاده و اتمام مقصود اولان معنایی چوغالتوب
 اوز اتمقدر بودخی درت شیء ایله حاصل اولوز .
 تفصیل . تحایل . تمثیل . تعلیل . (تفصیل) بز حکایه
 و یا خود عادی بر واقعده او کجه اولان علامت
 و مقدمات . و اول اثناده کی حالت . و صکره اگالازم
 کلان اثرلری و زبرده و نه زمان و نصل اولدینینی

ترتیب اوزره ایسان ایله اولور ایسه ده فائده سی
 اولیان لقر دیلر له اوز امام لیدر
 اگر یاز یلان مکتب و ب اولوبده کوندر یلان داتک
 زیاده تفصیلاته ارزوسی اولور سه اوزا تمقده ضرر
 یوقدر

نته کیم بر (توزیع مکافات) مجلسک تعریفی کبی
 بتون مکتب لک تعطیلی وقتی کلمش اولغله اجرا قانان
 امتحان ترتیبی اوزره توزیع مکافات رسمک . فلان
 مکتب . شاگردانی حقننده دخی اجرایی ضمننده
 ماه حالک اونجه پنجمشنبه کونی ساعت ایش راده لرند
 اوزری سایبان ودر لودر لو چیچک و بایراق
 ولو حمله له زبنتلی مکتب مذکور حواله سننده عقد
 اولنان جمعیتده هب طلبه ایکی طرفلی یاپیلان محالرده
 حاضر و ترتیبی طور دقلری حالده بعض وکلای
 فحام حضراتیله دیگر مکتب لار خواجه لری و سائر
 دعوت لیلار مخصوص یرلنده او طور دقد نصکره مدیر
 مکتب اولاشو کتلو پادشا همزک بورجلی اولد یغیز

دعاسنی . وبعده موجود طلبه نك نه در او ایلر اولد کربنی
 ودها ایلر وار مق' ایچون لازم کلان اسبابک بیانی
 حاوی بر نطق ایراد ایلش . واکفار شوق طرف عالی
 نظار نینا هیدن غزته لده صورتی باصلمش اولان
 جواب صواب اعطا بیور لاش اولسی اوزرینه
 هر صنفده برنجی . وایکنجی . بوانانلر هدییه پر
 کتاب ایله شاد . واندن صکره الی نفر کدخی اسملری
 یاده و بو اثناده اره صره موزیفه ترنم و آهنگ ایلدیکی
 حالده نهایت مجلسده جمله طرفندن دعوات . فروضه
 پادشاهی معروض بارگاه رب عباده قلنه رق جمعیه
 ختام ویریلوب شاگردانک کیمی ممنون و کیمی محزون
 محارینه عودت ایتشدر

(تحلیل) بر قاج شیدن عبارت اولان بر اقر دینک
 اجزاسنی صایمقدر بر یاره مز چو جغک وصفی کبی
 (یاره مز چو جق اناسندن باباسندن قور قیوب
 سوززینی دکله هدیکی کبی قومشورزندن و کندی کبی
 چو جقلردن دخی او تانمز و کندی نك ضرر وفا نده سنی

اصلا ارازم . اوستنی باشنی یرنار کیر لتور جام قیرره
 آدم ذو کره فنا لقر دیلر ایله خلقه سو کره باباسی اناسی
 آدم اولسنندن امیدلرینی کسر لر . وقومشولری
 دائمارا احتسز اولوب شکایت ایدر . کورنر استکراه
 ایدوب یانندن قاچر . طیساق بیر . آزار ایشیدر .
 حقارت کورر . عاقبت سهفالتله عمری آخرا اولوب
 ضایع اولسی شبهه سنزدر .

(تمثیل) بر شیءک نظیرینی و باخود ضدینی بیان
 ایله بر برینه تطبیق ایتدکدر تریسه لی چوجغک
 اش ووصفی کی

تریسه لی وادیب چوجقی قیرلده کندی کندینه
 بیویوب دالری بوداقلری طاغلمش میوه سز دیکنلی
 اغاچار کی فائده سر اولیوب . بقیه لده دالری
 بوداقلری کسمیکله غایت کوزل شکله کبرمش .
 و کرک کولکه و کرک اول جنسندن اولان
 اغاچار دن دهاییوک وانیدو بر دیک میوه سهله
 ناند اولنور فدانلر کی اولغله . اشبو تریسه زماننی
 تلف ایدوب کچور ما ملیدر

(تعلیل) بر شیک سبیلرینی واقتضاسنه کوره انلرک
 دخی سبیلرینی واول سبیلرک نه درلرؤ تاثیر ایلدیکنی
 بیاندرد * مثال *

انسان بودنیابه بر فائده قزانق ایچون کلمش اولوب *
 عمر عزیزک بر شی بدلی اولدیغندن بوش بیره بیهوده
 کچورمک عقیله مناسب اولسامغله فائده سز شایله
 اوغرتیق حقاقت علامتیدر

✽ اوچنجی بحث تنسیق کلام ✽

* بیاننده در *

(تنسیق کلام) لقردی بی یراویرینه قویوب
 نظامله مق ایسهده بوندن اول برطاقم شرطلری
 واردرد

✽ ظهور معنی ✽

ایچنده هر کسک معناسنی بیله میه چکی لفظ بولنمایلیدر

✽ صحت املا ✽

هر لفظ سویلندیکی کی یازلیوب قواعد، مطابق
 و علمانک استعمالنه موافق یازلییدر * زیرا عوامک
 غلطاتی املاده بخت اوله من

ملوکلری • چاکر خاکبرابرلری • بنده درمخزیده لری

(علما و مشایخ جانبدن) داعیلری ♦ احقرلری ♦

داعی کمینه لری ♦

(سن) دیبه چک برده

(ساده) ♦ ذاتیکز ذات شمرفکر جناب والا کز

(متوسط) ذات عالی لری ♦ جناب والا لری ♦

خاکپای سامیلری ♦

(اعلی) ذات عالی کریمانه لری ♦ جناب والا لری

ر حکیمانه لری ♦ خاکپای سامی منعمانه لری ♦

(وزیر اولورسه) خدیوانه لری • آصفانه لری •

دستورانه لری ♦ مشیرانه لری ♦

(علمایه و مشایخه) ذات فاضلان لری ♦

زاهدانه لری ♦ مرشدانه لری ♦

(او) دیبه چک برده

مزبور ♦ مرقوم • مذکور • سالف الذکر •

مومی الیه • مشار الیه •

(پادشاهه مخصوص تعبیرات)

- شاهانه • ملوكانه • شهنشاهی
- جهانداري • خلافتنهای • ظل الهی
- شهر یاری • تاجداری

﴿ قواعد تنسیق ﴾

یاز بله جق شیرک هر بر پارچه تمام سوزینه، (فقره)
 دینلوب هر فقره دخی برویاز یاده جمله دن عبارتدر •
 (جمله) تمام بر معنی اکلا شیلان اقر دیدر که اندن صکره
 بکله مک اقتضا اتمز

(جمله) دخی ایکی نوعدر بری اصل و متبوع •
 و اول بری انک فرعی واکا تابعدر • اصل اولان
 جمله لک ایچنده دخی قنغیسینی سو بیلک مراد ایسه
 اکا (مطلب) تعبیر اولنور مثلا • صفت •
 و • سبب • و • مثال • کی جمله لک فرع
 و تابع • صاییلور نته کیم

دو نکی کون بعض احباب ایله کیتدیگمز سیریری
 ایکی طاعنک اره سنده بیولک وقاره طاشلیق ایچنده
 ایصسزه غایت اوزون و صبیغی اغاچلر اورتمش قراکتی

قور قنج بر محل اولوب بیاغی بیر التسه آیدینلقسز
 هوا آلمز مخزنده قالش کی اولدیغمرزن اکنه
 مدکن بشقه چکیلان زجت وایدیلان مصرقلره
 بیک کره پشیمان اولدق ترکیبنده . دونکی کون بعض
 احبابله کیتدک جمله سی صفت . واندنصکره
 بر محل اولوب فقره سی سبب . وقالمش کی اولدق
 فقره سی مثال . اولدیغندن جمله تابعه دینور .
 واکنه مدک جمله سیله زجتده ومصرفلره پشیمان
 اولدق جمله سی اصل ایسه ده مطلب ایکنجیدر .
 دائماً تابع اولان جمله لر اوکجه ومتبوع اولنلر صکره
 ومطلب اک صکره کلور کین مثال کی
 مثلاً هوا بوزلدیغندن سوغاغه چیقهمدم دینلوب
 سوغاغه چیقهمدم هوا بوزلدیغدن دینلز .
 بر فقره ده بوانان جمله لر . وبرمر آمده کی فقره لر
 بر برینه ربط اولمایدر . ربط ایکی ویا زیاده جمله
 وققره بی برلقردی ایدهجک صورته بر برینه
 باغلمقدر . مثلاً فلان افریدینک اوبنه کیتدم .

بوله مدم . کیر و دوندم . جله لری او چ فقره ایکن
 فلان افندیك اوینه کتمش ایسه مده بوله مدیغمن
 کیر و دوندم . دینلد کده بر لقردی اولور

✽ ربط ایچون قولانیلان الفاظ ✽

* رابطه مطلقه *

(وب) کده هر یرده و هر در او کله ده استعمال اولور
 او قویوب یازه ق هر کسه لازمدر . کندی بیلدیکنه
 کیدوب بیو کینک سوزینی دکله میان بهره دار اولوز .
 باغروب چاغرمغله ایش بیتمز . هم اوینایوب همده
 چالشملیدر کبی اکر بر (ده) علاو اولنوب (و بدنه)
 کبی استعمال اولور سه عجله و بردنبره اولق افاده
 ایدره دونکی کون اقسام او زری کلو بدنه کورشمه دن
 کیده چک نه وار کبی

و بعض کره سبب معناسنی دخی افاده ایدر . بر فنا
 سوزایشیدوبده طارلمش ایسه حتی واردر کبی که
 ایشتدیکندن او توری دیمکدر

(و) که کلملر و کلاملر اراسنده قولانیلوز فلان

وفلان چو جق درس لرینی یا امام شاهر : وعاقبت
 امتحانده الك کبر و قالمش لر در کبی
 (ایله) و (برله) بونلر مصدر یعنی ایتک معناسی اقتضا
 ایدن یرلرده قوللانیلا سورهر زمان عافیتکن خبرینی
 ارسال ایله یا خود برله ممنون ایلمکیزی رجا ایدرم کبی

✽ رابطه سبیه ✽

سبیلری اصل جمله لره یا غلر
 اولغله • اولسبله • اولغین • سورهمایونده
 خدمتی سبقت ایتمش اولغله بشجی رتبه دن بر قطعه
 مجیدی نشانی و یرلشدز
 بیلامک انسانی پک اوتاندیران شی اولسبله هر کس
 اراسنده اوتانماق ایچون او کریمکه غیرت ایتلیدر •
 قباحت کیمک اولدیخی خواجه نک معلومی اولغین
 انی تکدیر ایلدی کبی
 اولدیغندن • اولدیغدن ناشی • یا خوده طولایی •
 یا خود اولقدن ناشی • طولایی •
 (احمد بکک زیاده هوسی اولدیغندن شهر یکلر ندن

ایلو و کیندی (سلیمان افندیك سمتی اوزاق اولدیغندن
 ناشی درسه پتسه مدی (فیضی و رمزی بکلیز برینه
 خصم اولقدن طولایی درسارینه یاردم ایدرلر کی
 اولدیغی جهتله • ملبسه سبيله • اجلدن •
 جهتدن • یلان سویلك پك کوتی خوی اولدیغی
 جهتله غایت صاقملیدر کی
 اولق جهتيله • حسبيله • سببيله
 طاهر بك امتحانده برنجی جیقیق حسبيله برکتاب
 هدیه الدی کی
 اولسنه • یاخود ایدوکنه • مینی • پناه
 حسین افندیك تذب ایدوکنه مینی هیچ بردرسی کوزل
 اوقویه مدی کی

✽ برایش ایشلمکه سبب ✽

اولق اوزره • اولق ایچون •
 بوماده معلومکن اولق ایچون شمیدن اخطاره
 ایتدار قلندی • برآن اول استانبوله کلمک اوزره
 مکشوب یازلدی کی •

❁ رابطه وقتیه ❁

بر فقره زمانی اول فقره به ربط ایدر
 اولدقده • اولدقدنصکره • اولیجق • اولدیغنده
 اولتجه • اولسی اوزرینه • اولدیغی کبی •
 صوجلی رآدم عذر دبله دکده قبول ایتک مقتضای
 انسانیتدر • درسی از برلدا کدنصکره اویناملیدر
 برکسه دشمنته غالب اولیجق عفو ایتک هنذر
 برسوزی ایشندیکنده بردن بره اینانوب
 الداناملیدر خواجه افندی درسه باشلا یجه
 دقت ایله دکلاملیدر حسنک پدری کلوب یالوارمی
 اوزرینه خواجه صوجنی عفو ایتدی
 رشی درجه سنی بکدیکی کبی ایوا یسه ده فنا اولور • کبی

❁ رابطه حالیه ❁

اقر دینک ایچنده اولان برشیک قلعنی بیان ایدن جمله بی
 ربط ایدر • اوله رق • اولدیغی حالده • اولشیکن
 اولقده ایکن • (بو ایکیسی زمانده دخی مستعملدر)

بوهفته کلان عافیت خبر کز دن ممنون اوله ر ق
جناب حقه شکر ر قلنشدر .

نه درجه بکلمکده اولدیغیز معلوم شریفلری
اولدیغی حالده ینه مکتوبده اہمال ایلمکز مر و تکرہ
لایق دکادر . چوقدن بری عراقده قلمش ایکن
بوهفته مکتوبکزی الدق .

جدی بک شہہ لی اوطور وب دوشونمکده ایکن
برنجی چبقوبده کتاب النہہ سونہ رک کتدی . کبی

رابطہ شرطیہ

برلقر دینک اولسی و یا خود اولسامسی بشقہ سنہ
محتاج اولان برلرده قولالانیلور

(ایسہ) لفظیدر کہ ہر دزلو کلمدہ علاوہ اولنور

کلور ایسہ . اغاج ایسہ . ممنون ایسہ . بوهفته

مکتوب کلور ایسہ بنده یازرم . اکر بو طبلہ

اغاج ایسہ صویہ باتمز . خدمتندہ ممنون ایسہ

دوام ایدر . کبی . (ایسیدی) نعمتک قدر و شکرینی

بیلسیدی شمدی ضایع ایدوب بشیمان اولمزدی کبی

اولجه . اولد قجه . قیش کلجه . وقاقر
چامور اولور . بر جوجق درسه جالش دقجه
هر کسدن التفات کورر . کبی

❁ رابطهٔ تمثیلیه ❁

اولدیغی کبی . اولدیغی مثلاو . اولدیغی
اوزره . نبل شاگرد برشی اوکر نه میه جکی کبی
هر درلو حقارته دخی مستحق او اور . خست و بخل
مذموم اخلاقدن اولدیغی مثلاو . اسراف دخی
مدوح دکلدر

معاوم عالی ولی انعمیلری بیورلدیغی اوزره موسم
شتاکش و بونک ایجاب ایدن زیاده مصرفنه همت
بیورملری رجاسنه جسارت قلمشدر کبی

❁ رابطهٔ ترقی و علاوه ❁

اولسیله برابر . اولدقدن بشقه . برشا کردک
استعدادی اولسیله برابر درسه اهتمامی دخی اولورسه
اقراندن عالی اولدقدن بشقه هر درلو سعادت
مستحق او اور کبی .

اشبو رابطہ لک بعضیسی بشقہ سنک مقامندہ
 قولالانیلوب استعمالدن معلوم اولور
 ربط اولمش جملہ لہ یازلمش کاغذلہ تحریرات
 تسمیہ اولنور تحریرات دخی عرضحال ومکتوب
 وسنداته منقسم اولغله ہریری برر بایدہ بیان
 اولنہ جقدر

✽ باب اول ✽
 (عرضحال بیانندہ در)

عرضحال کوجک برآمدک بریوکذاندن برشی استمک
 ایچون یازدیغنی تحریراتہ دینور
 عرضحالده درت فقرہ لازمدر کہ اکارکن دبرلر

(تعریف نفس)

کندینک کیم اولدیغنی بیان ایتمکدر

(استحقاق)

استدیگی شیئہ کندینفی حقیلی کوسترمکدر

(احترام)

بالوارمق واجندیره جق سو زلر سو یلمکدر

(بیان مطلب)

استنیلان شیئی بیان ایلکدر
 اکر عر ضحالی یا زان معلوم ایسه یالکزامضا
 یا زیلوب تعریف نفس رکنی اقتضا ایتمز
 واکر عر ضحال قبولده شرما و یا نظاما
 کور یله جک عادی مصلحت ایچون ایسه استرحام
 واستحقاق فقره له لازم دکلدرد. یالکرتعریف نفس
 و بیان مطلب یا زیلور انجق ویریلان پادشاهه
 ووالده سلطان حضرتلرینه اولور ایسه اولنده
 برده دعا فقره سی لازمدرد

تعریف نفس فقره سی رابطه مطلقه دن (اولوب)
 لفظیله واستحقاق واسترحام فقره لری رابطه
 سببیه دن بریکه ربط اولنوب بیان مطلبده دخی فلان
 خصوصنه مساعده بیورلق با بنده کبی ختام
 ویریلور

انجق بعض کره استحقاق فقره سیله تعریف نفس
 دخی اکلاشیلوب ایکیمی بر فقره ایله ادا اولنور

(باب اولك اوج فصلی وار در)

(فصل اول)

(ركاب شاهانه به وسائر خاندان شهنشاهی به)

(عرضحال حقنده در)

✽ ركاب شاهانه به ✽

• برنجی فقره دعا •

تعریف نفس • بن مکتب طبیبه طلبه سند نم

استحقاق • صویحه دولته خدمت استرز

استرحام • اجرت و یرمکه قدرتمز یوقدر

پیان مطاب • برادر مک مکتب سلطانی به

النسفی استرم

حق سبحانه و تعالی حضرتلری

شو کتلو قدرتلو عظمتلو پادشاهمز افندمز تو کمز

عمر و عافیت و سایه شاهانه لرنده بتون رعایا و برابسه

رفاه و سعادت احسان بیورسون قولاری مکتب

طیبه شاهانه نك طقوزنجی سنه شسا کردانندن

اولوب بتون فامایاجه خدمت دولت علیه ده بولمق

زیاده امل و آرز و مز اولغله و حسب القدر اجرت
 اداسنه قدرتمز بولغا مغله اون ایکی باشنده کوچک
 برادرم فلان قوللرینک دخی سار ققرا چو حقا لرینک
 قبول بیورلدیغی کبی مکتب سلطانی به مر حة
 اجرت سز المنسی خصوصنده و کافه احوالده
 امر و فرمان شوکتلو مهابتلو مر حمتلو ولی نعمتمز
 اقدس من حضرتلرینکدر

﴿ كذلك ركب شاهانه به ﴾

دعا

تعریف نفس • بن خدمه شاهانه دن متوفی
 فلانک اوغاویم
 استحقاق • پدرم امکدار • و بن امکدار زادهیم
 استرحام • کسه سزوعا جز قائم
 بیان مطلب • موزیقه همایون دأرسنه چراغ
 اولق استرم

جناب حق لایزال شهنشاه ملک خصال و شهر یار
 در بانوال شوکتلو مهابتلو عظمتلو اقدس منی دنیا

طور د قبحه تخت همايوننده دأم ودوات واجلالی
 قیوسنده ملازم ایلیه عبدکیمه لری خدمه حضرت
 شاهانه لرندن فلانک اوغلی اولوب اوتوزسنه خدمت
 چلیله بادشاهیده بولنه رق امکدار ایکن بو کره
 قوللارینی بیکس و بیچاره براقوب ومدار معیشت
 اوله جق هیچ برشی براقوب وفات ایتش وقوللاری
 ایسه والدهم جاریله بکنمکه مقتدر اوله میذرق
 حالز بک پریشان وزیاده مرحته شایان بولنش
 اولغله قدیمدن پرورده اولدیغیز نعمت احسان
 همايوندن محروم قالمق اوزره موز بقه همايون
 داره چلیله سنه چراغ بیورلمق لغم خصوصنه مساعده
 سنیه ملوکانه لری مبدول بیورلمق باینده وهر حالده
 امر وفرمان ولطف واحسان قدرتلو عنایتلو
 مرحمتلو ولی نعمتمز بادشاهمزا فیدمز حضرتلرینکدر
 (دیگر)

دعا :

تعریف نفس • بن عساکر شاهانه یوز باشلرندم

استحقاق • اوتوز سنه دن بری خدمت دولتدهم

استرحام • اختیار و علیل اولدم و بنم کبیره

مرحت اولمقده ذر

بیان مطلب • تکمیل معاشمله تقاعدلك استرم

جناب مالک الملک تعالی شانہ حضرتلری

شوکتلو قدرتلو عظمتلو مرحمتلو پادشاه انجم

سپاه و شهریار فلک بارگاه افندمزی و فورشان

و شوکت و مزید صحت و مسرت ایله ابد الابد

پیرایه تخت خلافت بیورسون قوللری فلان الایک

فلان طابورینک فلان بلو کینک یوزباشیلرندن

او اوب فلان تار بخنده عسکرلک شرفنی قرانمش

و بونجه محاربه لده ایضای حسن خدمت ایدرک

حسب القدر انجق یوز باشلیق رتبه سنه نائل اولمش

و مدت خدمت بند کانهم اوتوز سنه به وامش

اولدیغندن و سن عاجرانهم التمشه یتمش و چکدیکم

مختلر ایله وجود کترانهم علیل و بی درمان و بوندن

بویله ایضای وظیفه به قدر تسمرفالمش اولمش او اوب بوشللو

بندگان حقیقه الطاف و مراحم سلطنت سنیه
 مبدول ایدوکندن اولادو عیالم قوللریله دعوات
 مفروضه حضرت پادشاهیلرینی فراغ یال ایله ادا
 ایتک اوزره تمام مهش عا جزانه مله تقاعد و چراغ
 بیورلقغم خصوصنه بیسدریغ لطف و مرحمت
 بیورلق یابنده و هر حالده

والده سلطان علیه الشان حضرتلرینه
 (عرضحال)

دعا .
 تعرف بک . بن جنتمکان سلطان محمود افندم بک
 سرایلیلرندن فلان اوسته نیک قزیم
 استحقاق . واسترحام برابر . فلان حر بقده خانهم
 و اشیا م یانندی
 سوقاقده قائم بویله اولنلره احسان هاد تکزدر
 بیان مطلب . فلان محله محلول اولان اوی
 بکاورک
 حتی سبحانه و تعالی حضرتلری

دولتو عصمتو عظمتو مهد علیای سلطنت
 وکابن کانهال خلافت علیه الشان افندمری سایه
 طوبی وایه جناب ملوکانه ده کمال صحت وعافیتله
 کامران وانواع خیرات ومبراتله عمیة الاحسان
 بیورسون آمین جار به لری جنتمکان فردوس آشیان
 سلطان محمودخان علیه الرحمة والغفران افندمرک
 چراغ خاصلرندن فلان اوسته نک کر به سی او اوب
 شمیدی به قدر مظهر اولدیغمر نعمت لریله رفاه حال ایله
 کچینوب دعای مقروضه پادشاهی به مداومتده ایکن
 کچنلرده فلان محله بقضائه تعالی ظهور ایدن حریقده
 خانه کترانه م بتوز اشیا سیه برابر یانوب جار به لری
 ایکی نفر بنیم و بنیمه اولادم فوللر به سوقاق اورته سنده
 قالش اولدیغمه و جار به لری کبی خاندان
 خلافتیناهی به قولغی اولان دکل هر عاجز و بیچاره
 قلانلره بذل مکارم واحسان عادت سنیة عصمتیناهی لری
 اقتضاسندن بواندیغنه بناء صدقه سره عالی افسر
 حضرت ملوکانه اولاق اوزره فلان محله محلول

اولان اوچ اوطهلی بر باب خانه نک بو جار بهارینه
احسانیه حال پر ملال سفالتدن خلاص بیورماقغیم
باینده وهر حالده امر وفرمان و عنایت بی پایان دولتلو
مرحتلو عصمتلو عنایتلو افندمن حضرتلرینکدر

شاهزاده جوانبخت یوسف افندی حضرتلرینه
(عرضحال)

دعا .

تعریف نفس . بن مکتب حریره دن ایکی سنه دنبرو
ملازمک ایله چیققدم
استحقاق . التی آیده برتر رفیع رتبه ایدمک قاعده در
استرحام . طالعسنز اولدیغمدن حالاً اورتبه ده قالدیم
بیان مطلب . اچیق اولان یوز باشیاق رتبه سنی استرم
جناب رفیع الدرجات تعالی شاهه حضرتلری
همایه همایایه ملوکانه ده ذات ملکی سمات نجات آیات
دولت لرینی کمال تندرستی و عافیتله زینت بخش
دولت سرای دوام وثبات بیورسون چا کردر مخربده لری
مکتب حریره دن ایکی سنه دنبرو ملازم ثانیملک ایله

چشمش والی آیدہ برتر فعی رتبہ ایدمک مقتضای
 نظام واقران و امثل کترانہم ایسہ یورباشہ یاق
 رتبہ سیلہ بکام اولدیغی حالده طالع عاجزانہ مک معکوس
 اولسیلہ شمسی یه قدر قوللری اول رتبہ ده فالش
 اولدیغمہ و باب عنایتآب نجیبانہ لرینه شرف انتسابہ
 نحوست طالع کسب سعادت ایلدیکنہ مبنی لطفاً
 و مرجه بو کره منحل اولان فلان طابور یوزباشیلغنک
 قوللرینه احسانی حقندہ شیمہ کریمہ کتر نواز یلری
 اقتضای عالیسی ییدریغ بیورلق بایندہ و هر حالده

(فصل ثانی)

(وزرا و مأمورین و کبرایه عرضحال حقندہ در)
 یونلره و بریلان عرضحالرده دعا فقره سی رکن لازم
 دکاسه ده یا اولنده و یا خود دیگر مناسب بریرنده
 کتوریله یلور اکثریا وفات و یا زمصیت سویلنہ جک
 اولسه اوراده دعا اولنق آدابندیر
 یازله حق کاغد ورقه صحیفه اوزینه اولور ایسه

عرض حال و عادی کاغذ بلبلہ اولور ایسہ مذکرہ تعبیر
اولنور انجیق مذکرہ رسما منوعدر
کاغذک ہیئت استعمالی معیات افادہ منہ حوالہ اولمشدر

✽ مقام معالی صدارت عظمیایہ ✽

تعریف نفس • بن تجار دن فلانک اوغلویم
استحقاق • مخرج اقلامدن چیقدم
استرحام • سزک اطفکز هر کسه و با خصوص
بنم کیلزه مبدوادر

بیان مطلب • حالہ مناسب بر ما موزیت استرم *
✽ عبدملوکاری یاغ قیانی تجارندن فلان افندینک
مخدومی اولوب سایه معارفوایه حضرت پادشاهیدہ
مخرج اقلامده تحصیل هنر و معارف ایدرک پاشہادتنامہ
چیدیعمه و اطف و عاطفت حضرت صدارت پدناہیلری
بتون دنیاہ و با خصوص قولاری کبی جزئی اہلیت
و استحقاق کسب اید نلرہ مبدول و بیدر بغ اید و کتہ
بناء درجہ استعداد بند کانه مه کورہ درس عادتده
مناسب بر ما مور بتلہ چراغ و احیایو رلق بانده

وهر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامر
افند من کادر

(کذک)

تعریف نفس . بن فلان قضا مدبری ایدم
استحقاق . هر مأمور یتده کوزل خدمت ایدم
استرحام . عزل اولهلی چوق زمان اولوب
ضرورته دوچار اولدم

بیان مطلب . فلان قضاسی مدیر لکنی استرم *
چاکر حاکم برابر لری فلان قضاسی مدیر لکندن حسب
التقدر منفصل اولوب شمدی به قدر بو اندیغم
مأمور یتلرده ایقای حسن خدمتده ذره جه قصورم
اولدیغی ومدت انفصال عاجزانهم خلیجه اوزایوب
امر اداره ده دوچار اولدیغم ضرورت مرحت جابله
آصفانه لرینه شایسته ایدوکی جهتله فلان ولایتی
والیسی دولتو پاشا حصر تتری طرفندن موعود
اولوب یقینده آچیله جغی استخبار اولان فلان قضاسی
مدیر لکنک عهده عیببانه مه توجیه واحسانی
خصوصنه بیدر بغ لطف و عنایت بیورلیق باننده

وهر حالده امر وفرمان حضرت من له الامر كدر

✽ طرف عالیء مشیختیناهی به ✽

دعا .

تعریف نفس . بن امتحان سابقه مدرس اولدم
 استحقاق . تدریس علوم ایله مشغولم
 استرحام . اهل و عیال الله ضرورت چکمه یورم
 بیان مطلب . بتی فتواخانه ته مأمور ایدک
 جناب حق مسند طراز مشیخت علیا و امبلنجشاهی
 ارباب التجا اولان ذات عالیء فتواپنا هیلرین مظهر
 عمر و اقبال جاودانی و سایه انداز جاه کافرانی
 بیورسون عیب دایلیری کچن امتحانده لطف
 و عنایتاری اثری اوله رق طریق تدریسه داخل
 و من غیر حد مذاکره علوم ایله مشغول اولوب اهل
 و عیالم قولارینک اداره سنه بدیشه جک معاشه نائل
 اوله مدیغمدن ضرورت چکمکده و جملله حقنده
 و با خصوص قوللری کبی اخص داعیان ایچون
 دائماً مبذول اولان رحمت و عاطفت ولی التعمیلرینی

بکمال کده اولدیغم معلوم والای رحیمانه لری بیورلد قده
فتواخانه جلیله به مأمور و چراغ بیورلد قده باندده
وهر حالده امر و فرمان

❖ کذلک ذات والای فتوا پناه سی به ❖

تعریف نفس . فلان محکمه سی کاتبی ایدم
استحقاق . اوتوز سنه دن زیاده خدمت ایتدم
خسته اولد قده کتابتی بشقه سنه و پردیلر
استرحام . اولاد مسله عاجز و علیل قانوب
مر حته شایانم

بیان مطاب . بره مقدار معاشله تقاعد استرم
* قوللری اوتوز سنه دن زیاده فلان محکمه سی کاتبی
اولوب بوانه قدر ایفای حسن خدمت ایتمش ایسه مده
جناب حق اذن دیزی کمال عافیتله مسند معالی
مشیتنه بر دوام بیورسنون مبتلا اولدیغم علت ایله
دوامده واقع اولان قصورم بهانه سینله خدمت
کتابت بشقه سی تعیین اولدیغنی و قوللری ایسه
بر طاقم عجزه و بیوایه اولاد و عبالله بیکس و بی درمان

وعلیل و ذایل قاله رقی هر یوزدن مرحمت و عاطفته
 شایان و بسزا اولدیغیم معلوم عالی ولی انعمی لری
 بیورلقدده صدقه حضرت شهر یاری اولوق اوزره
 بر مقدار معاشله متقاعد بیورلقددیم خصوصاً
 مساعدده علیه لری شیمه جالبه عطوفت و شفقت لری
 اقتضاسندن بوانش اولغله اولباید و هر حالده
 امر وفرمان

♦ مقام والالی سرع کربیه ♦

تعریف نفس • بن مکتب حریبه دن چیقدیم
 استحقاق • اورویا به کیدوب تحصیل ایتدم
 استرحام • قدرمه اعتبار اولندی بغداد
 اوردوسنه مأمور اولندیغیم دن بک زیاده محزون اولدم
 بیان مطلب • امتحان اولوب رفیع رتبه ایله
 ایستابولده مناسب بر خدمت استیم
 بنده مکینه لری مکتب فنون حریبه ده تحصیل زماننی
 تکمیل ایله امتحان اولدوق برنجی صنفدن شهادتنامه

ایله چیقمش و سایه عنایت و ایته جناب ملوکانه ده زیاده
 کسب معلومات و مهارت ایچون اور و پایه
 کوندهر یلوب اوراده دخی کال دوام واقدام ایله
 امور عسکریه بی تمام او کرشم ایسه مده سوء طالع
 اقتضا سنجه منسوب اولدیغم الایده قدر حا کرانه مه
 اعتبار اولمیه رق بغداد اردوسنه تعیین بیوراش
 و بومعامله دن کال درجه یأس و فتور ایله دریای
 حزن واضطرابه مستغرق اولش ایدو کدن موافق
 رأی عالی آصفانه لری بیور بلورسه قوللری امتحان
 بیور یله رق ظاهر اوله جق اهلیت واستحقاق
 عاجزانه مه کوره رتبه عالیه مک ترفیع بله در سعادتده
 مناسب بر خدمتک احسانی خصوصنه مساعدده
 جلیله لری در کار بیور لاق باینده امر و فرمان

❖ فصل ثانی ❖

* مصالح عادیه ایچون اولان عرض حال حقیقه در *

بوقاروده بیان اولندیغی اوزره قبولده کور یاجک

ایشاره دأر عرضحاللرده تعریف نفس رکنی لازم
اولوب برده مطلبنی کوزلجه بیان کفایت ایدر سه ده
اقتضای تمیزه رک بعضا استرحام فقره سی دخی یازیلور

✽ مقام معالی صدارته ✽

تعریف نفس • بن بروسه اهلایسنندن و بقالم
بیان مطلب • الاجفمک تحصیلنه دأر امر نامه
سامی استرم

✽ چاکر خاکبرا برلری بروسه اهلایسنندن و بقال
اصنافندن اولوب ینه شهر مزبور اهلایسنندن
حاججی علی اغا ذمتده دکا نمدن صساتون المش
اوندیغنی ارزاقی یهاسندن الاجفم اولان بیک بشیوز
غروبشی الی ایدن بری ویر میوب هر استدکجه در او در او
مذر لر ایله وقت پکوره کده اولدیغندن و قولاری ایسه
فقرادن اولوب زیاده بکلمکه تحمل اولدیغندن اغای
مر قومک مجلس حقوقه جلیله محاکمه اولانه رق
مبلغ مر قومک تحصیلنی خصوصنی امر خراوندکار
ولایت جلیله سنه بر قطعه امر نامه صدارتینده لورینک

تصدیر واحسانی باینده امر و فرمان حضرت
ولی الامر کدر

بومثلا و الا جق استدعا زنده حکم مأموریند و بیه جک
یعنی محاکمه تقدیم اولنه جق ایسه قاج غروش
اولدیغی و ندن الاجنی ایدوکی ونه شرطله و یریه جکی
و مدتی یعنی تقدیر زمانده و یرلسی مشروط اولدیغی
یا زملق لازمدر

✽ دفترخانه عامرة امانت بهیبه سنه ✽

تعریف نفس • بن یکی شهر قضا سنه تابع فلان
قریه اهالی سندم
بیان مطلب • یکی اجدیغم اراضی یه طابوسندی
استرم

ینده لری یکی شهر قضا ساسی قریه لزندن فلان قریه
اهالی لیسندن اولوب قریه مزبوره جوارنده متصرف
اولدیغم بر قطعه چقنلاک حد و دینه متصل اراضی
امیریه دن بوزوخالی محلدن سکر دونم مقصداری
برواتی دونم مقصداری بر که جمعاً ابکی قطعه محلی

یکیدن آچوب و مذکور چفتک اراضینه قاتوب
 امش اولدیغمدن بر موجب نظام عهدہ چاکرانہ
 یکیدن ایکی قطعہ طاپوسندینک اعطاسی خصوصندہ
 امر و اراده حضرت من لہ الامر کدر .

اراضی یہ منعلق اولان استند عارده دخی حدودینی
 یعنی درت اطرافینی و مقصدارینی و بعض صفتلرینی
 بیان ایتک لازمدر

✽ اوقاف ہمایون نظارت جلیہ سنہ ✽

تعریف نفس . بن صحاف اصنافندم

بیان مطلب . الہدیغم دکانک سندینک چابوق

ویرلمسی استرم

بندہ کینہ لری صحاف اصنافندن اولوب چارسوی

کیرده واقع محل اولدن یکن رجب شریفندہ امش

اولدیغم فلان نہ مرولی بر باب صحاف دکانک کرک

معجلہ سنی و کرک ایجاب ایدن انتقال خرجنی تماما

و یرمش اولدیغم حالده ایکی ایدن بری حالاسندینی

الہدیغمندن و ونک کبی خصوصاتندہ ایشک

سور بخمده براغلمسی لایق اولیه جغندن مذکور
 سندنک برکون اول یایلوب قولر بنه و برلمسی
 خصوصنک لازم کئله امر و تندیهی باندیه و هر حالده
 امر و فرمان حضرت من له الامر کدر
 * دائرة بلدییه *

تعریف نفس • بن متوفی فلان افندیکنک زوجه شیم
 بیان مطلب • او مدن کراچینک چیقارلمسنی استرم
 * جابه لری مر حوم فلان افندیکنک حلیله سی اولوب
 بک او غانده اغا حامی سو قاغنده نومر ولی
 متصرف اولدیغیم خانه کنک کراچیسى تبعه دولت
 علیه دن مانیفاطوره جی یورکی نام کسنه یه برسنه لیکنی
 باقونطور اتو ایجار ایتش ایسه مده شمعی سنه سی
 تمام اولغله چیقارمق استدیگیمده مخالفت ایدوب جبرا
 او طور مق سودا سنه دو شهکله مر قومک حکومت
 سنیه امر یله مذکور خانه دن اخراجی مطلوب
 قطعی عاجزانه م اولغین اولما بده امر و اراده
 افندم کدر

اوود کان و مغازه کبی عقاره متعلق استمدعارده یرینی
 و سوقاغنی و نومروسی یازمق واکر وقف اولوبده
 ایشده وقفه متعلق اولورسه کیمک وقفی اولدیغنی
 و کذلک محل و نومروسی واقنضاسنه کوره شرط
 واقف و مجله و مؤجله سی بیان اولنق لازمدر
 ایشو مثالرده کوسه ترلدیکی وجهله بالکن ایکی رکن
 فقره لیله عرضحال تمام اولورسه ده لازم اولیه رق
 استرحام فقره سی دخی یازیله بیلور و بوفقره لک
 ترتیبی یعنی قنغیسی یوقاری و قنغیسی اشاغنی اولسی
 سوزک یا قیشغنه کوره در

❖ مقام والای صدارت عظمیه ❖

تعریف نفس • بن صرافانده نم
 استرحام • الاجفمی الامدیغم بکا ضرر
 اووب بوکا ضرر چنکز راضی اولمز
 بیان مطلب : ایشیمی صراف قومیس-یوننه
 حواله ایدک

چا کر کتترلری صرافاندن اولوب ملتزمیندن

احد افاندمنده جهت قرصندن التی ای وعده ایله
 مطلوب عاجزانهم اولان التمش بیک غروشک نصفنی
 وعده مذکوره حلوانده و یرمش ایسه ده اندن بری
 اوج آی کچوب نه دیگر نصفنی ونه ده نظام موجنبجه
 لازم کلان گذشته سنی و یرمیوب هر اسه تد بجه در او
 بهانه ایله وقت کچیروب حق عاجزانه مده غدرا یتک
 استدیکندن و بوکا ایسه زمان معدلت سنیه و هر حجت
 علیه صرارتیناهیلری قائل و راضی اولیه جغندن
 کیفیتک تجارتخانه ده صرافان قوعیسیوننه حواله سیله
 قالمش اولان مطلب عاجزانه سک اوج ایلق گذشته سیله
 برابر تحصیلی باینده و هر حالده امر و فرمان و لطف
 بی پایان حضرت من له الامر کدر

✽ باب ثانی ✽

✽ مکتوب بیاننده در ✽

مکتوب دخی ایکی در او در بری خطابدر که بشقه سنه
 یکیدن برشی اکلاتمق و یا صور مقدر
 اول بری جوابدر که بشقه سنه یازد یغنی مکتوبه

قازش و لوقدر ایکیسندہ دخی یازان ایله کوندر دیککی
 آدم یامر تبه ده بر بر یله برابر در و یا خود یازان دها
 بیوک و بادها کوچکدر

یازان بیوک اولدیغی صورتده دخی یا پادشاه اولور
 و یا خودغیری اولور یا پادشاه اولور سه یازدیغی کاغده
 خط همایون و فرمان و برات و منشور تعبیر اولور که
 بونلرک مخصوص قلمی و طرز و اسلوبی واردر

پادشاهک غیردی دخی صدر اعظم اولور ایسه
 امر نامه سامی و شیخ الاسلام اولوبده یازدیغی
 محزرات حاکم لک نصیبه داتر اولور سه مر اسله دینور
 بونلردن بشقه یازان کرک بیوک و کرک مساوی و یا
 کوچک اولسون هم خطاب وهم جوابده و صدر
 اعظم و شیخ الاسلام حضرتاتی دخی ذکر اولانان
 رسمی نحریر اتدن بشقه هر در او نحریراتی یازده ییلور
 انجق هر برنده معامله و تعبیرات یازنک و کوندر دیککی
 ذاتک قدرینه کوره در

یازنله حق نحریرات بر مملکتدن دیکر مملکته اولور سه

• مکتوب • واکر بر مملکت ایچنده اولان ادملردن
 برزینه اولورسه • تذکره • تعبیر اولور
 اشبو مکتوب بلرک و تذکره نیک یازلسی و کاغذ بلرک
 قیرمسی و ظر فلرنده اولان رسم و عادت تعریف ایله
 خط اسز با پیله میه جغندن استاد لرک تعالیمه حواله
 اولور

هر رتبه اصحابنه مخصوص اولان القاب دخی
 سالنامه ارده اولمغله انکدخی تفصیلنه حاجت یوقدر
 مکتوب دخی تبریک و تشکر و توصیه و تعزیه و خلوص
 و خصوص و استعلام و اقر با مکتوبنده منقسمدر
 بو اقسامک هر بری بر فصلده بیان اولور
 تذکره دخی خصوص و التماس و دعوته منقسمدر
 بودخی تدبیر اوله رق مکتوب بلرک نصکر ذکر
 اولنه جقدر

❁ فصل اول ❁

❁ تبریک حقنده در ❁

تبریک بر شی حقنده اوغورلی و مبارک اولسون دیو
 یاز یلان نحر یراته دینور

اکثر یا اوج نوع شی ایچون یازیلور • رتبه • و •
منصب • و • قدم • وزمان • بونلرک هر برینک
بشقه بشقه رکنی واردر

رتبه • و • منصب • تیریکنده هر کس استدیکنی
یازه ییلور سده علم انشا قواعدینه کوره رکنی
التیدر

مقدمه تبریک • اصل مطبی سیویلرندن اول
اکا مناسب بر فقره

تحمید • تبریک اولنه جق شیدن طولای جناب حقه
شکر ایتمک

بوایکی رکن هر حالده لازم اولیوب ترکی دخی جائزدر
بیان استیمال • مکتوب کوندر بیان ذاتی
تبریک اولنه جق شیئه لایق کوسترمک (اشبورکن
بعض مقدمه دروننده سبب صورتنده ایراد اولنور
(بودخی اول ذاتک عقلی ومعلوما تلی اولسی و پادشاهک

اکا اطف مخصوصی سیویلرندن عبارتدر
اظهار مسرت • تبریک اولنان شیدن سوندیکنی
وسوخته نک سببنی بیان ایتمک

تعظیم ابله دعا

رجای محبت • بوفقره یا سکز تبریکه اولیوب هر
در لو مکتوبه لایم اوله رق مکتوب بونکله تکمیل
ابدیلور سه ده یازنک و کوندر یلان ذاتک رتبه و قدرینه
کوره تعیرائی دکیشور

مثلاً اقراندن بر برینه محبت و اول معنایه اولان و داد
و موالات و مخادنت کی لفظ لره توجهات سنیه
و یا بیه و یا کریمان لرنک بقاسنی نمی ایدرم اولیابده
و یا خود بقاسی باینده اراده افندم کدر دینلور
واکر یازان کوچک اولور ایسه محبت برینه اطف
و عاطف و محاسن توجهات علیه لرنی استدما ایدرم
کی تعیریا یلور (واکر بیوک اولور سه خیر دعا و حب
و ولا و توجهات قلبیه و فو دیلرینی نیاز ایدرم
معناسنده فقره لرتور یلور) استبور کنلرک بووجهله
تریدی یعنی بلور لری اولیوب یا قشدیغنه کوره یوقاری
و شایغی یازیله یلدیکی کی بیوکلره رسمی اولان
تبرک اولیوبده تکلیف سزاجبایه و اقر بایه اولان

تبریک کرده ارکان معتبره کتورلد کدنصکره فضله
 اوله رقی کاتب استدیکنی دخی یازه پیاور
 ❁ تبریک صدارت عظمی ❁

مقدمه تبریک • عبودیتیم اقتضاسنجه شرف
 واقبالکز زیاده می ارزوسنده ایکن

تحمید • جناب واهب الاماله شکرل اولسون
 بیان استیهال • خیریت واستحقاق واهلیتکزه بناء
 اظهار مسرت • مقام صدارته وقوعبولان

مآموزیتکزدن جوق سوندیم
 تعظیم ایله دعای تبریک • تبریک صدارت و عمر
 وموفقیتکزه دعاسنی تکرار ایلدم

رجای محبت • لطف ومرحتکزی استرم
 باب دولتآب اصفانه زیننه قنم انتسابله اقتخار
 ایدر قوللرندن بولندیفم جهتهله دائما شرف واقبال

وسعادت حال ولی النعمیلرینک زیاده سنی ارزوونیز
 ایتمکده ایکن جناب واهب الامال تعالی وتقدس
 حضرتلرینه بوزیک کره شکرل اولسون کونش

کبی ظاهر اولان استحقاق و اهلیت و ملک و ملت
 ابد مدت حقیقه کی نیت خیر آیت اصفانه لری شهنشاہ
 قدر اگاه و شهریار کرامت دستگاہ افندی عن حضر تلمربنک
 نزد عالیء تاجدار بلرنده دخی مسلم ایدوکنه مبنی
 بوکره مسند معالی صدارت عظمی ذات معالی
 سمات اصفانه لربله کسب شرف و اعتلا ایتمش
 اولدیغی خبر مسرت اثری جمله بنده کان و بلنکه بتون
 دنیا به و علی الخصوص بو عبد کمینه بیر بایه نه ایتمش
 فخر و مباهات و تعریف اولنن شادمانی و مسراتی
 مستلزم اولدیغی جهتله همان فریضه ذمت ملوکیم
 اولدیغی اوزره خدم اولیه رقی تبریک جاه معالی
 صدارت معرضنده ازدیاد عمر و اقبال و موفقیت
 جلیلهء دستورانه لری دعاسنی تکرار و هر حالده
 محتاج اولدیغیم لطف و مرحمت و توجهات مکارم
 غایت و کالتینا هیلری استعاضه اجتناسار ایلدیکم
 محاط علم عالم ارای اصفانه لری بیوراندقده اولبا بیده
 و هر حالده امر و فرمان حضرت من له الامر کدر

✽ اقراندن رتبه تبریکی ✽

مقدمه • و تحمید • رکنلری اولیه رقی
 بیان استیصال • اهلیتکنز ایجابجه عهده کزه
 میر میراثاق رتبه سی ویراش
 اطهار مسرت • اشتم ممنون اولدم
 دعا • حق کزده مبارک اولسون
 رجای محبت • توجهاتکزی استرم

جمله عندند مسلم ویرادشره لطف واحسان خلاق
 عالم اولان اهلیت واستحقاق کریمانه لری ایجابجه
 عواطف علیه حسروانهدن بودفعه عهده
 استیصال عالیترینه رتبه رفیعته میر میرنی توجیه
 واحسان بیوراش واشبو رزده حسب الخصوصیه
 فخر وشادمانی جا کرانه می استلزام ایلمش اولغنه
 حق احق عالی نرنده تمین و مسعود و مقدمه فیض
 واقبال نامعدود اولیق دعواتک ادا و بقای توجیهات
 کریمانه لریک استداسیه تقدیم عریضه اخلاصه
 ابتدار قلندی اولساید امر واراده افندمه در

❁ تبریک قدوم ❁

قدومه دائر تبریک دخی بادنیسایه کلان برچو جق
 • ویاطشره دن کلان یو لچی ایچون اولوب
 رکفی بشدن

مقدمه تبریک • تحمیده اظهار مسرت • تعظیم ایله
 دعا • رجای محبت •

❁ ولادت تبریکی ❁

خاندان عالیبری ارکانک زیاده سی رونق روی
 جهان اولمقدنناشی بحمده تعالی برمخدوملری
 دنیایه کلمش اولدیغی رسیده سمع ممنونیت عاجزانهم
 اولدوقده حسب الا خلاص نه درجه سسوندیگمی
 تعریف ممکن اولیوب همان ذات والای منعمانه
 لرینک دهابونک کبی نیجه الطاف صمدانیه به مظهر
 ومخدوم نجابت موسوملرینک بلطفه تعالی
 خبر الخلف ومعمرا اولملری دعواتنک ادا وتکرار یله
 تقدیم معروضاتده درکار اولان قصور چاکرانه مک
 انقای وجیبه تبریک وتهنیت وسیله سیله عفوینی

و بعد ازین دخی محاسن نوجهات منعمانه لرینک
 بقاسنی استند عاید رم اولباید لطف واحسان
 افند مکدر

❁ تبریک حج شریف ❁

از کانتک تمامیه .

دنیاده اک بیوک سرمایه عمر و عافیت اولوب کشی
 هر استدیکنه بوسر مایه ایله نائل اوله بیله جکی
 هر کسک معلومی اولغله بعنایه الله تعالی برادر مکرملری
 فضیلت اولو افندی حضرت تارینک بوسنه مبارکده ایفای
 فریضه حج شریف برله آمانا سالماً محرم الحرامک
 اون بشبجی کونی در سعادت و وصولری پیام مسرت
 انجامنی طوید یغزیده خدا علیم و دانادر بنده خانه لری
 اجزاسنک کافه سنده حصوله کلان شادی
 و مسرت لسان ایله تعبیر اولور مقوله دن اولمیوب
 همان افندی مومی البهک اشبوسعی جیللری مشکور
 وجهه مز حقنده دخی ایفای مقدر و مقدر اولوق
 دعاسنی دوام عز و اقبال سامیلری مناجاتند علاوه

ایصال بارگاه رب مجید و بوجوهله ایفای امر اسم
تبریک و تسبیح ایلدیکم معلوم والاری بیوردقدہ
بعد ازین دخی صوب مخصوصانہم آثار تو جہات
کریمانہ لیلہ شادان و خاندان کریمانہ لری اعضاسنک
جملہ سنہ اولان احترام و اخلاصک لطفاً تبلیغنه ہمت
علیہ لری شاین بیوزلمق یابندہ و ہر حالہ امر وارادہ
افندم حضور تلمینکدر

✽ تبریک زمان ✽

تبریک زمان دخی بیرام و سنہ ابتداسی و سائر مبارک
کونلرہ دائر دعا در کہ رکفی درتدر
مقدمہ تبریک . تمجیدہ . تعظیم الہ دعا . رجای محبت
✽ رمضان شریف تبریکی ✽

جميع ارکانہ

اوتہ دنبرو طرف ولی التعمیر بنہ اولان خلوص
و عیودیتلہ افتخار ایدر و حق عاجزانہ مددہ دائماً حسن
نظر کریمانہ لرینی اقتضایدہ جک سبیلری آر بندہ لری
اولدیغہ جہتہ قوللغہ لازم کلان عانتی احرا وارالقدہ

الطاف سنيه لربني است دعا بورجى ادا ايتك ايجون
 وسيله ارامقده ايكن حق سبحانه و تعالى حضرت لربنك
 عون و عنايتيله تشرف اولان و بتون دنيايه مائه
 فيض و برکت و سبب عفو و مغفرت اولان رمضان
 شريفك حق علىٰ منعمانه زنده مبارك و سعيد
 و باعث فيض و اقبال جاويدا و لسي دعای مخصوصنك
 داعوات مفر و ضه ولى النعم لربينه ترديفا ايفاسيله
 فريضه تهنيتى ادا و اشبو صره ده توجهات
 عليه لربني استبقايه مبارت قلندى اولبايده و هر حاله
 لطف و عنايت حضرت ولى الامر كدر

❁ تعطيل تبريكى ❁

ر كنلرى تمام اوله رق
 هوانك زياده صبحاق اولسى او قومنه مانع
 واز اجقده ذهني خالى براتق هر درلو منافعى جامع
 اولقله حكمته غايت موافق اوله رق معتاد ايدلديكى
 كجى بعنايه الله تعالى بوسيله مبار كده دخى شوز
 واغستوس ايلرنده مكته كن تعطيل ايدلمش و اشبو

مدتده دخی کمال استراحتله وقت کچپروب کله جک
 سنه نك زمان تحصیلنه تمام صحت وعافیت تدا رک
 ایباک ز دعاسی تکرار اتادیه قلمش اولمغله حسب
 اخصوص ایام استراحتک لازمه تبریک وتسـ ویدیله
 بوندن بویله دخی زیاده سعی وغیرتله رینی و طرف
 محبانه م خاطر دن فراموش بیورلسا مسنی نمنی
 ایدرم افندم .

تعریف اولنان اصوله موافق اولیه زرق یعنی زکینلری
 اکسک وترتیبی بشقه درلو بیرام تبریکی .
 تبریک عید سعید یکیدن قرآنلش وهنوز قوت
 ومثانت کسب ایتمش خلوص رنگنی کوستردیکی
 وینده لرینه موجب افتخار وعندعالی کریمان لرنده
 کون کبی اشکار اولان اخلاص وخصوصیتیم ایسه
 بویله رسمی وعادی شیلره تنزلدن مانع اوله جغی
 در کار ایسه ده ذمت عبودیتله لازم کلان بهض
 خصوصاتده وقوعه کلان قباحتلمک عفووی
 ایچون شیئه کریمه بنده نوازیلرینه التجا به ما

(اعلی) تحریرات علیہ منعمانہ • امرنامه نامی
 کریمانه لری • احساننامه سامی ولی النعمیلری •
 فرماننامه مکارم علامه رحیمانه لری •

✽ کادی دبه جک مقامده تعبیرات ✽

(ساده) شقه بهیه لری بالوصول • ویا • واصل
 دست اعزاز • وباخود • رسیده جای وصول •
 اولهرق مأل معلوم شناوری اولدی •

(متوسط) برقطعه تحریرات علیہ لری امله زیب
 تکریم • راحه پیرای اعزاز واحترام • رسیده
 موقع ایحال اولوب عفهومی • ویا • مأل والاسی
 رهین اذعان عاجزی والدی •

(اعلی) برقطعه فرماننامه سامی منعمانہ لری
 هامه پیرای تعظیم وایحال • امله زیب توقیر
 واحترام • پیرایش دست تکریم وتعظیم اولهرق •
 وباخود • هامه ارای تبجیل واحترام اولان
 برقطعه فرماننامه سامی آصفانه لری مأل مکارم
 اشمالی قرین اذعان کمتر اولدی •

✽ تبریک جوانه مخصوص اولان رکنر ✽

(انها) کلان مکتوبک مآنی سویلک

(بیان ممنونیت) کلان مکتوبدن خوشلندیغنی

بیان ایتمک .

(تشکر) مکتوبی کوندن ذاتی مدح و ثنا ایتمک .

(مقابله) جوابده دخی قارشوواق تبریک یعنی

دعا ایتمک

(رجای محبت) اشبورکن دخی علاوه اولنه بیلور .

✽ اولکی تبریکه جواب ✽

عواطف علییه خسروانه دن بوکره مسند صدارته

وقوع بولان مأموریت عاجزانه مدن طولابی ایقای

مراسم تبریکه دائر بر قطعه تحریرات بهیه لری

بالوصول بوصورتله ظهوره کلان معامله

حقوقشناسی ومکرمتلری موجب محظوظیت

ثناوری اولغین ائذیه جیسله لری یادوتدکار و بقای

توجهات فؤادیه لری آرزوسيله نسیقه محبی ترفیقه

اتدار قلندی

✽ ایکنجی تبریکه جواب ✽

اصلا اهلیت واستحقاقم اولیوب یالکرتوجوهات
 سنیه منعمانه لری اثری اوله رق عهدء عاجزانه مه
 احسان بیوریلان رتبه وسیله سبیله انواع لطف
 والتفاتنی شامل برقطعه تبریکنامه نامی ولی الهممیلری
 رسیده موقع احترام اوله رق حق عاجزانه مه
 بووجهله واقع اولان لطف والتفات کریمانہ لرندن
 نصل سوندیکمی ونشکل ممنون ومفتخر اولدیغمی
 تعریف و بیسان نه بنده کر مشرمنده لریک المذن
 کله جکی ونه قلم کترانه مک دلی دونه جکی جهتله
 هر وقت معتادم اولان عمر واقبال سامیلری دعاسنی
 تکرار واستبقای توجوهات سنیه لر بنه ابتدارقلندیخی
 معلوم والالری بیورلقدہ اولبایده امر واراده
 افندمکدر

✽ اوچنجی تبریکک جوابی ✽

شیمه کریمه چاکر نوازیلری اقتضاسنجہ انواع
 التفات و تسطفا تله بعنایة الله تعالی قد منهادہ

وجود اولان بنده زاده لرینک تبریک قدومنی متضمن
 راحه زیب تکریم اولان برقطعه احساننامه بنده
 پرور یلری مأل و لاسی رهین اذعان کترانه م اولش
 و بو صورتله واقع اولان لطف و عاطفت
 منعمانه لرینک ایجاب ایلدیکی مسروریت و افتخارک
 بیانی نه درلو محال ایسه امر تشکرینک ایفا سنده
 درکار اولان عجزم دخی رسیده حد کمال بولنمش
 اولفله دعای عز و عافیتلرینی رفع بارگاه کبریا
 و توجهات سنید لرینک کماکان استبقا سنه اجترأ
 ایلدم اولبابده و هر حالده لطف و احسان حضرت
 عن له الامر کدره

❀ دردنجی تبریکه جواب ❀

خاصه اثر توجهات سنیدلری اوله رقی جداله نهالی
 برادرم افندی داعیلرینک بانس لامه حج شریفدن
 عودتلری حقنیده لطف و عنایه تبریک و تهنیت
 اراده سنی شامل زیب افزای جای اعزاز اولان
 احساننامه التفاتلامه لریمه آل عالیسی قرین ذهن

چا کرانه م اوله رق ایکی میزی بردن بو صورتله تلطف
 و تطیبه مصروف بیوریلان لطف و کرملری
 تأثیر یله فوق الغایه شادمان و خلوص فؤاد عاطفت
 اعتیاد برله ادا بیور دقلری دعای زیارت بیت
 الحرامه کمال صدق طوبیله آمین خوان اولدیغم حالده
 تزايد عمر و اقبال سامیلمی دعا سنک تکرار یله اکتفا
 اولنوب مجرد فریضه تشکری ایفا و هر زمان محتاج
 اولدیغیمین تو جهات بنده نواز یلرینک بقا سی
 رجا قلندیغی معلوم والاری بیورلقده اولابده .

بشبحی تبریکه جواب *

ماه حالک غره سی تار بخیله کوندرمش اولدقلری
 تبریکنامه مخلصپور یلری رسیده موقع اعزاز
 اوله رق مال والاسندن اکلاشیلان لطف و نوازش
 کریمما یشلرندن پک آشوری ممنون و شادان
 وذات والارینک بلطفه تعالی کمال عافیتله شهر
 شریف مذکور ک نیجه امثالیه مشرف و دامت
 مظهر عز و شرف اولملری دعوات خیریه میلله رطب

اللسان اولديغى عرض و اشعار و رمضان شريفك
يارين اتمامى مقدر اولديغندن حلول ايديه جك عيد
سعيدك حق و الالزنده منين و مبارك اولسى دهاسنى
بشقجه ادا ايله هر زمان اثر توجهات بهبه لرى
رجا سنه ايتدار ايلدم او ابايده ارا ده افندمكدر .

❧ النجى تبريكه جواب ❧

مكتبرك تبريك تعطيلي وسيله سويله انواع التفات
وعنايتى حاوى لطفنا واحسانا ارسال بيوريلان
تحريرات عليه ولى الهميلرينك استلزام ايلديكى
بجته و سرورك بيان مقدارى ايله بورجلى اولديغم
شكر و ثنا سنى يرينه ككتورمك المدن كله جك
درجه دن قات قات زياده بر وظيفه فوق الاستطاعه
اولغله اول مسئله ده سكوت ايله دعائى عمر و اقبال
منعميلرينه دوام و نصايح جليله پدرانهارينك حقيه
اجرا سنه سعى و اقدام قلنديغى بيانيله يقديم عريضه
چا كرى به جرات قلندي بعدازين دخى صوب
نده كانهم محاسن توجهات كر عسانه رله محسود

الاقران بیورلق باینده امر وفرمان .
 (بونلر بشقه خانه بنا ایتک . و یا صاتون المق .
 و یا صیفیه یه نقل ایتک . و بر مملکت قحح ایلک . و اولمک
 و نکاح کبی) شیلره دأرتیر بکدر دخی یاز یلور رسیده
 بورساله . طلبنه موافق دکدر .

❁ فصل ثانی تشرک حقیقه در ❁

تشرک بر کسه کندی و یا به تعلقاتی حقیقه وقوع بولان
 بر نعمتی ممنونیت ایله بیان ایلدیکی تحریر اتدر .
 تشرکه مخصوص اولان رکملر بشدر
 (مقدمه تشرک) مخاطبی تعظیمه مقارن و اصله طلبه
 مناسب بر فقره . اشبورکنک ترکی دخی جائزدر *
 (سبب تشرک) ممنون اولمان نعمتی بیان
 (تشرک) اظهار ممنونیت . و ثنا . و نعمتی حسن
 توصیف :-

(دعا)

(رجای محبت) محدود مندن پلرینه تشرک
 (مقدمه تشرک) بنده قدرت یوغیه کن انجق
 دعا کز نمره سنی اولهرق

(سبب تشکر) بوسنه شهادتنامه ایله مکتبیدن

چیقدم

(تشکر) بونک ایچون سزه تشکر ایدرم .

(دعا) عمر کز اوزون وهمتکز اوزرمده دائم

اولسون .

(رجای محبت) دائما توجهاتکزی استقم .

بندۀ مکینه لنده اصلا قدرت و لیاقت یوغیکن محضا

اثر خیر دعا و ثمره توجهات سنیه کرمفر مالی

اوله رق بوسنه کی امتحان عمومیده تحصیل اولانان

فنونه دائر ویره بیلدیکم جوابلر قرین قبول اولغله

باشهادتنامه اخراج و بوجهتله بین الاقران مظهر

استهساج بیورلش اولدیغمدن طولایی بونعمت

جليله نک طرف والای ولی اللهم یلرینه ایقای لازسه

شکر و شجاعتی ایله عمر و اقبان منعمیلری، افزون وهمت

برکزیده پدرانلری قوللرینه هر برده رهنمون اولوق

دعاسی بخاوص البال ذکر و ترتیل و رجای بقای

توجهات سابعیلری ایله هر یضه عاجزانم تکمیل

قلندی اولیایده وهر حالده امر وفرمان حضرت
ولی النعم افندم کدر .

کذالك پدرینه تشکر

- (مقدمه تشکر) خیر دعا کن تأثیر یله
- (سبب تشکر) رتبه و معاش و برلدیکندن
- (تشکر) واجب اولان شکر ایضا ایلدم
- (دعا) دعا کزی تکرار ایلدم
- (رجای محبت) توجهها تکرزی رجا ایدرم .

مجردن تأثیر دعای پدرانه لریله بو کره عهده عاجزانه مه
رتبه رابعه توجیه یله معاش کمتر نه م بشیوز غروشه
ابلاغ اولسنه و شمه کریمه شفقت و همت خیر آیت
ولی انعمیلری اقتضاسیجه بونعمت جلیله مستلزم
محظوظیت رحیمانه لری اوله جنی در کار بولنش
اولغله عهده عبودیته لازم اوله جنی اوزره کایله
ادادن عاجز اوله جفم شکر و حمدتی دلم دوندیکی
قدر ایفادن صکره معتادم اولان دعوات مفروضه
ولی انعمیلرین تکرار و زیاده توجهات مکارم غایات

والدانه لری رجاسنه اجتسار ایلدم اولبا بده وهر حالده

❖ دیگر تشکر جمیع ارکانیله ❖

سوره هایون میا من مقرون جناب ملو کانه خدمتده

بولانان بند کانه هر برینه بدرلو مکافات احسان

بیور یله جغی مثلوسا به عنایتوا یه حضرت

نظا رتینا هیلرنده مخدومم فلان بک قوللرینه ده

در دنجی رتبه دن برقطعه مجیدی نشان ذیشانی

احسان بیور لاش و بو عنایت جلیله محضا اطف

ومر حجت آصفانه لری اثر بر کزیده سی اوله رق

قوللرینی دخی ایریجه دریای سرور واقفخاره

مستغرق ایلمش اولغله بتون عمر عا جزانه می ثنای

جیل دستور یلارینه حصر ایسه م وهر نه یاپسه م

و دیسه م حق تشکر و محمدتی رینه کتوره میبه جگمدن

بو بایده عجز می بیان و همان فریضه زمتمز اولان

دوات واجلال آصفانه لری کون بکون متزاید

وافزون وسایه مر حجت واحسانلری بتون بندکان

اوزرنده ابدنمون اولوق ادعیه واجبه سیله تزین

لسان ایلدیکم محاط علم عالم ارای خد یو یلری
 بیورلدقده بعد ازیندخی میرمومی الیه بنده لری
 سار ارحیا کرده ولی النعم لری زمرة متمایزه سنه
 ادخال بیورلمق باینده وهر حالده

☆ هدیه تشکری ☆

☆ کافه ارکانیله ☆

مزاج کریمانلرینه جناب حقک بر اطف مخصوصی
 اولان جوهر داک خصالت ممدوحه سی اقتضا سنجه
 بو کره دخی طرف بند کانه مه ارسالنه عنایت
 بیوریلان هدیه بهیله لری بنده لری بی طوغریسی
 فراموش بیورمیبوده بو وجهله تاطیفه لطف
 و عنایت لری فوق الغایه منسدار ایتمکله اوزیمه
 واجب اولان تشکر و محمدتی برینه کتورمک دائرة
 اقتدارمه صیغمد جغدن چاره سز دعوات خیر بهارینک
 تکرار یله ذره شکر بی ایفا وهر زمان محتاج
 اولدیغم توجهات سنیه کریمانلرین استبقایه
 مسارعت قلندینی معلوم سامیلری بیورلدقده
 اولبایده وهر حالده

❁ مخدومك خواجه سنه تشكر ❁

اثر تربيه و همت استادانه ليله مخدوم فلان
 چا كرلى ار كان حرب صنفنه ايرلش اولديغى
 مومى اليه طرفندن تشكر اشعار اولمش
 . وبواطف جليل مومى اليه سعي وغيرتيله
 قزانش اولديغى حسن توجه و خير دعاه
 ولى الهمة بئرى ثمره مخصوصه سى ايدوكى بديهى
 بولمش . اولغله نه درجه سونديكم و نصل مقنخر
 اولديغم صوب والاي فضيلت انمارينه ايفاسنه
 مديون قالدېغم امر تشكرده دركار اولان عجزم كې
 قابل تخمين اولماغله اول مېخنده چاره سز اختيار
 سكوت اليه دعوات عز و عافيتلرين ايصال قبولكاه
 رب الانام . و بعد مادخى مومى اليه بنده لى حقنده
 شا كردانه بردوزى يه اولان لطف و عنایتلرندن
 بشقه جه همت مخصوصه لرى استرحام . ابدرم
 اوابابده لطف و كرم افندم حضرتلر نيكدر .
 ❁ الله بوشكر لك بعضيسنه جواب اقتضايه ايوب ❁

بعضتك رخی جو ابی بعینه (تیریک) اولدیغندن حواله
ایله اکتفا اولندی

فصل ثالث

* توصیه حقننده در *

(توصیه) بر آدم حقننده برشی رجاسنه دأر اول ادم

ایله کوندر بلان تحریر ائدر

توصیه نکر کنی اوچدر .

(تعریف) مکتوبی کوتورن کیمدر . و ایشی

و مطلبی ندر بیان ایتمک .

(ستایش) مکتوب کوندر بلان ذاتی مدح

و تعظیم ایتمک .

(التماس) اول مطلبک اولسنی رجالیتمک .

(اشبور کتیلرک بو ترتیب اوزره صره سبیله یازلمسی

لازم ایسه ده بعض کره) ستایش) فقره سی ترک اولاندرق

ایکی رکن ایله یازلمسی دخی جائزدر .

مقام صمدارندن وزیرایه توصیه

(تعریف) فلان افندی مجلسه تحریرات کاتبی

اولدی . و اصلزاده در .

(ستایش) سزقدر دانسگز .
 (القاس) حقنده رعایت • و معاونت ایدک •
 * مجلس اداره ولایت تحریرات کتابخانه مأمور و تعیین
 بیوریلان فلان افندی بوکره اول طرفه عزیمت
 ایش • و افندی مومی البهک ارباب اصالت و اهلیتدن
 اولدیغی خبریرلمش • اولغله شیخه قدر دانی
 و اهلیشناسی دستوریلری اقتضاسیجه حقنده لوازم
 احترامکاری و رعایتک اجرا • و امور مأموره سندن
 طولایی معاونت لازمه نک ایفاسی • خصوصنه همت
 بیوریلری سیاقده نئیقه مخصوصه تحریر و تسییر
 قلندی افندم •

❦ جده والیسنه ❦

* توصیه *

(تعریف) زکریا افندی حج شریفه کیده یور
 علماندر • حرمتنه شایاندر •

(ستایش) سزقدر شناس و عاطفتلی
 اولدیغی کزندن •

(التماس) حقیقته حرمت و رعایت ایدک .
 * بخارالی زکریا افندی داعیلری ایضای فریضه حج
 شریف نیت خانصده سیله کعبه مکرمه جانب عالیسنه
 عزیمت ار زواید کشی زاده . و اهل علم و فضیلت
 بر کوزل ذات اولاد یغندن هر یوزدن التفاته شایان
 اولسیله اول طرفه واردقده موصوف اولدقلری
 شیخه حسنه قدر دانی و عاطفت اقتضاسیجه حقیقده
 معامله جلیله قدر شناسی و رعایتک اجراسیله برابر
 استدیکی شیلرک قبول و مساعدده سی مقنای چاکرانهم
 ایدوکی بیانیله عریضه مستندی ترقیمه ایشدار
 قلندی اولباسیده و هر حالده

❁ دیگر توصیه ❁

اذن عالیلری اولور ایسه اشبوهریضه می تقدیم
 ایتک او زره خاکای والارینه یوز سوره جک
 اولان احمد اغانده لری افندمه اسکیدن انساب ایتمش .
 و چوق لطف و احسانگری کورمش . بنده کوزدن
 یواندیغی حالده بخت سیاهی مقتضاسیجه برمدت

افندمک حسن نظر زدن آبرسی جهتیه ارتق
 شمیدلرده پک مضطرب و بی قدرت . و کشتی
 دوشدیکه یردن قالقر اعتقادی کندوسنه قوت .
 اوله رق . و هر حت سنیه کزه کوه نهرک . دامن عفو
 دولتارینه صارلغه قرار و یرمشدر هر کسک
 بیلدیکه بنده پرور لکری ایجا بنجه عبودیت
 سنیه لرینی قرانمش اولان بنده لر کزدکل سائر اتجا
 ایدنلر حقلمنده بیله ممکن اولان اقتدیلکی اجرا
 بیوره جقلری بالی . و عفو و عطا جرم و خطادن
 ایلری . اولسبیله هر قوم بنده لرینک هر نه یاعش ایسه
 قباحتنک دامن هر حت سنیه لر یله مستور . و او اوجهله
 بوایکی بدینلری یردن مسرور . بیورلق بابتده امر
 و اراده حضرت من له الامر کدر .

✽ دیگر توصیه ✽

ملترمیندن محمد افندی اول طرفده . اولان
 الاجقلرینک تحصیل ایچون طرف ولی النعمیلرینه
 عزیمت ایلدیکندن . و افندی موعی الیه اسکیدن

حقوق زربکال اوله رق مقتضای لطف و عنایتلری
 اوزره حقنده کوسه تریله جک معاونت و تسهیلات
 کو یاقولمکنه اجرا یورلمش کبی اوله جغندن • قانون
 و نظامه موافق دوشه جک ایشلرنده لطف و مساعدت
 علیه کریمانہ لری ارزان و شایان بیورلمق باینده
 و هر حالده لطف و عنایت حضرت من له الامر کدر •

❁ دیگر توصیه ❁

نو ابدن مود تلو عثمان افندی داعیلری بو کره زیر
 ادائرة سنیه لرده بولنان فلان قضایسی نیا بنده تعیین
 بیور بله رق یوزسه وورمک اوزره خاکپای والارینه
 عزیمت ایتمش • وافندی مومی الیه داعیلری سائر
 نایبلره بکره میوب اهل عفت و فضیلت اولدقدن
 بشقه بتمزده قرداشلق معامله سی دخی بولنمش •
 اولمغله بونک کبیلر حقنده معامله لطفیه اجرا
 بیور بله جغنی اکرچه شبهه سزایسه ده حق
 عاجزانه مده اجرا سنه بیدریغ لطف و عنایت
 بیوره جقلری هر درلو معاملات مومی الیه دخی

مظهر بیورسی نیاز مخصوص عیدانه اولدین
 اولایده امر واراده افندم حضرتلرینکدر .
 (توصیه) مکتوبلرنده بکده جواب اقتضایتموب
 یازلسی لازم کورسه انهایله التماسک قبول
 اولدیغنی . ویاخود برعذر بیانیه اجرایی ممکن
 اوله مدیغنی یازملیدر .

❀ فصل رابع ❀

* تعزیه حقه در *

(تعزیه) برکسه به اصابت بدن کدر ایچون
 تسلیه به دئر کوندر یلان تکر براته دینور
 تعزیه نک ارکائی بشدر .
 (مقدمه تعزیت) مصیبتی سوئیلزدن اول مناسب
 بر فقره (بودخی هرشی جناب حقه امر نه ومقتضای
 فضاوقدر اولدیغنی کوسترمکدن عبارتدر .
 (تعزیت) اول مصیبتی بیان ایتمک .
 (اظهار تأسف) اجیددیغنی سوئیلاک .
 (رفع ملال) اجر ایله مکافات وصبرک لازم اولدیغنی
 بیان ایله تسلیه .

(خبر دعا) وفاتی ایچون ایسه هم متو فایه وهم
 مکتوب کوندریلان ذاته . واکر هزله ویا بشقه
 بر کدر ایچون ایسه مکتوب کوندریلانه دعا .

✽ وفات ایچون تعزیت ✽

(مقدمه) هر شی فانی . و جناب حق با قیدر .
 (تعزیت) قائن پدر کز وفات ایتش .
 (اظهار تأسّف) تأسّفی یازمغه کوز لرمک یاشی
 قویلمدی .

(رفع ملال) بیهوده اجتنق ضررلی . و صبر ایتک
 فائده ایدر .

(دعا) حق سبحانه مر حومه جنت . و سزه اجر
 و عافیت . احسان بیور سون .

بوجهانده هر جمعیت پریشان . و هر نعمت بی نام
 و نشان . اوله رفق انجق باقی و بیزوال جناب خالق
 منان اولمغله بو کره قائم پدر لری افندی
 حضرتلری ارتحال دارنیم ایلدکلی خبر کدورت
 اثری مشموع عاجزانه م اولدقده کرک مر حوم هومی

الیهک شو عالمده کی ایر بلغندن • و کرک افندمزه اصابت
 ایدن شو حزن و المدن • حسب العبودیه نصل متأثر
 ونه قدر متأسف اولدیغمی یازمقدن کوزلرمک یاشی
 مانع • ولیکن بومثلا و امر الهی به قارشو زیادہ تأسفک
 ضرردن بشقه بر اثری اولیوب صبر جمیلده ایسه اجر
 و ثواب در کار اولدیغندن محزون کو کلم افندمزنک •
 و بتون خاندان عالیلرینک • حمد اولسون صحت
 و عافیتله قانع • اولغله خدم اولیه رق افندمزنک
 دخی حکم قضایه رضا برله صبری اعتیاد بیورملری
 اخطار یله مرحوم مووی الیهک طوغری فردوس
 اعلا یه عازم • و افندمزنک نائل اجر و مکافات اوله رق
 عافیتده دائم • اوللری دعواتی یاد و تکرار و تقدیم
 عریضه اخلاصه ابتداء قلندی هر حالده امر
 و فرمان افندمکندر •

✽ جواب ✽

(تعزیت) جوابنده لازم اولان رکعتلر •
 (انہا) تعزیه به دارمکتوبک کلدیکنی بیسان ایتک

- (تشرک) مکتوبدن ممنون اولدیغنی افاده
- (دعا) مکتوب کوندرنه قارشولاق دعا
- (رجای محبت) معلوم

✽ مکتوب من بورک جوابی ✽

(انها) تعزیه یه دائر مکتوبکیز کادی
 (تشرک) بیقلش کوکلم تعمیر اولدی • بو عنایته
 تشرک ایدرم •

(دعا) کدر کورمیک عافیتده اولک •

(رجای محبت) بوندنصکره دخی لطفکیزی رجا
 ایدرم •

قوللرینی کرچکدن سوره و من غیر حد قدر داش مقامنده
 طور • اولدقلرندن تعزیه و تسلیه بی حاوی احسان
 بیوردقلری بر قطعه کرمنامه والاری محنت ایامله
 بیقلش قلب چا کرانه می یکیدن تعمیر ایدرک بنده لرینی
 هر حال و محالده اونوتوب لطف و نوازش دادرانه
 ایله تسلیه بیورمش اولدقلری طوغریسی دنیاد کر
 رعایت اونغله کمال تشرکله برابر قلبی منکسر اولنلرک

دعای مقبول اوله جفندن ذات والای کریمانہ لری
 ا کدار کونیه دن دائماً مصون • ویکال عز و عافیتله
 ممنون • اولوق دعاسنی بخله ص البال ایصال درگاه
 متعال ایلدیکم معلوم عالیاری بیورلدقده بوندن
 بویله دخی طرف مخلصانه م مسامله لطف
 و کرملرندن فراموش بیورلماق باندہ •

✽ عزل تعزیتی ✽

(مقدمه) بو عالمک حالی برقرارده طور رمز •
 (تعزیت) مأسوریتکزدن عزل اولمشسکز •
 (اظهار تأسف) تأسف ایتمدم دیسدم یلان
 سو یلرم •

(رفع ملال) قریباً منسوب او اورسکز •
 (دعا) قدرکز آرتدیغی توجها تککزک کلانی استرم
 (بو عالم کون و فساد برقرارده طور میوب دائماً
 انقلاب اوزره اوابق مقتضای حکمت ربانیه اوله رق
 هر فرقک صومی و صلت و هر کوجلیکک نه ایننده
 سهوات • اولدیغنی جمله نک ملومی اولغله حسب

القدر مأموریت سنیه لرندن استراحت بیورمش
 اولاد قلمی اگر چه ذات عالی منعمانه لرینک چوق
 لطف ونوازشنی کورمش قدیمی بنده لری
 بولندیغمدن تأسف ایتمدم دیسه م عادت چا کرانه م
 اولیان یلانی ارته کاب ایتمش اولورم . انجق بوانفصال
 بلطفه تعالی قریبا حق احق عالی لرنده واصل مرتبه
 اتصال اوله جغنی بیله رک بالکز فریضه ذمت
 عبودیتم اولد یغنی وجهله فیض و اقبال سامبری
 کوندن کونه ارتد قیبه حق چا کرانه مده دخی
 توجهات منعمانه لری برکات اولق استدعاسیله تقدیم
 عریضه خلوصوری به جرأت قلندی اولباید .

❁ جواب ❁

- (انہا) تسلیدیه دارمکتوبکازکلدی
- (تشکر) بوهمتلرندن ممنون اولدم .
- (دعا) موفقیتکز دعاسی تکرار قلندی .
- (رجای محبت) معلوم

لطفا و عنایه کوندرلش اولان کرمنامه تسلیت

علامه لاری رسیده دست احترام. و بوجهله خاطر
 نوازی و تسلیت مرا اسمتک رحمتت و واقع اولان
 همتلاری مستانم ممنونیت مالا کلام. اوله رق دعای
 بیریای موفقیت و عافیتلاری تکرار قلمتسدر عزل
 و نصب بر بریله برابره و مقدر اولدیغی زمانده ظهور
 ایله جکی امر اظهره اولسایله بوراسنه تأسف لازم
 کلیه جکندن همان توجهات سنیدلر یله دائم منتدار
 بیورملرینی نمئی ایدرم اولبابده اراده افند مکدر
 ✽ مرسل الیهک اقر باسندن اولیان برذاتک ✽
 ✽ وفاتی ایچون مختصرجه تعزیت ✽

الحاج مفتی افندی حضرتلرینک ارتحال دار بقا
 ایلدکلرینی ایشیدوب حسب الخلوص یک زیاده
 متأسف اولدم ایسه ده نه چاره حکم الهی بوجهله
 جاری اولمش اولمغله همان جناب حق مرحوم موسی
 الیهی نعمت غفرانه مظهره و باقیلاری کمال عافیتله
 معمره بینورسون دعاسایله عریضه ثناوری ترقیمه
 ابتدار قلندی افندمن

پدر زدن مخدومنه

انسانك هر وقتي بر اولوب . او تانق . و كدر . و تلاش .
 ايتك كبي شيلرده الندن كلان ايشي استديكي كبي
 ياهميه جنخي معلوم اولوب . ذات نجيبانه لرينك دخي
 بوسنه كي امتحانده بويله بر عارضه سببيله صنفكزي
 كچه مدكاري مسموع محبانهم اولدقده واقعا موجب
 تأسفمن اولش ايسه ده هر شیده جناب حتك كيرلي
 بر حكمتي اولوب بو خصوصده دخي حتكزده خير او
 اولور بر حكمت بولنسي اعتقاديله اصلاسعي و همته
 قصور ايتيه رك بنه تعالى كله جك سنه شريكلر كزه
 هر يو زدن فائتي اولدكن مأموليله دعای عز و عافيتكن
 تکرار ايفا . و طرف محبانه مزي پیام صحتكزله ممنون
 بيورمكزرجا . قلنوز او غلوم افندم

جانب مخدومدن جواب

مقتضای مرحمت والدانه لری اوزره بوسنه كي
 امتحانده صنف عاجزانه مي كچه مديكم ايشيديلوب
 موجب تأسف لری اولغين قلب چا کرانه مك تسليه سيله

دعوات خیر به لرینی متضمن هامد پیرای تکریم و ابجال
 اولان یرقطعه احساننامه پدرانہ لری قوللرینی
 فوق الغایہ ممنون و مقننر ایلمش ایسه ده چوقه شکر لر
 اولسون سایه عالیلرندہ و قتمی بیهودہ کچور میوب
 چاشدیفغم ندرسی اوله رقی پک کوزل امتحان و برمش
 و صنف ناجزانه مدہ برنجی اولدیفغم حالہ کچمش
 ایکن نامداشم فلان افندی زاده نصلسه حسب
 القدر کیروده قالش • اولغله یا ککشقله بو خیر ذک
 عالی ولی النعمیلرینی رنجیده ایلمش اولدیفغنی بو ینک
 بورجی اولان شکر و محبت • ودعوات عمر واقبان
 نعمانہلر بنه مداومتله • عرض و بیانه جسامت ایدرم
 کیفیت معلوم عنایتلر وم والاری بیورلدقده هر بار
 اثر خیر دعای پدرانہ لرندن قوللری فراموش بیورلماق
 بایندہ و هر حالہ امر و فرمان افندم حضرتلرینکدر

❖ فصل خامس خلوص حقند در ❖

(خلوص) برذاتک بشقه سنه هیچ برشی ایچون اولیوب
 بانکز شسته دأر یازدیفغنی تحریراته دبنور •

خلوصك كندیسنه مخصوص اولان ارکانی درتدره
 (مخاطبی مدح و ثنا) و زرادن اولورسه احسان
 و مرحمت و عسکریدن ایسه • شجاعت و جسارت •
 و علما دن ایسه • علم و فضیلت • و رجالدن ایسه •
 عقل • و فطانت • و لطف • و عنایت • و کوچک
 مأمور بندن ایسه • صدق • و استقامت • کبی کوزل
 صفتلره وصف ایتدکر • و بومدح و ثنارکنی اکثریا
 اینکجهی رکنه سبب کوستریلور :

(عرض محبت) بیوکاره اولورسه • عبودیت • یعنی
 قوللق • و اقران اولورسه • خلوص • و خصوصیت •
 و کوچکاره • محبت • و مخالفت • کوسترمکدر •
 (دعا) معلوم

(رجای محبت) یوقار بده بیان اولدیغی وجهله
 تهبیری هر کسک قدر و حیثیتنه کوره در •
 بومثلاو خلوص جوابلرنده دخی (انها) و (تشکر)
 فقره لری اصل مکتوب فقره لری نه علاوه قلنه رق
 رکنی التی اولور •

(انها) دخی ایکی طرز اوزره یازیلور . بری
 فلان شیئه دأر مکتوب بکز کلدی ومآلی معلوم اولدی
 بوجهتله ممنون اولدم مآئنده . ودیگری فلان شیئه
 دأر کلان مکتوب بکز دن ممنون اولدم مآئنده اووره
 وبعضا اشبور کنلره . اعتذار . یعنی مکتوب یازمه مدینه
 بیان عذر ایله عفو استمک . ونجدیث نعمت . یعنی
 کوردیکی ایولکی سو یلک کبی . وعتاب ظریفانه
 . یعنی او طرف دن مکتوب کلدیکنه کوجمک کویستر
 فقره دخی علاوه اولنور . وبورکنارک صره سی
 اولیوب یوقاری واشاغی نسق کلامه گوره یازلمی
 ممکندر

✽ وزیرابه خلوص ✽

کافه ارکانله .
 عبودیت وانسانی هر کسه سبب اقتضار اولان
 آستان معلای دستورانه لینه هر کسدن او کجه
 انساب ایتمش بندکان صدق نشانلر دن بولندیغم

جهته دعای دوام عمر و اقبال و در جای فزونی جاه
 واجلانرا یله وقت پکوری مکده اولوب انبج جناب
 حق ولی نعم افندمزی عوارض کونیه دن مصون
 بیورسون بجه مدت نامزاج و مشغول تدبیر و علاج
 اولدرق تقدیم معروضات ایله قوللق وظائفی
 اجرایه موفق اوله ماش ایسه مده بلطفه تعالی
 یاوری توجه آصف نهاریله تحصیل عافیت و ترقیم
 عرضخانه کسب قدرت ایدرک مجرد اظهار عبودیت
 و طرف سامی داورانه لرندن بربری اردنجه کوردیکم
 و توصیف و تعدادنده عاجز اولدیغم بو بجه لطف
 واحسانه مقابل شکر و شکرانده بیان عجز و مسکنت
 ضمیمه تقدیم عرضخانه رقیب ماله اجتناسار قلندیغی
 محاط علم عالم ارامی اصنافه لری بیورلدقده بوندن
 بویله دخی حق چاکرانه مده تو جهات علیه
 و زبانه لری پایدار بیورلغله چاکر کینه لری و ایه دار
 افتخار زانی باندده و

❖ جواب ❖

حق ثنا و ریده اولان حب و موالات صحیحده لربنک
 بقاسنه دائر ارسال بیوریلان شقه بهیه لری مآلندن
 استفاده اولنان معامله خاطر نواز یلری مستلزم
 محظوظیت صبی اولدیغی کبی وجود شریفلرینه
 عارض اولان فتور دخی حسب الخلوص بادی تأسف
 اولش ایسه ده حمد اولسون کسب صحت ایلدکلری
 خبری مدار ممنونیت خلوصوری اوله رق دعای
 عز و عافیتلرینی تکرار واستبقای تو جهات
 فو ا دیه لرینه ایتدار ایلدم افندم

❖ هدیه تقدیمه خلوص ❖

ذمت عبودیتیه واجب اولان ادعیه خیریه
 اصفانه لریله کجه و کوندز مداومت ایتدکنده اولدینم
 خالده اره صره عریضه تقدیمه لوازم بنده کی
 واختصاصی ایفالا زمه دن اولدیغنه • و موقع
 محصوراندن اوله رق بر مقدار تقدیمه جرأت
 قلندیغنه • بناء نگاه التفات اصفانه لرینه شایان

• وقولاری توجهات عالیہ ولی التعمیر لری بقا سیلہ
شادمان • بیورلق یابنده وهر حالده

✽ جواب ✽

طبیعت کریمه لری اقتضا سنجہ طرف محالصانه مہ
ابدال بیور یلان نوازش والتقاتی شامل بر قطعہ
تخریرات سنیه وعلاوہ بیور یلان ہدیہ رسیدہ جای
قبول واحترام اولہرق بو صورتہ عادت ہمہ کاری •
ورسم مرغوب وفا شعاری • اجراسنہ واقع اولان
ہمت علیہ لری مستلزم وفور محظوظیت خالصی
اولش • وصوبہ نعمانہ لرینہ درکار اولان محبت
صمیمیہ م اقتضا سنجہ اوصاف جیلہ ودعوات
جیلہ لری ہر زمان یاد وتذکار قلمدیغی کبی بو کرہ
دخی مع التشکر تکرار قلمش • اولغله مجرد بیان
محظوظیتہ استبقای توجهات کریمانہ لری سیاقندہ
شہہ ثنوری ترقیم قلمدی او لبایدہ ارادہ افندمکدز

✽ اقراندن بز برینہ تکلفسن ✽

* خلوص *

❁ ارکان مخصوصه ❁

(مدح و ثنا) بزی او نوتق کوزل اخلاقکره
یا قشمره.

(عتاب ظریفانه) بوکاشاشدم و سز دن مکتوب
کلمه بنده یازمیه جقدم.

(عرض محبت) سزه اولان زیاده خلوصم قویمدی.
(دعا) دعا کرده قصور ایتم

(رجای محبت) ارتق بوندن صکره بزی
او نوتما مگری رجا ایدرم.

❁ افندمله کوچک یا شمزدن بری بیغمزده بو قدر
خنوص و محبتدن بشقه قرنداشلق دخی واریکن
استانبولدن کیده لی بری کویا قولرینه
طاراش کی بتون بتون فراموش بیورمش اولمزدن
بو کیفیت نه ارمو اورونده ده متصف اولدقلری کشی
زاده لک و حر و ت و عنایتد یا قیشور اولدیغندن بو حاله
شاشمش. و طرف ساسا میلرندن کر مناعه کلمه بکه
بنده لری ده عریضه تقدیم ایتمه کی قورمش. ایسه مده

نزد عالیزنده تعریفه حاجت اولیان افراط خلوص
 و محبت کثرانه بوضو رتی اجرایه مانع اولخله بودفعه
 اصلاقصو رایتمیرك کبجه کوندز دعای دولتیرينك
 خلوص قلب ایله ادا و یوندن بویله جانب چا کرانه م
 خاطر دن چیقارلامسی ز جاسنده اولدیغمی بیان
 ایله تقدیم عریضه به ابدار قلندی اولیابده امر
 واراده افندمکدر .

❁ جواب ❁

(انہا) کو جنمش اولدیغیرك پسانیلہ اطف
 والتفاتی حاوی مکتوبکز کلدی .
 (اعتذار) قاج مکتوب کوندردم وارماش .
 (تحذیث نعمت) سزك چوق عنایتکزی کوردم
 (مدح و ثنا) کوزل خو یکره مجبور اولدم .
 (دعا) صحت و سعادتکزدماسنه . دوام ایدرم .
 (رجای محبت) تو جهاتکزك بقاسنی استرم .
 ❁ چا کرلینه کویا کو جنمش اولدیقلرینی بیان ایله
 حقمده هر زمان کورمکده اولدیغیم اطف و التفاتی

شامل راحه زیب تکریم اولان تحریرات علیّه
 کریمانه لرنده ایچمه سرزنش بیورلمش . و صورت
 حال بیوردقلری کبی اولسه . کر چکدن صوچلی
 اوله جغم در کار بولمش ایسه ده کیتدیکم کوندن بری
 لطف و عاطفته کزنی رجا . و خلوص و محسرمی عرض
 و انبا . ضمنده قایچ دفعه ذر عریضه کوندرمش
 اولدیغم حالدہ نصل اولمش ایسه شرف و صوله نائل
 اوله مدیغنی . و بو خصوصده قول کزک هیچ قبا حتم
 اولیوب بالفرض بویله برقصورم اولسه بیله معاذالله
 اونونمق و یا کوجنمک کبی اسناد اولنان شیلرک و قوعی
 افندمک بو نجه عنایتنی کورمش . و حسن اخلاق
 و معاملہ سنه دلدادہ و مجبور اولمش . بنده لری حقنده
 خاطرہ کلیه جغنی . جهتله شمعی به قدر سببنی بیلیرک
 اولمش اولمزدن طولایی عفو عالیلرینی تمنی ایدر .
 و بعد ازین بویله قصور اولنیه جغنی تأمین ابله
 دعای صحت و سعادت ترینه دوام . و توجہات
 سنیه لرینک کماکان بقاسنی استرحام : ایدرم . اولبابده
 اطف و کرم افندمکدر .

شاگردن خواجه سنه خاوص

افندمك تعليم و تربيه لری سایه سنده تمیز ایش
 قدیمی آزاد قبول ایش کوله لرندن اولدیغم جهته
 جمله ناس حقنده محض خیر اولان وجود
 پرشود فاضلانہ لریك. دائماً محفل صحت
 وعافیتده مکین . وحضور افاده لرنده نور عرفان
 و فضیلتلریك پروانه لری اولان شاگردلر کز جهان
 طوائفی حصه معرفتله کامبین . اولوق دعا سندن
 بر آن خالی اولدیغم آیدنه مجلی کبی اولان قلب
 انور لرنده ظاهر اولغله بوندن زیاده او زاتحق قاعده
 کلیه آداب و عبودیته منافی اولغین بالکز خیر دعای
 ولی النعمیلرین استر حام ایچون تقدیم عرضیه
 عبودیته اجتناسار ایلدم اولبایدہ و هر حالده امر
 وفرمان و عبید ناتوان ولی نعم افندم کدر

جواب

ذات نزا کتسمات فرزندانه لری کوچک باشنده

اولاد قلمری حالمه رشد و سعادت نشانه لری سیمالزنده
 کونش کبی تابان . و کسب و تحصیله سفی و همتلری
 مأمولدن یوزقات فراوان . اولسیله بمنده تعالی شمدی
 آثار نافعہ سیله اقران و امثالدن ممتاز . و مناصب
 عالیہ دولتده مسند طرازه اولاد قلمری کوردکجه
 بالخاصه ذات سامیلرینی ریاست سوسو دیکمندن
 نه درجه ممنون ومن غیر استحقاق داعیلری بروسیله
 جزیه اولدیمندن نصل متشکر اولدیغیمی کما هو
 حقه بیان نه و جمهله قابل امکان دکلسه بودفعه
 دخی ارسال سوی ثناوری بیوریلان التفاتنامه
 کرمزانه لری هر زمان کوردیکم الطراف جیله
 جله سندن اولغله بویله بربرینی متعاقب عنایتلرینک
 تحدیث و تشکری دخی داخل دارة بیان اوله مدیغی
 معلوم والاری بیورلقدده صوب مخلصانه مبعدهما
 دخی آثار توجهات فرزندانه لریله مباهی و مسرور
 بیورلوق منوط همت علیه لیدر افندم

✽ مریدان شیننه .

رشاد تلو کراملو باعث فیض وسعادتیم افندم
 حضرتلری .

ظلمده ضیاء و کدورتده صفا . و غر بتده رهنا . و هر
 درده دوا . اولان همت و عنایت مرشدانه لرینه
 محتاج قیو کرک کترقولی اولدیفیم جهته * غریب کدرانی
 خوش طوت افندم اشته بن کیدم * کوکل دیر لر
 سر کو یکده بر دیوانه مز قالدی * دبه رک جان دن
 ایر یلور کبی استان سعادت کزدن بو طرفه کله لیدنبری
 بش وقت عقبنده اورا دواذ کارم اولان نئی
 جملارینی غدای روح . و باعث کشفات و فتوح .
 اتخاذا ایلدیکم قلب مجلای عالم لرینه آشکار ایکن
 کمال تحسرمدن ناشی سویلکده مجبوریم کستا خلفله
 لکه دار اولدم ایسه ده تصفیة مرشدانه لر بله محو
 و نایاب . و مظهر اولد قلمری واردات وجدانیه
 و جذبات رحمانیه دن بو عبیدد بیچاره لری دخی
 حصه یاب . بیورلق بابنده و هر حالده لطف و احسان

و عبد خالص الجنان کرا متلو افند مز کدر .

❁ جواب ❁

سوی خالصانه مزه بیان مخالفتی حاوی کلان
 مودتنامه بشری مآلی معلوم فقیرانه مز اولش .
 و خالصا لوجه الله اولان اشبو و محبتی قلب
 عاجزانه مزك حب صحیحینه قارشو کلوب ظل جایه
 الهیه ده بولندر مغه لایق اعمالدن اولغله جناب
 ذی الکبری انک توفیقینه تشکر قلمش . اولدیغی بیانیله
 بعد مادخی صدق و استقامت . وسعی و اجتهاد کرده
 عزیمت . ایلمکر مأمولن ددر هر حالده عون الهی یه
 مظهر اوله سز افندم

❁ فصل سادس ❁

* خصوص حقننده در *

(خصوص) برایش ضمننده یازیلان (تحریراته)

دینوز بودخی ایکی قسمدر .

(اولکی) اکر بر ماده خبیر و بربک او زره

یاز بلورسه (خصوص) دینوز که حکومت دآره لرندن

بازیلان (تخریرات) و مجالسـدن (مضبطه)
 و محاکمـدن (اعلامات) و سائر ایش مکتوبـلری
 بوقیلدندر . و بو خصوصک رکن مخصوصی
 بوقدر

انجق بوقاریده کی تفصیل قاعده سنجه هر نه ایش
 ایچون ایسه اکالازم اولان هر شیء یازلمیدر .
 (ایکنجی) بر ماده صورلق ایچون یازیلوزسه
 اول سوالی حاوی اولان تخریراته (استعلام) دینور که
 کذلک بونک دخی ارکان مخصوصه سی اولمیوب
 انجق اولایان اولنان ماده نک زه سی ایشیه برار .
 و حکمه مدار . ایسه اورالی صورلمیدر .

❖ شق اول خصوصک امثله سی ❖

* ایچوندر *

(خصوص) مکتوبـنده خلوصه دایر تعبیرات جائز
 اولمیوب طوغری بدن طوغری به ایش هر نه ایسه هانی
 بیان ایتلمیدر .

انجق یازیلان ذاتک قدرینه کوره خطابده اقتضا
 ایدن عنوانی یازملیدر .
 (استعلام) دخی بو و جهله در

یونلرک جو ابلرنده لازم کلان (انها) ده پک مختصر
 یازلیوب ایشی اجمالاً کلاده جق قدر یازمق . و بعض
 لز و نسه کوره فلان تار یخاو دیو کلان مکتوبک
 تار یخشی وضع اولمق . اقتضا ایدر .
 ❀ قیو چوقدارینه ❀

ملفوفاکوندر یلان مکتوبلرک تیز الیدن محملارینه
 اعطاسبله فلان خالد، مقیم صرا فاندن هوجه فلان
 نامنه کشیده اولنان اون برکون وعدهلی بشبیک
 غر و ش صاغ اچقه اداسنی ناطق پولیچدنک وعدهسی
 کلدکده مبلغ من بوری الوب پوصله ده اسملری
 یازلمش اولان شیلری فلان افندییه اولان یجر براتده
 کندوسنسدن التماس اولمغله برلکنده بالاشتره
 کلدجک پوسته ایله صوب عجبانه ده اسبالنه همتلری
 مر جودرافندم .

Handwritten notes and numbers at the bottom of the page, including a large purple number '۵۰'.

✽ جواب ✽

ملفوف مکتو بلرک محللرینه بالاعطا پولیچه بدلیله
 اینه جق اشیانک ارسالی خصوصنی حاوی امرنامه
 منعمانه لری هاءه پیرای اعزاز اولمش . و مذکور پولیچه
 بدلی لیره عثمانی بوزغروشده اوله رق اخذ اوانوب
 سپارش بیوریلان اشیا دخی برموجب اراده فلان
 افندیله برلکده اشتر اوله رق پوسته یه تسلیمان . و قیمت
 یوصله سی دخی افاف . تقدیم قلمش . اولغله هر حالده
 امر و فرمان حضرت من له الامر کدر

✽ كذلك ✽

مخلص لری بوراده بولند فجه خانه عاجزی بوش
 قاهره بیهوده خراب اوله جفتدن بشته برده بکچی
 مصرفی ویرلدیکندن ماهیه سی اقتضایدن تعمیرانسه
 صرف اولنق اوزره کوزجه اقامت ایدجک . یعنی
 طشره دن کله برهای ادملرا اولیوب کنندی خانه سی
 کبی طوته جق . و ماهیه جه اذیت ایتیه جک . طالبی
 ظهور ایدر ایشه کرایه ویرلسی . و انجق برسنه لکدن

زیاده قونطور اتوایدلیوب انان ایقلر نزد والارنده
حفظ اولنسی . اخطار بله شقه محبی ترقیم قلندی
افندم

✽ جواب ✽

دولتخانه ولی النعمیلرینک شرائط معلومه ایله کرایه
ویرلسی حقیقده فی (۳) رجب . سنه (۸۷) تاریخلی
امر نامه کریمانلرینی کمال احترام ایله الدم . چوقدن
بری کرایه طالبلرظهور ایتمش ایسه ده طرف دولتلرندن
امر المدقجه ویرلیه جیکی جوابی ویرادیکی .
و بو بایده اولان صورت امر واراده لری یکن هفته
اول طرفه عزیمت ایتمش اولان مکرمه مأموری علی
افندی وساطتیه باعریضه بیان وسؤال اولنمشیدی
شمعی افندمز مسابقت بیوره رق اظهار
رضایه یورمش اولملریله اقتضاسنه باقیلوب
صورت حال همان صوب عالیلرینه انها قلنه جغی .
بیانیه تقدیم عریضه یه ایتدار قلندی هر حالده
امر وفرمان

✽ امور دولته متعلق ✽

بیجا سنجاغنک سکسان برسندسی محاسبه دفترینک
 مالیه خزینة جایله سنه تقدیمنده اعشار دفترینک
 برابر بولمسی لازم اولوب مذکور دفترلر ایچون
 هر قضایه نمونه ویریله لی خیلی زمان اولسیله برابر
 بعض قضا-الردن مطلوب وجهله کلمش ایسه ده
 بعضلردن حالا کلدیکندن بتون سنجاغه متعلق
 بر امر مهمک بویله کیروقالمسی ایجاب ایده چیکی
 جهتهله یو بایده دامن درمیان اهتمام ایدرک قضاکر
 دفترلرینک بران اول یاییلوب کوندرنس-سنه اقدام
 وغیرت اینلکز سیاقنده شقه ترقیم قلمدی

✽ جواب ✽

اعشار دفترلرینک کوندریلان نمونه وجهله سرعت
 تسویه وارساننه دأر شرفوارد اولان امر نامه
 متصرف اگر میلری رسیده موقع تعظیم اولمش
 وموجبجه قضا کاتندن بشقه اندن یازی کلنلر بریره
 جمع اولنه رق جار چاپک یا بیلان دفترلر بو کره

تقدیم پیشگاه عالیتری قلمش . والدن کار یکی قدر
مطلوب عالی به موافق اولسینه غیرت ایداش .
اولغله اولبایده

تقریر

لابسکی قضاسی داخلمده افندی چفتلکی
اعشاری کچن سنه اداره امانده هر نصلسه تحریر
واسنحصال اولنه مامش ایدوکی بوکوره قضاء
مز بوری در عهدده ایتش اولان ملتزم طرفندن
یازلغه تشبث اولندوقده ایلدیکی ممانعتدن تبین ایتش .
وبویله بسببالی مطالب سنیه دن اولان اموالک
تأدیه واعطاسنده کسه طرفندن امتناع جائز
اوله میه جفتدن اربایی معرفتیه کشف ونخمین برله
کچن سنه اعشار ینک تحصیلی دخی لازمهدن اولسینه
اجرای اقتضاسی امر واراده متصرفیلرینه متوقف
بولمش اولغله اولبایده :

شق ثانی استعمال امثله سی ایچوندر
بمنه تعالی بوسنه مبارکه اعشار ینک مز ایدوسی

زمانی دخی کلمش . واولا محملارنده مزایده اولنوبده
 صکره قرارینک مالیه خزیننه جلیله سنه بیلدیرلمسی
 نظامی اقتضاسندن بولنمش . اولغله هرقریه نک مزاد
 پوصله لری یاپیلوب . وقصبه نک بازاری کونی دلال
 واسطه سیله اهالی به اعلان اولنوب . طابلی ظهور
 ایدوب ایتمدیکی سر یعیانلوق اوزره هر قضایه بشقه
 بشقه مکتوبلر کوندرلشیدی . شمعی به قدر اقتضاسی
 اجرا ایدلمش اوله جفندن . قضا کرقریه لرینه آیری
 آیری و یا خود طوبدن طالب وارمیدر . واولدیغی
 صورتده ویره جکی بدل ندر . و یا خود کمینه طالب
 ظهور ایدوبده کمینه ایتمه شمیدر . بورالینک کوزجه
 . و بوراده دخی دیگر برمز ایدو ده ایدیله جکنندن
 وقت کچمکسزین سر یعیانی و ابسته همتلیدر .

✽ مضبوطه اوله رقی جوابی ✽

اعشار مز ایدوسی حقنده تعمیمیازیلان امرنامه
 متصرفیلری مال والاسی معلوم عاجزانه مز اولمش *
 وهمان اقتضاسی وجهله یاپیلان مزاد پوصله لری

دلال واسطه سه یله اعلان اولمش ایسه ده • بیان
 حاجت اولدیغی او زره بو رانک اهل ایسی چققی
 مقوله سندن اولوب • او یله اعشار درعه ده ایدر
 طاقدن اولماغنه کسه طالب او ایوب • انجق
 ملترمیندن فلان افندیگ بقیایا تحمیلی ایچون
 بوراده بولنان آدمی طوپدن قضا اعشارینه و یرمش
 اولدیغی بدل پوصله سی یندن التان برقطعه سند
 ایله برار لفا تقدیم قلمش اولدیغی بیان یله مضبوطه
 عاجزانه من ترقیم و تقدیم قانیدی • اول بابده
 امر و فرمان

❁ قیو چوقدارینه ❁

بو کره فلان محله کأن متصرف اولدیغمن عرصه ده
 طالب ظهور ایلدیکی باتلغرافنامه اشعار اولمش •
 و عرصه من بورده بی او یله علی العجمله صاتمق افکارند
 اولدیغمن بو بابده بردنبره رأی و یرمه حکم جهته
 اول امرده کیفیتک ایوجسه اکلا شلمسی لازم مدن
 کورنمش • اولغله ظهور ایدن طالب کیمدر • وقایح

غرشه قدر المتعینتی وارد در . واجه بی نه صورتده
 ویره جکدر . اوزون اوزادی مکاتبه به حاجت
 قلامق ایچون بورالرنک اطرافیله کوزلجه تحقیق
 و اشعاری منوط همت بهیقلر بدر .

❁ جواب ❁

عرضه دولتلی حقنده کشیده قلنان تلفرافنامه
 عاجزی به جوابا استعلامی حاوی رسیده موقع تعظیم
 اولان امر نامه منعمانه لری مال عالیسی معلوم
 چاکرانه اولمش . واراده سنیه ولی النعمیلری موجبجه
 واسطه اولان ذات ایله کوریشوب . کیفیت
 اطرافیله صوراندقه الاجق ذاتک کیم اولدیغنی
 سویلیوب . انجق جوارنده صاتیلان عرصه لری
 اعمال طوتهرق بهر ارشوننه یارمشر لیره دن
 نصفنی پیشین . و او بر نصفنی دخی کله جک مارت
 غایه سسنده و یرمک اوزره اولمقدار قونسواید رهن
 ایده جکفی خبر و یرمش . اولمغله اراده دولتلی
 نه مر کرده متعلق اولورسه اقتضاسنک اجر اسنده

مسارعت اولنه جنی بیانله عرضه چما کری تقدیم
قلندی • اولبایده امر وفرمان •

✽ درسعادتن طشیره منصرفانغه استعلام ✽

منترمیندن • مناستری فلان افندی ذمتده معلوم
عالی لری اولان خصوصدن طولایی الاجفم اولان
ش • و قدر غر و شک اداسنه برسنه وعده استمش •
وقارش • و لوق اوله رقی زیر اداره سنیدلرنده کائن
متصرف اولدیغی نام چفتلک کنی رهن ویره جک
اولمش • ایسه ده مذ کور چفتلک احوالی بنده لرنبجه
مجهول اولوب • اولاجانب عالی کریمانلرندن تحقیقی
ایجاب ایلمش اولغله • مذ کور چفتلک افندی مومی
الیهک عهدده سنیده میدر • اولدیغی حالده نه مقوله
اراضیدندر • و قیمتی نه قدردر • و حین حاجتده
صائیه جق اولدقده مشتری بوانه بیلورمی •
بورالری نیک لازم کاتلر ذن اطرافیه بالتحقیق اطفا
وعاطفه اشعارینه همت سنیدلرینی استدعا • وسیله
تأکید مخالفت اولمشدر • اولبایده وهر حالده

امر واراده حضرت من له الامر ككدر .

❁ جواب ❁

ملتزمیندن فلان افندیك بوراده متصرف
 اولدیغی فلان چفتلكك تحقیق احوالنه دائر
 شرفوارد اولان برقطعه كمرنامه والاری
 مالی معلوم خالصانه اولش . و کیفیت یلنلردن
 لدی السؤال مذکور چفتلك ملك اولهرق افندی
 مومی الیهك عهده سنده . و قیمت دخی اول مقدار
 غروشدن زیاده ایسه ده . بورالده يك او قدر اصحاب
 قدرت وزنکین ادملر اولدیغی جهتله حین فروخته
 مشتری ظهور ایدوب ایتیه جکی قطعیا معلوم
 اوله میه جیغی جوابی النمش . اولدیغی بیانیله ترقیم
 جوابنامه مخلصی به ابدار قلندی اولابده .

❁ متصرفلعدن ولایتہ ❁

• دولتلو والی پاشا حضرت تاریخك دوره چبته جقلری
 • واک او بکجه بزم سنجانغی تشریف بیوره جقلری
 • استخبار اولتمقدنشی . اسباب استراحتلرینی تدارك

فريضة ذمت عبوديت اولوب • شمدین اقامت
 بيوره جقلری محلك حاضر لمسی • ورسم استقبالك
 اجراسی • ضمنده اولامعلومات لازم كلمكين • قنفي
 كون حرکت • ونه طريق ايله عزيمت • بيوره جقلر •
 ومعبت دولتلرنده کيلر بواننه جق • اولديغنك لطفا
 تحقیقه سریمه اشعاری متمناي خاصانه اولقله
 اولبابده لطف و کرم افندم کدر •

جواب

دولت اولوی نعم والی پاشا حاضر تلرینک کیفیت حرکت
 وعزیمت لرینک استعلامنی حاوی کمال تکریم ايله الیدیقم
 تحریرات سنیه لری موجبجه • کرك حكومت
 مأمورلندن • و کرك دا بره دولتلری خلقندن اولنان
 تحقیقاته کوره • اشبو آیک بشنجی کونی حرکت • و بالکن
 مجلس اداره باش کاتبی ايله مهر دارلری افندیلرله برابر
 پوسته یولندن عزیمت • بیوره جق • و کونده التیشیر
 شاعت کیده جکلری جهته • مرکز مأموریت
 علیه لرینه اوچ کونده واره جقلری • اکلاشاش اولقله •

بیان حاله مبادرت قلندی • اولیایده امر و اراده
افندمکدر •

❁ فصل سابع ❁

* اقر با مکتوبی حقیقه در *

اقر با مکتوبی • یوقاریده کچن هر در لوتحریر اتدن
یاز یلور سده بیانچی به یاز یلان کبی تکلفلی اولز •
❁ بو مکتوبلرک دخی رکن مخصوصی اولیوب زیاده •
واتمام • مجتذده کچن قواعد وجهله مقصودینی
گوزلجه دوشسونوب کوزلجه افاده ایتمایدیر •
انجق جوا بنده انها لازم اولدیغی مثللا نه زمان
واردیغی • وضایع اولوب اولدیغی • معلوم اولق
ایچون • تاریخنی قویمق دخی رکن لازم صاییلور •
❁ اگر مکتوب یازیله لی چوق اولوبده محکمه کج
وارمش ایسه • هم مکتوب تاریخنی • وهم واردیغی
تاریخ وضع اولنور • مثلا فلان تاریخ ایله مورخ
مکتوبکز • فلان تاریخده واصل اولدی • دیمک کبی
• و یواقر با مکتوب بلرنده یوقاریدن اشاغی معناسی

مر بوط اولور سه ده • لفظا مر بوط اولوق لازم
اولیوب • برقاچ فقره ده بر کره بیتوروب یکیدن باشلامق
دها کوزادر •

❁ اوغاندن پدرینه ❁

در سعادتن حرکت عاجزانه مک ایکنجی کونی خیر
دعای پدرانه لریله محل • أموریت عاجزانه اولان
(ازمیره) واروب • مأموریت امرینی دولت اووالی باشا
حضر تلرینه تقدیم ایله ایرتسی کونی خدمت کمتزانه مه
باشلادم • بلطفه تعالی هوا بر درجه کوزل و لطیف
ایدن • کد طالع اولدقن بشقه • اوفق قلبی دخی
اولیوب • ماهتابه دخی تصادف ایتمکله • کو کرته ده
ساعت التي به قدر یوچیلرک ترکمانی شرقیلریله
اکانه رک • سایه عالی ولی انشمیلرنده (قره ده) کمال راحت
وصفا ایله وارلمش (وازمیر) نسه بر شهر عظیم اولوب •
هر شیک اعلاسی بولندیغندن شمیدلک بر کوزل
اوتلده او طور مقده ایسه مده • اسباب راحت مکمل
اوله رقی مناسب بر خانه بوا دقده نقل اوانه جنی

در کار بولنش . اولغله کیفیت وصول عاجزانه مک
 و جمله به علی مراتبهم خلوص و سلامتک . مرجه
 تبلیغی باینده امر و فرمان ولی نعمتم افندم کدر .

❁ جواب ❁

باعون و عنایت جناب باری (ازمیره) کمال حضور
 و راحت ایله و صواری مرده سنی حاوی تحریرات
 فرزندان لربنی فوق الغایه مسروریتله الدم . و دعای
 بیریای موفقیت لربنی تکرار تکرار عرض بارگاه اجابت
 ایلدم . عز بملری کبجه سی بوراده براز پویراز اشمش
 اولسیله خلیجه مراق ایتمش ایسه کده . حد اولسون
 یاز روز کاری اولغله دکره طوفندیغی اکلا شلمشدر .
 ارتق راحت اسبابی تدارک ایلد کدنص کره مکتوبده
 اهمال بیورمیوب دأما پیام عافیت کرله جمله مزی
 مسرور بیورمکر مستر جای پدرانهدر . اوغلو م افندم

❁ اوغلندن پدرینه ❁

برادرم حسنی بک بند لربنک مکتبلرک اشبو ته طبلی
 هنکامنده طرف عاجزانه مه ارسالنه مساعدده

بیوریلہ جنی قہو چوقداری بندہ لربنک تحریر اتندن
 استبشار اولمش . ومیرمومی الہک بو طرفہ کلمسنده
 ہم تبدیل هوا . و ہمدہ تنزہ ایتمش اولہ جنی . و برسندہ
 دنبرو بر رمزہ اولان نحسردن آزادہ اولنہ جنی
 جہتلہ فوق الغایہ موجب ممنونیت عاجزانہم اولمش
 ایسده کراچی و منزل حیوانلربیلہ عزیمتدہ بک زیادہ
 زحمت چکہ جکندن . بورادن ضبطیہ و آدم ایلہ برابر
 مخصوصا (اکرلی) حیوان کوندربلک اوزرہ . اورادن
 حرکتی کونی (تلخراف) کشیدہ بیورلسنی . واندر ون
 و بیرونہ اولان سلامنک صرہ سیلہ تبلیغنی استرحام
 ایدرم . اولنابندہ و ہر حالده .

❁ جواب ❁

فی (۲۳) جادی الاخرہ * سنہ (۸۷) تاریخیلہ مورخ
 و فلان تاریخده رسیدہ دست ممنونیت اولان
 تحریرات سنیہ فرزندانہ زلمہ برادر لربنک اورایہ
 عزیمتی کونی . آدم . و حیوان . کوندربلک اوزرہ تلخراف
 چکلمسی افادہ اولمش . و فی الواقع مومی الہک سزنی

کور مکہ پک ارزوسی اولوب . براز تحافتی جهتیه
 کیدوب کاشده وجودجه خیلی فائده مأمول اولغله .
 اشواملنه مخلصلمری دخی موافتت ایدرک . کیفیت
 یکن هفته صوب والارینه اشعار فلمش اولمسيله
 شمدی به قدر تفصیلی معلوم والاری بیور یله جغندن
 وادم ککوندیرلک خصوصی دخی پک اصابت
 اوله جغندن . ان شاءالله (رجب) شریفک اون بشنده
 حرکت ایدن (وارنه) واپور یله عزیمت ایده چکی .
 وجهله نک جداواسون عافیتده اولوب علی مراتبهم
 عرض خلوص وسلام مخصوص ایلدکاری . بیانیه
 شقه محبی ترقیم قلندی اوغلم افندم .

والده سندن اوغلنه

نور دیده حسرت کشم اوغلم افندم
 بر ایدن بریدر طرف فکر دن مکتوب اله مد یخمدن . و یکن
 کون برادم کلوب بر قوطی (بال) بر اقوب مکتوب
 یوقدر دیرک چیقوب کتدیکنندن . بدرجه مراقی
 وافکار ده قائم که کیمجه کوندز حضور و آرام

قالمدی • هوارك سرد اولمسیله پوسته واپوری گلدیگی

خبری النوب برازمتسلی اولمش ایسه مده (بال) کتورن
 ادم مکتوبك نه دن ناشی اولدیغنی سوئل-یوب
 کیتدکد نصکره بردها گلدیکندن • بوده بشقه جه
 اندیشه اولمش-یکن • هله بزم احد سوقاقده راست
 کله رك ایوجه سؤال ایلدکده • کندوسی سز بولده
 راست کلوب برکوبدن المش اولدیغکز مذکور (بالی)
 مر قومه تسلیم کوندرمش ایسه ~~کنده~~ • مکتوب
 یازمق ممکن اوله مدیغنی واستا نیولده کندو سنک
 ایشی چوق اولمغله کلوب اکلاده مدیغنی • بیان ایتمسیله
 جناب حقه هزار تشکر • وعمر و عافیتلری دعاسنی
 تکرار ایلدم • بوندن بویله دخی نه در او اولورسه
 مکتوبك اره سنی کسمیوب قلب محزونمی تسلیه
 بیورملرینی نیاز ایدرم • بوراجه حمد اولسون جمله
 عافیتده اولوب برادر لک • و خلا یقلر • انکرینی
 او پرل اوغلم افندم •

جواب

شفقتلو حقیقتلو والده عزیزم افندم حضرتلری
 طرف عاجزانه مدن مکتوب الهمدیغکنه (وبال) کتورن
 آدمک مناسبتسزلکنندن مر اقدده قالمش اولدیغکنه
 بیانیه جمله نك تبشیر عافیتنی مشعر . فلان تار نخیله
 برقطعه تحریرات مادرانه لرینی زیاده ممنون اوله رق
 الدم . مکتوبک اول صورتله اراسی اوزامسنه سبب
 کرچکدن پوسته واپورینک کیده مامسی اولوب .
 بنمده حسب الایحساب قضالره چیمهم لازم
 کلوب . کیدرکن برمکتوب براتمش . و صکره اقتضاسته
 کوره برای قدر اکتمش . اولدیغمدن نشأت ایتش .
 ایسه ده . بولده اول آدده راست کلوب کویلرده
 وعافیتده اولدیغمی خبر ویرمسنی تنبیه . و اوک محلی
 تعریف ایتش . ایسه مده . سرسملاکنندن او قدر
 بجزه بیلش اولمغله . واقع اولان قصورمک عفوینی
 استرحام . ایدرم . ارتق موسمجه . وایشجه . بلاطفه تعالی
 برمانع اولیه جغندن هر هفته عریضه ده قصور اولن

ایسه ده مکتوبك (اجننه ده) قالمسی و پوسته ده ضایع
 ولسی . و یاخود بولنامسی . احتمالری دخی اولغله
 اوبله واهی افکاره ذاهب اولدوق مر افده قالملمری
 دخی عاجزانه اخطار . و هر نه قدر دکرلی شیء
 دکلسه ده بورانك محصور لندن بر مقدار
 تقدیمه اجتسار . قلندی . برادرلک کوزلرینی اوپر
 و خلیتقره سلام ایدرم . تبلیغی باینده لطف و احسان
 والمده محترمه م افندم حضرتلر بنکدر .

✽ حرمندن مکتوب ✽

معروض جاریه لریدر که

اون بش کوندن بری بک برادریم بنده لری بعض
 تعمیرات ضمنده یالی به کیدوب قالمش اولدیغی کبی
 قپو چوقدراری بندلمری دخی هیچ اوغرامدیغندن
 تقدیم عریضه ده قصور اولمش ایسه ده کینلرده
 ایکیسی بردن وارد اولان کرمنامه عالیترینک جوابی
 اول زمان کوندراش ایدی . اشته شمعی به قدر طرف
 منعمانه لرنندن دخی تحریرات اهد میغمزدن بوبله اراسی

او زامسی و ابکیسی بر بیره کلمسنگ سببی نه او لدبغی
 بیانه مدی انجق مطلوب عز و عافیتلری او اوب •
 بودخی قپو چوقدارینه کلان امر نامه لزندن
 استبشارا و لمغله • درگاه کبریا به حد و ثنا • و دعوات
 • فروضه لری تکرار ارادا • قلندی • تقدیم اوانه جق
 اوفق تفک شیلر و ارایسه ده برادر م بنده لری پوسته
 ایله تکلفلی اولور • بقینده کیده جنگ برادم ایله
 تقدیم اولمسی مناسبدر • دیو توقیف ایتش • و خاصه
 خاکپای سامیلرینه یوز سورمش • اولدبغی • و خدیجه
 جاریه لری هر هفته بک پیام بکانه کوندرمش • دیو
 صورشددر مقده ایدوکی • معلوم ولی النعمیلری
 بیوراندقه هر بار پیام مسرت انجام عافیتلریله
 جمله حزی دلشاد بیورملری استدعا سیله تقدیم
 عریضدیه جرأت قلندی • اولاباده و هر حالده •

✽ جواب ✽

فی (۳) رجب (۸۷) تاریخیه مؤرخ بعض افاداتی
 متضمن کلان تبریرات عصمت کزینلری مآلندن

جمله کز نه عافیتی استفاده اولغله • آشوری مسرور
 اولدیغم حالده دعوات خیره لرینی تکرار ایلدم •
 برادرلری سعادتلو بک افندمزک تحریرات خصوصنده
 طوغریسی ابدل بیوردقلری همتدن طولانی نصل
 تشکر ایده جگم بیلیم • قیوچوقدارینک دئاقوناغه
 اوغرامسی کندوسنه تنبیه اولدیغی کبی • بو کره
 دخی تکرار ایلمشدر • مکتوبلرک مشوش وارمسی
 پوسته نک نظامسز اغندن نشأت ایدر • ودائما واقع
 اولور مواددن اولغله مراق بیورمالیدر • ارسان
 بیوریله جق اشیا هر نه ایسه زیاده تشکر • ویرودینه
 انتظار ایدرم • نور دیدم • کریمه • مه بوراده
 کوندره جک مناسب برشی اولماغله بو کره باپو لیچه
 بشبک غروش کوندر بلوب • قیوچوقدارندن اخذ
 اولدقده مناسب برشی انهرق باباک کوندرمش
 دیو • کندوسنه ویرلمسی • و میرمشار ایله حضر تلرینک
 خاکپای عالی رتبه یوز سوردیکمک افاده سیله • درت
 کوزایله بکلمه کده اولدیغم خبر مسرت اثر صحت کرله •
 متتدار بیورملرینی نینی ایدرم اغندم •

بر درندن برادرینه

بچیده تعالی و خود عاجرانهم صحت او زره او ادیغی .
 و معلوم عالی دادرا ناری پیورلدینی . و جهله . یوسنه
 رمضان شریف او زور کجه لره تصادف ایلدیگی
 جهله . او رجک اصل از حتی اولیوب فقط طشره .
 رمضان استانبول کبی اوله میه جغندن . بر از جان
 صیقه یاور سده مأموریندن بولنان ارقداشلر ایله
 وقت کچورلاکد . و بطفه تعالی . عید سعید . دخی ایگی
 کونه قدر کلمه کده اولمسيله . رم تعالی امثال کثیره سنی
 بانعافیه مشاهره ابله حق والای تعمیرلرنده . سعود
 پیورسون . ثمره اطف و تو جهات سذیلری اوله رق
 کچنلرده طرف عالی ولایت ناهیدن حق جا کرانه مده
 انها و التماس پیوریلان رتبه ثامه نک . رؤسی . کلش
 اولغله . بونک ایچون مخصوصا از کلرینی او پر .
 و کچنلرده اوتانه رق رجا یتش اولدیغم ائوا . و اشبانک
 شماری به قدر ارسال پیورلش اولدیغنی بیلدیگیدن .

بوندن طرلابی دخی ایریجه تشکر ایدرک ایجلی طشلی
 رسم سلامک صره سیله تبلیغنه عنایت سنیله لرینی
 استرحام ایدرم .

❁ جواب ❁

حاولیله تشرف اولان عید شریفک تبریکتی . و حردا
 له تعالی عافیتده اولدقلری . تبشیر یله عهدۀ
 استیهارینه توجیه بیور یلان رتبه ناله تک تشکرینی .
 حاوی . فی (۲۹) رمضان . سنه (۸۷) تا . یخیله
 مورخ ائمه زبیب احترام اولان برقطعه تکریرات مکارم
 غایات دادرانه لرندن استفاده ایلدیکم ممنونیت واستبشار .
 اسان قلم ایله ادا اولنه جق کبی دکلدرد . عید سعید .
 مذکور جق عالی برنده دخی تمین و مسعود . و نیجه
 امثالنی بالعافیله ادراک ایدرک جمله من مظهر لطف
 معبود . اولوق دعواتی آیریجه اء . وبالخاصه رتبه
 بهیه لری انشاء الله نیجه بیوک مرتبه له مقدمه
 اوله جغنی نمنی . و تهیتله . خیر عافیت لرندن درگاه باری به
 عرض تشکر و ثنا . قلمشدر . رمضان شریفدن مقدم

سپارش • و بگو که سؤال بیورد قلمی • البسه • و اشیاء •
 سائر الدن کلدیکی قدر بکنند مکه او زه نوب تمیزجه
 اولسنه غیرت ایدرک • و مقبوله کچه جکنه کوه نهرک •
 ماه من بو رک او بشنده کوندرمش • اولغله شمدی به
 قدر واصل اولمش • و پیام عافیتلرینک تبشیر یله اشیاء
 مذکورهنک کیفیت وصولنک اشعاری • همت علیه
 دادرائه لرینه متوقف بولمش • اولغین • اولبابده
 اراده افندم کدر •

(اشبو مکتوبلر تبرکات فراشیت مکتوبیله تذیل اولمشدر)

• فضیلتلو زهادتلو افندی • جمیل الشیم حضر تلمری
 صوب محاصی به سزا وار یه ریلان موالات
 شربقدرینک بقاسنی • و مکه مکرمه (یا خود مدینه
 منورده) حائر اولدیغم فراشیت (یا خود زورق)
 خدمت سنیه سنک و کاله حسن ایفاسنه همت بیوردیخی
 افاده سنی شامل (تخریرات) و (هدیه) متبرکه
 بجازیه لری • بالوصول ممنونیت و غیره حصوله کیش •
 و خدمت مذکورهنک کماکان اداسیله حق ماجزانه مده
 خیردعالری بیدریغ بیورلیق تمیسیله (شو قدر غر و ش

هدیه ناچیرته م افغا کوندراش . او اغین لصدنا
 قرین قبول بیو یله رقی . بعد ازیندخی تو جهت
 به در یله صوب مجبانه من دناشادیو رلیق . مسترجای
 خاصانه مرزا اهنده .

✱ تدیل تذکره بیسانه در ✱

(تذکره) نک تعریفی یوقاریده کچدی .
 انجق اقسامی اولار (خصوص) و (التمس) و دعوتک
 هر یی رفته ده ذکا انور .

✱ وضعه اوی خصوص تذکرسی ✱
 * حقنده در *

(خصوص) تذکرسی بیاغی (مکتوب) کبی او اب
 یاز یله جق ماده هر نه یسه صورده جق یری قالمیه جق
 صورته کوز لجه اکتلا لیدر .
 جواب . یاز یله جق اولورسه ، (اگر تذکره نک سند
 ایدیلوبده صاوانمسی لازم کاورسه . بشقه کاغده
 یاز یابو عاده (مکتوب) انماسی کبی کلان
 تذکره . نک اجالامانی بیسان اولمالیدر .

و کرصاور نمسی فتضا یتمز یسه کلار . تذکره . نک
 برایکی بریق اشاعیسنه فارشوانخی یازیلور .
 بو حالده . انها . اقتضا ایتموب یالکرتذکره کرک مآلی
 . ویا خود مآل اشعار کزاکلاشلدی . دیمک کفایت
 ایدر . و . تذکره . نک درونی تمهیر اولغیوب امضا
 ایدیور

❧ تذکره ❧

اشبو تعطیل هنکامنده قواعد مطالعہ سینه مشغول
 اولیوب . برازده اکلنجه ایله راحت ایتمک مراد
 ایلدیکمسر . نزد عالیبرنده فلان کتاب نسخدسی وار
 ایسه . لطفًا حامل ورقپاره حاجزی به تسایما
 ارسالی وابسته همت علیهدر یدر افندم

❧ جواب ❧

اشبو تذکره علیهدری مآلی معلوم بندکی اولمش .
 و کتاب مذکورک خطی براز او یغونسز یسه ده
 اصلرینه امتالامع القصور تقدیم قلمشدر . افندم

❁ تذکره ❁

بوکره فوق العاده بعض مصارفك ظهور بنه مبنی
 الحقیقه لزوم کورنش . واسهام عاجزینك برایکی
 ماهه قدر انچه آنمسی مأمول بولنش . اولمغله ذات
 عالیبری اوز قرداشم کبی اولد قلدنن . اگرچه نزد
 والالرنده موجود فضله الحقیقه اولوبده شدیلک لزومی
 یوق ایسه . لفا تقدیم قلنان تقسیط کاغدرلینک
 توفیقیه حاوی اولدیغی مقدار الحقیقه اعطا
 واحسانی منوط لطف عالیبریدر افندمز .

❁ جواب بشقه کاغده ❁

بیمزده کی قرداشلغنه بناء بودفعه لزومی اولان
 بر مقدار الحقیقه اعطاسنی آمر تقسیط کاغدرلینک
 لقبیه وارد اولان تذکره والاری مالی معلوم
 چاکری اولدی . ذات عالیبرینک اقراری وجهله
 تعلیمز برکمال اولدیغندن سزه عاقد اولان هر بز
 ایش قولکریک دیمک اولمغله اصلا تکلفه حاجت
 اولیه رفق امر بیوریلان مقدار مبلغ انا بنده لرینه

تسایما کوندرلش . و بزجه اولیه بیانجی کبی
 تأمینات اقنضا ایتیه جکندن تقسیط کاغذاری
 دخی اعاده قلمش . اولغین اولیاده اراده افندم کدر
 * تذکره *

تکفور طاغلی عائشه قانینک کتوردیکی
 شیردن تو کمدن بزده المق ایچون اکر بو کونلرده
 سزه کلورسه لطفایانه بریسه قاته رق بز
 کوندرلشی رجا ایدرم افندم

* جواب *

مال تذکره معلوم عاجزانه اولدی مزبوره اوچ
 کون صکره بز کله جک . و اصهارلدیغمز تازه
 و کوزل صوجقلردن دخی کتوره جک ؛ اولغله
 ان شالله کلدکده سودننه ابله کوندر یرم افندم

* تذکره *

جناب حق افندیلمی عافیتده دائم بیورسون
 بو کونلرده براز راحتسز اولدیغمدن تصحیح مزاج
 ایدنجیه دک قلمه کله میه جکندن ولی نعم افندی

حضرت تالری نه لطفاً تبلیغ بیورلش استرحام ایدرم
اولبابده اراده افندمز کدر .

❁ تذکره ❁

یکنلرده احسان بیورلش اولان شو قدر غریش
به کره مع التشکر تقدیم قلمش اولمغله و صوانک لطفاً
اشعاری باینده امر واراده افندمز کدر .

❁ جواب ❁

اشو تذکره علیه لریله مباح مرقه متماما
کلمش . و قوللری نه شمیدلک لزومی بوغیکن مزاج
دواتلری اقتضا سنجه تعجل بیورلش . اولدیغی بیانیه
ترقیم جوابه ابتدار قندی افندمز .

❁ تذکره ❁

مقدما احسان بیوریلان کتاب ایله سایه عنایتلرنده
خیلی استفاده . و بو کره درس وقت یاقلاشمش اولمغله نه
سوی سامیلرینه اعاده . قلمش اولدیغی بیانیه تذکره
عاجزی ترقیم قندی افندمز .

✽ جواب ✽

مأل اشعار والاری معلوم اولمش . و کتاب مذکور
دخی کیش . اولغه له معالتش . کر جوابه ابتدار
قلندی افندم .

✽ تذکره ✽

فلان محلا کأن کر خانہ لریک مسـتأجری
قرنطور توسی مدتی تمام اولدقده چیتہ جغی
خبر ییش اولغله . مذکور خانہ بنہ کرایہ
ویریلہ جک ایسه احبادن بریمی طوته جغندن
قاج غروشہ ویریلہ جک . ونه قدر مدت مقاوله
اولد جغنگ . اشعاری وابسته لطف و کرملریدر
افندم .

✽ جواب ✽

مأل اشعار والاری معلوم چا کری اولمش .
ومذکور خانہ بنہ کرایہ ویریلہ جک ایسه ده .
یاپیلہ جق رلری اولوب . کوز لجه تعمیر اولمنق اوزره .
هم التي ابلغی پیشین ویرلک . وهمده بجدید

اولد جغندن . اسکی بدانه . یوزغر وش . دهاضمله
 ماهیه درت یوزغر وشه . اولق اوزره رسنه لکی
 قونطور اتوایدیله جک اولغله . موافقت ایلدیکی
 حالده طالبک کلوب بر کره کورسی خصوصتک
 کندوسنه تبلیغی باینده اراده افندم کدر .

﴿ قطعه ثابیه التماس تذکرسی ﴾

* حقه در *

(التماس) تذکرسی بشقه سنک استدیکی شیئی رجا
 ضمننده یازیلان (تذکره) در . طرزی (عرضحال)
 کبی اولوب . رکنلری مطلب صاحبنت تعریفیه
 اسمنی . واستحقاقنی . وایشنه کوره شایان مرحمت
 اولدیغنی . بیان ایله . تذکره . کوندریلان ذاتی .
 مدح . ومطلبی رجادن . عبارتدر .
 اشبو ونوع تذکره لرا کثریا . رسمی . وعادی .
 اولدیغندن جواب یازلیوب مکر یازن پک مرعی
 الخاطر اولوبده ایشیده التزام ایتمش اولورسه
 . باقبول . ویا اعتذاری . حاوی جواب یازیلور .

❁ تذکره ❁

بروسه لی افندی ذاتا اشرف و خاندانند
 اولدیغی حالده حسب القدر شمدی بی قدرت اولوب
 محرومی فلان افندی بندولرینک مکتب سلطانی به
 بلا اجرت مرحه قبول یورلسنی مقام عالی
 نظارتینا هیلرندن باع صحت استدا عایتش ❁
 و کندوسنک مرحمت ایدیله جک حالده اولدیغی
 نزد چا کرانه مده دخی معلوم اولوب ❁ بو مثل اولر حقنده
 مساعده جلیله آصفانه لری اسر کیمیه جکی
 اشکار بولمیش ❁ اولغله ممکن ایسه مطاوبنک
 استحصانه بتدریغ اطف و عنایت یورلق یابنده
 و هر حالده ❁

❁ جواب ❁

مال اشعار والاری معلوم ثنوری اولمش
 و مکتب مذکورده شمدیلاک اچیق محل اولیوب
 ایلموده التیق اوزره دفتر مخصوصنه قیایا بتدیرلمش
 اولغله اولباسده اراده افندمکدر

تذکره

افندی داعیلری معلّمه ننه نوایدن چیقمش •
 و طرف مجاهدده متعلق بولنش • اولدیغی جهته •
 اهلیت • واستقامت • و کوزل • اخلاق • وسیرت •
 اصحابین ایدوکی معلوم عاجزانهم اولوب • لیافت •
 و کشی زاده لکنه کوره برأ موریتله قایلسی •
 شان عالی قضاة دین اکن هر نصلسه سمدی به قدر
 قالمش • و مومی الهمک بشقدسی کبی طو تلیوب محلی
 یقین و معاشی ادرسنه الو برر بر نیابته مسرور یقی
 مستازم ممنونیت اوله جنی در کار بولنش • اولغله
 کیفیت ذات عالی حضرت فتوا پناهی به بالافاده •
 اراده علیه لریک صوب مخاصی به اشعاری • منوط
 همت بهیه لر یدر •

تذکره

تبه دن محمد افا ایشکزار • و صداقتلی • بنده لری
 اولوب بوشده • و ل ضرورتده • قالمغه ما موریت
 دولتره جهته ایجابی واراسه هر قومک خدمت

عایه لرینه قبول بیورلمسی • منوط امر و اراده
سینه لریدر افندم

تذکره

مخدوم نجابت موسو ملری جدی بکک چو جعلق
حکمنجه بیلجه رک بر صبح ایش • ایسه ده • حقنده
اجرا بیور بلان معسامله • تهدیدن متأثر اوله رق
پردھا رضی عالی ولی النعمینرینه مغایر حر کتده
بولنمساغنه عزم ایش • اولغله مقتضای شفقت
وعنایتلری لوزمه میرومی البهک خاطر ناچیزانه م
ایچون • بوسفرکی صوچنک عفوینه مساعده
بیورملرینی استرعام ایدرم اولبابده امر و اراده
افندمکدر •

تذکره

مرکز پوسته مآوری افندی
بتده لری سایه اطف وعا طفتلر نده متهم ایسه ده
جواق چوجق صاحبی اولغله • معاشنک یتشم دیکی
جهتله ضرورت چکد یکندن • وافندی مومی

اليهك طرف بندكانه مه مناسبتي بولند يفتندن .
 معاشي دها زياده جه بشقه بريره تحويل مأمور يتيله
 ايگهن بردن . مسرور بيورلمق باینده امر واراده
 افندمکدر .

❁ جواب ❁

مال تذکره سنیه لری معلوم چاکرانهم اولدی .
 فی الواقع افندی مومی اليهك معاشی دون اولوب .
 تحویل مأمور يتيله مسرور يتی بنده لرنجه
 دخی ملترم ايسه ده شمديك اچيق محل اولماغله
 ان شالله تعالی مناسب بر محل اچلدقده اول باول
 مومی اليهك ويريله چکی بيانيله ترقيم جوابه ابتدار
 قلندی اولبايده امر واراده افندمکدر

❁ قطعهٔ ثالثه دعوت تذکره سی حقننده در ❁

دعوت (تذکره) سی دخی دیگر تذکره رکبی اکثریا
 جواب اقتضا ایتیب رکینلری سبب دعوت .
 ودعوتدن عبارتدر .

بعض کره جواب لازم کلدیکی دخی اولور

❁ تذکرہ ❁

بکرہ تعالیٰ مخدوم چاکری فلان بك بندہ زینک ماہ
 حالک سکرنجی پنجشنبہ کونی جمعیتی استحضار
 اولان عقد نکاحندہ افندمکزک دخی اطفابولمیرینی
 امثرحام ایدرم اولبابدہ احسان افندمکدر *

❁ جواب ❁

مأل اشعار والاری معلوم عاجزی اولدی رجم تعالیٰ
 مبارک بیورسون • اشبو جمعیت عقدده بولنق
 بندہ زینک دخی اشوری امل ایسه نہ • اول کون کوراسی
 لازم اولان برایش ایچون اسکداره کچمکه دخی
 مجبور اولوب • انجق هم اورایه کیدمک • وهمدہ جمعیت
 مبارکدن محروم قالمق • اوزره • اگر وقت مختار
 ارکن ایسه جمعیتده بولنوب صکره اورایه کیتسم •
 ویاخود کچ ایسه اسکداردن عودتده کلوب بولتسم •
 ایکی مطاب بردن حاصل اوله جفندن • هر قدر
 ادب سزک ایسه ده عفو عالیله بنسه مغرور وقت

مخارک اسفسارینه جرأت قلندی • اولبابده
 وهرحالده •

تکرار جواب

مأل جواب والاژی معلوم خانصانهم اولدی • وقت
 مختار افشام اوسنی ساعت طغوز راده لرینه اولغله •
 عودتده تشریف بیورلاق ممکن اولدجنی • معلوم
 سامیلری بیورلقدده اولبابده امر و اراده افندم کدر •

تذکره

جارشودن بعض اوفق تنک له جفمدن • وذات
 عالیبری هر شیئک نفیسنی بیلوب اهون الدقلرندن •
 انشاءالله برمانع اولدیغنی حالده برلکده عزیمت اولتمق
 اوزره یارین بنده خانه لرینی ارککندن تشریفه
 رغبتلری • مسترجای بند کانه مدر او ابابده •

تذکره

ماد حالک او چنجی جمعه کیمده سی بنده خانه لرته
 اقربا و بعض احباب اولدیغنی حالده منظومه شریفه

(مواد نبوی) فرات ای دیله چکندن • نائل اجر و مؤبان
اولق صمنده بنده خانه لری طعمدن اول تشریف
بیورلق اوزره اختصار و نیازه ابتدار قلندی افندم •

تذکره

بلاطفه تعالی کریمه م رابعه جاریه لرنک یارن اقسام
عقائد ختمی جمعی اول ذات عفت کزین لرنک تشریف
موجب افتخار من اوله جغندن نور دیده لرم خانم
قرنمله برابر تنزلا کجه قائمق اوزره تشریف لری
آشوری نیاز ایدرم او ابایده احسان افندیجه کدر

تذکره

بعنایته تعالی اول بهارک حلوائله کزیم موسمی
کلیش • اولغله برابکره کاغذ خانه یه عزیمت اولمق
اوزره رغبت بیوریلورسه اقتضا ایدن شیار من غیر
حد حاضر انمش • اولدیغی جهته لطفسا او کجه
بنده خانه لری تشریف • و بووجه له عبد کینه لری
تذکیف • بیورلق بانده امر واراده افندیجه کدر •

❁ جواب ❁

سایه ولی اللهم باینده کرمک واکلمک اوزره . اشبو
 اراده نامه لری قوللرینی تشکرندن عاجز اولور
 مرتبه ده ممنون ایتش . ایسه ده نه چاره طالع معکوسم
 مساعده ایتیه رک کورلمسی لازم بعض مصالح
 ظهور ایتش . اولغله احسان علی الاحسان اولوق
 اوزره . ممکن ایسه کله جک هفته به براغلمسی . قرین
 مساعده جلیله بیوراق یابنده امر واراده افندمکدر

❁ تکرار جواب ❁

کرمکدن مقصد انحق افندمک معیت شرفنی قرانمق
 اولغله بو هفته مانعلری بولندیغنی صورته اراده
 سنبه لری موجبجه کله جک هفته کیدمک دها
 مناسب اوله جنی معلوم والاری بیورلدقمه اولبابده

❁ تذکره ❁

خده تنده بولندیغم فلان درگاه شریفنده . اشبو
 بازار کونی قرائی نصیم اولمان منقبه (ولادت نبویه)

علیه اکل التخیه جمعیتندن حصه یاب اجر و ثواب
 بیورلماری ایچون تشریفقری نیاز و اخطار اولانور
 اولبابده اراده افندمکدر .

تذکره

بحمده تعالی کوچک مخدوم کوله زینک بدأ تعالی
 ایچون اشبو پنجشنبه کونی اجراسی مقرر اولان
 جمعیتی تشریفقری منهای بند کانه ما ولغله اولبابده

تذکره

اشبو اوکرده کی بازار ایرتسی کیجه سی فلان و فلان
 افندی برادرلی افطاره لطفایزه رغبت بیوره جقلری .
 و افند من مجلسنک موجب شرف وزینتی
 اولدقلری . جهته بازار کونی ایکندید نصکره
 جمله من بایزید جامع شریفنده مؤذن محفل التند
 تشریفقرینه انتظار ایده جکیزی . هیچ برعذر
 و بهانه به محل قالمق اوزره . شمیدین عرض
 واسترحامه اجتمسار ایدرز . اولبابده لطف و کرم
 افندم حضرتلرینکدر .

✽ باب ثبات ✽

* سندات بیانده در *

- (سند) برایش چغنده ایناندر مقی و یا خود تقویت
 و یرمک • ایچون یازیلان • کاغذدر • کدچین
 حاجتده • دلیل • وشاهد • اوله رقی کوستر یا اور •
 (سند) ک ایکی نوعی واردر •
 (نوع اول) صرف ذمته متعلق ماده ایچون
 اولان (سند) لدر •
 (ذمت) دخی رآدمک و بردیکی سوز • و ایلدیکی
 عهد • دیمکدر •
 (بورج) و (کفالت) و (وکالت) و (ابرا)
 • و (شرکت) کبی
 (نوع ثانی) عمار • واشیا به • متعاق • عقود •
 ایچون اولان (سند) لدر •
 (لم صاتم) و (ایجار) و (استیجار) کبی
 بوا یکی نوعده عموما رعایتی لازم اولان • ارکان •

وقیود (زمان) و (مکار) و (مدت) او (صفات
 ممیزه) و (جهت) و (مقدار) و (شرائط)
 و (قیمت) و (بدل) و (شهود) و (عاقدین)
 (زمان) سند دیان یلی اولان خصوص قنخی تاریخده
 اولدیغی یازمقدر . مثلاً فلان سندسی شهر فلانک
 فلانجه کونندن اعتبارا کبی .

(مکار) خانه . و عقاره . متعلق معاوله ده بولندیغی
 . موقعی . یازمقدر مثلاً . استمانبولده . چاقرخا
 محله سنده . واقع کبی

(مدت) (ادج) ایچون ایسه نه قدر وقتده
 اوده نه جت اولدیغی . و (ایجار) ایسه قای ایلدی
 و یاسندک ایدوکی . یازمقدر مثلاً . طقسان برکون
 وعده ایله . یا خود برسنه لکنی . دیمک کبی .

(صفات ممیزه) خانه نک . و یاد گانک سوقاغی .
 ونومر وسی . و بنیه نک اخشاب . و یا کار کیر اولدیغی
 و (رهن) ایچون . جنس . ونوعی . و رسمنی .
 یازمقدر . مثلاً رلانقی . بوروش . دیمک کبی .

(جهت) اوده به چکی شی • فرض سن •
 و یا شرکت محاسبه سندن • و یا اجرت دن •
 و یا خود بدانی اخذ ایلدیکندن • طولابی
 اولدیغنی باز مقدر •

(مقدار) ویره چکی قاج غروش اولدیغنی
 باز مقدر •

(شرائط) مقاوله نه اوزرینه اولدیغنی • مثلا
 کرایه ویردیکی خانه بی اخره کرایه ویرمامک
 و تعمیراتی اوزرینه اولق • کبی شیلرله مشروط
 ایلدوکنی بیان ایتمکدر •

(قیمت) بر شئتک دکرینی ستویلمک • مثلاً رهن
 ایلدیلان شی نه ایسه • قاج غروش دکرلی اولدیغنی
 سویلمکدر •

(بدل) مثلا کرایه ویریلان هر نه ایسه • قاج
 غروشه ویرلدیکنی • تصریح • و جنسی
 بیان • ایتمکدر •

(شهود) او ائمان عقد و مقاوله کیملرک یاننده
 اولدیغنی یعنی اول کمدلرک اسملرینی یازمقدر
 (عاقدین) سندی ویرن ابله الانک اسملری
 بو اتمقدر . مثلاً الانک سندنک ایچنده و ویرنک
 مهر و امضاده اسملری تصریح اولنور

نوع اول

* دین تحویلی *

اشبو فلان سنه سی . ذی الحججه الشریفه سی
 ابتدا سندن اعتباراً اوچ ایده . اودنک اوزره رهن
 و فائضی . اولیه رقی قرض شرعی اولق اوزره
 . احمد . و محمود . و صالح . افندیلریاننده . حسین .
 افندیلر شوقدر غروش آق اقبجه اخذ و استدانده
 ایلدیکمدن وعده مذکوره حلوانده مبلغ مزبوری
 بمنه تعالی تماماً تأدیه ایده حکمی مشعر اشبو مختوم
 تحویل اعطافلندی امضا

حسن

(نه زمان) (فلان سنه سي ذي الحجه سي
 ايداسنده) نه قدرمدتله (اوچ آيده) نه شرط
 ايله (رهن و فائض اوليه رفق) شاهداري
 كيمر (اونديلر) نه جهندن (قرض
 شرعي) الان (حسن) و برن (حسين)
 صفت ميمرسي (اقا قجه)

كذلك دين تحويلى

سنه حاليه محرمي غايه سندن اعتبار رسنه ده ماه بواه
 بوز غروش ادا ماسيله اودنك اوزره اسماعيل
 ونوري و عثمان اونديلر غير بلر حاضر اولدقلري
 حاليه بياردن سايمان اوندیدن قرضالديغم بيك
 و حلالی (ساعت) بهاسندن ايكوز غروش كه جمعا
 بيك ايكوز غروش دينم اولوب قارشولق اوچ
 بيك غروش قيمتلى بر عدد (يا قوت) بوزك تره مين
 ايلديكمن بنه تعالی سنه سي ختامنده بوجه
 مقاوله ماه بواه مبلغ عزهور اوندكده مذکور

پو زنا اماده . واشبو مختوم سندم شق اولنق اوزره
افندی مومی ایله تسلیم قانندی . امضا
جدی

بورجلی کیمدر (جدی) الاجقلی (سلیمان)
شاهدلر (اسماعیل . نوری . عثمان . مقداری
نه در (۱۲۰۰) نه زمان (محرم غایه سننده)
نه قدر و قنده (برسنه) نه شرطه (ماه بماه
اودنمک) نه جهندن (قرض و دور شرعی ایله)

✽ صراف تحویلی ✽

اشبوسنئورومیه (تشرین) اولی ابتدا سند یکی خانده
مقیم متجان صرافاندن . فلان اوغلی . هوجه فلاندن .
بروجه بالا (بشبیک) غروش رایج حقه اخذوقبض
ایدرک . مقابلنده اون بیک غروش قیلملی برعدد
پرلانی . چچیک . ترهین ایلدیکمدن . بمنه تعالی مبلغ
مرقومی سکز غروش برر بعدن گذشته سیله برابر
تأدیه ایلدیکمده . رهن مذکور ایله اشبوسنئورومیه

اعاده اولتمق او زرهه بد مر قومہ اعطا قلندی .

❁ تجار تھویلی ❁

مکسان یددی سنہ سی . مار نندہ . تجار دن (دیمترامی)
 چابیدن اخذایا دیکم شو قدر کیل بغدادی کئی اولان
 شو قدر عثمانلی لبرہ سنک نصفی تادیہ برہ نصف
 اخری اویج آی وعدہ ایله ذمتمده دینم اولوب وعدہ
 مذکورہ حلولنندہ مبلغ مر قومی ایضا ایده مدیکم
 صورتہ اصول تجارت موجبہ گذشتہ سبیلہ
 اودہ مکہ متعهد اولدیغی مبین اشو مهور تحویل
 اعطا قلندی .

(کفالت) ایچون اکثر یاسند کارنه تحشیه اولنوز .
 ملادر ون (سند) ده محرر شو قدر غر و شک تادیہ سنہ
 کفیل وضامن اولدیغی مشہر اشبو مجل شرح
 و تمہیر قلندی کی .

❁ ماموزینہ کفالت سنندی ❁

بو کرہ فلان محلہ قائم مقام نصب و تعیین بیوریلان

عزت لو . فلان بك . شاید اموال امیر یه دن ذمتنه اچمه
 پکوردیکی تبین ایلدیکی صورتده . الدیغنی اچمه بی
 نما او کاملا و بلامهات مالیه خزینه جلیله سنه تأدییه
 ایتک اوزره کفیل . وضامن اولدیغنی مبین اشبو
 کفالت سندی جانب خزینه جلیله به تقدیم قلندی

ذیلی

کفیل مومی الیهک اصحاب ثروتدن او اوب کفالتی
 معتبر اوله جغنی شهادة اشبو محل شرح و اعضا
 قلندی .

وکالت سندی

مدینه . از سیرده . فلان اسکله ده فلان مغازه ده واقع
 پاک و منقح شو قدر کبله . ارپه . می رایج وقت اوزره
 پکر اچمه ایله تجاره فروخت ایتک اوزره . معتبران
 تجاردن احمد افندی بی . فلان . و فلان . محضرنده
 توکیل و اولدخی و کالتی قبول . ایدرک خصوص
 مزبورده تصرفه مالک اولدیغنی . مبین . و طرفدن
 و کالتی مصدق . اشبو مهور سند اعطا قلندی .

شیرکت سندی

اشبوسنه رومید • تموزی • ابتدا سنده • فلان افندی
 ایله طرف عاجزانه مدن بیکر عثمانلی لیر، سندن ایچی
 بیک عدد لیر سرمایه وضعیله • و تجارتی بنمزده
 یاری یاری به اولق • و عملی دخی مشترکا ایلت • شرطیله
 هر نوع تجارت ایچون • تجار دن معلوم الامه ای
 ذوات محضرنده عقد شیرکت ایلدیکمزدن • شیرکت
 مذکورده بی الی ماشاالله هیچ بنوع بهرانه ایله فسوخ
 ایتمک • اوزر طرفیندن اشبوسنه معمول به تمهیر
 واعطای قانندی •

ایرا سندی

یاغ قپانی تجارندن شریکم • فلان • افندیله مدت
 شیرکتیز محاسبه سی • معتبران تجار معرفتیله رؤیت
 اولانوب فسوخ شیرکت ایتمزله • بربرمزده
 اصلا حقمز • قالیوب بو خصوصدن طولایی هیچ
 بروقت حبه واحده دخی طلب • و ادعایه صلاحیتیز

اولدیغنی مشعر • اشبو ابرا سندنن طرفیندن تمهیر •
وتعاطی قلندی •

❁ پویچه که ❁

(لغت افرنجیه ده قامیبال تعبیر ایتد کلر یدر)
ناقل نعیقه مخلصی • فلان • افندی به حسابمه محسوب
(یا خود بوراده بدلی اخذ اولمش اولقله) و یا خود
نزد کرده اولان امتعه بهاسسنه محسوب) تاریخ
وصولندن اون برکون صکره شو قدر عثمانلی ایرهسی
تأدیبه اولمشق اوزره ک کشیده قلنان اشبو پویچه مک
قبولی مسترجادر •

❁ واصل اولیوب ضایع اولدیغنی صورتده ❁
کشیده قلنان اشبو ایکنجی پویچه مک وینه واصل
اولز ایسه • او جنجی پویچه مک • قبولی مئنادر •
دیویاز یلور

❁ جیرو ❁

پویچه هر کیمک نامنه ایسه • اول کسه بشقه سنک نامنه

نقل و تحویل این مکتوبه که گزاری، و یارقه سی شرح
اوله درق امضا و تمهیر ایدیلور .

﴿ آچیق بونو ﴾

هر کیمک بندنه ظهور ایدر ایسه بکرمی کون
وعده سبيله (یا خود بلا وعده) یوز عدد عثمانلی
ایره سی ویرمه بورجلی اولدیغیمی مبین ایشو سندم
تمهیر واعطا قلندی .

﴿ نوع ثانی ﴾

(ضتان طرفندن مبايعه سندی)

سنه حالیه محرمی ایندا سنده استانبولده یوسف پاشا
چشمه سنده طاش قصاب جاده سنده نوهر ولی
متصرف اولدیغم برباب ملک منزلی رجال دولت
علیه دن سعادتلو . قلان . افندی به . فلان .
و فلان . محضرنده الشمس بر کون وعده ابله . بیک . عدد
عثمانلی ایره سنه صاعمش اولدیغمدن وعده مذکوره
ایچنده شاید واز کچوب صاعمه جق اولور ایسه م

بشپیک غروش حق نکول ویرمکه متعهد اولدیغیمی
 مبین اشبو ممهور سند اعطا و تقدیم قلندی

الان طرفندن

سنه حالیه محرری ابتدا سنده استانبولده یوسف پاشا
 چشمه سنده طاش قصاب جاده سنده

نومر ولی رباب • ملک • منزلت متصرفی اولان •
 فلان • افندی • منزلت مذکور • فلان • وفلان •
 محضرنده التمش برکون وعده ایله • بیگ • عدد •
 عثمانلی ایله سنه • صاتون التمش اولدیغیدن • وعده
 مذکوره ایچنده المیه حق اولور ایسه م • بشپیک
 غروش • بدل نکول ویرمکه متعهد اولدیغیمی مبین •
 اشبو ممهور سند افندی موچی ایله اعطا قلندی •

مقاله سندی

اشبو (سند) ردائره مخصوصه سنده نظاما یازیلور
 ایسده عاقیدن طرفندن کوندربیلان علم و خبره
 کوره نازبله جفندن اول صه رته تمثیل اولندی

✽ ایجار مقاوله سی ✽

فلان محلمده کائن فلان نومرو ایله صرف متصرف
 اولدیغیم برباب کار کیرخانه مک سننه حالته
 رومیده . مارتی . ابتداسندن اعتبارا . برسنه ایکی
 شو قدر غروش اولق . ونصفی پیشین ویریلوب
 نصف اخری دخی اتی ای سرورنده ویرلک .
 و خانه مذکور دروننده هر نه یا پتیق استیلورسه
 رخصت الهرق مصرفی کندوسی ویرمک . ومدت
 مذکوره ختامنده یا پدردیغی شیرلی بوز میهرق
 ترک ایملک . شرطیله . فلان . افندی به ایجار .
 و اولدخی منوال مشروح قبول و استیجار . اتمش
 اولدیغیزدن سننه مزبوره ختامنه دکی نحت
 تصرفنده اولوب . بدل ایجار بنه هیچ برسبیله ضم
 اولمامق . ومدتندن اول چبقارلماق . اوزره
 بر موجب نظام طرفیندن تعاطی اولنه جق
 قونطور اتوسنک تنظیمی ایچون . اشوعلم و خبر
 اعطا قلندی .

خاور تجارتیہ دائرہ دیگر صوتیہ مقاولہ سناری
 دخی وار ایسده اشبور سانه نك مقصدینه موافقی
 اوله مغله بو قدرله اکتفا اولندی . الحمد لله علی التمام
 فی العشر الاول لشهر رمضان المبارک فی سنه
 سبع وثمانین وثمانین و الف . من هجرة
 من له لعز والشرف

ادرنه قیوسی خارچنده مصطفی پاشا تکیه سی شیخی
 (یحیی) افندیك مطبعه سنده یك ایکبوز سکسان
 سکز سنه هجریه سنک ربیع الاولی
 اواسطنده حد ختامه
 رسیده اولشدز

Handwritten notes or calculations, possibly including a table or list of numbers, written in a cursive or shorthand style.

100